

Heaven

VANWYCK

BONNY LIGHT HORSEMAN
EEFJE DE VISSER
TUCKER ZIMMERMAN
JUNGLE BY NIGHT

#6 2024 NOV/DEC €7,95
HEAVENMAGAZINE.NL

PRIJSVRAAG

VANWYCK • BONNY LIGHT HORSEMAN
JUNGLE BY NIGHT • TORCH SONG

We hebben weer vier aantrekkelijke albums te vergeven. Wat dacht je van DUST CHASER, de nieuwe van Nederlands singer-songwritertrots VanWyck. Of de prachtige dubbelaar van Bonny Light Horseman, KEEP ME ON YOUR MIND/SEE ME FREE. En dan mag Jeroen Houbens soundtrack TORCH SONG misschien minder bekend zijn, maar die is daarom niet minder mooi, terwijl SYNERGY van Jungle By Night geheid de voetjes van de vloer krijgt. De vragen volgen hieronder, maar eerst geven we de antwoorden en winnaars van de vorige keer. Om het album van Arab Strap te winnen wilden we weten uit welke stad deze Schotten oorspronkelijk komen. Een simpele opzoekvraag met Falkirk als antwoord. C. Prins (Uitgeest), J. de Weerd (Overveen), A. Meuwissen (Echt), B.A. Schoep (Naaldwijk) en J. Kelder (Nijverdal) scoren.

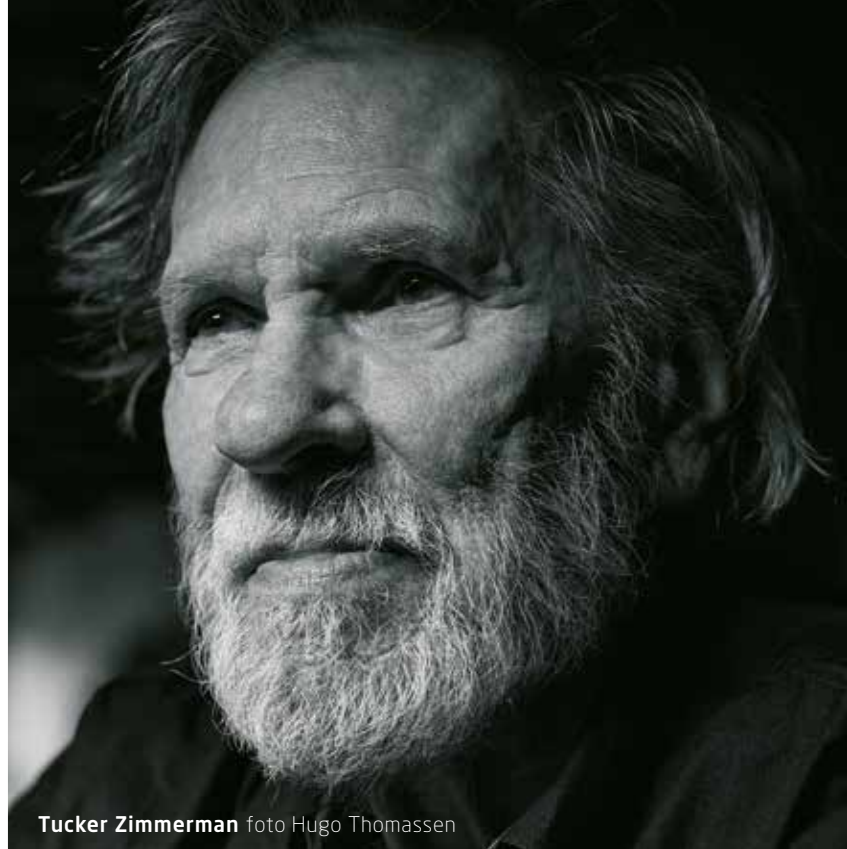
Voor ROMANCE van Fontaines D.C. vroegen we naar de oorsprong van de titel van hun vorige album SKINTY FIA. Vrijwel iedereen kon ons vertellen dat de oud-tante van drummer Tom Coll deze Ierse uitdrukking ('de verdoemenis van het hart') vaak gebruikte. Zo ook H. Esselamn (Leusden), P. Knoppers (Leeuwarden), K. v/d Berg (Gouda), T. Faassen (email) en L. Berghout (Vinkeveen). Ook De Niemanders-vraag leverde weinig problemen op. Wout Kemkens en Rocco Ostermann hadden een verleden in Shaking Godspeed. Het levert H. Oosterink (Amersfoort), E. Worp (Purmerend), F. v/d Beek (Veenhuizen). S. Pastoor (Beek en Dal) en S. Staal (Beilen) NIEMANDERS II op.

Om BIRDCATCHER II van Roel Spanjers te winnen, wilden we weten op welke nummers van NØHLEN, de nieuwe Normaal-cd, Spanjers accordeon speelt. Daar was enige discussie over. Het boekje van de cd vermeldt Spanjers alleen op *Veurjaar* als accordeonist. Op meer nummers is accordeon te horen, maar wordt niet vermeld wie die bespeelt, al ligt Spanjers natuurlijk het meest voor de hand. K. Romijn (Groningen), A. Akkerman (Groningen), J. te Kempel (Aalten), P. Bruinsma (Leeuwarden) en H. Vink (Ruurlo) kwamen uit de bus.

De nieuwe vragen:

- Voor DUST CHASER van **VanWyck**: Hoe heet de ep waarmee VanWyck in 2015 debuteerde?
- Voor KEEP ME ON YOUR MIND/SEE ME FREE van **Bonny Light Horseman**: Wat is de link tussen de Spaanse Onafhankelijkheidsoorlog en Bonny Light Horseman?
- Voor SYNERGY van **Jungle By Night**: Een van de gasten op het album is de Turks-Koerdische actrice en zangeres Meral Polat. Hoe heette het veelgeprezen debuutalbum van haar eigen trio?
- Voor TORCH SONG van **Jeroen Houbens**: Wat is de link tussen Jeroen Houbens TORCH SONG en Antonio Vivaldi?

Antwoorden graag vóór uiterlijk 12 november naar service@heavenmagazine.nl Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

Tucker Zimmerman foto Hugo Thomassen

HARTVERWARMEND

Soms wint de voorpret het niet van het eigenlijke moment. Mijn bezoek, samen met fotograaf Hugo Thomassen, aan Tucker Zimmerman is er een die de werkelijkheid liet uitstijgen boven de hooggespannen verwachtingen.

Al twee jaar hadden we geprobeerd met de inmiddels 83-jarige Amerikaanse 'singer-poet' in contact te komen. Steeds ketste het af. Toen het label begin juli met het bericht kwam dat hij te spreken was, leidde dat tot enige euforie. De reden voor die blijdschap was niet alleen gelegen in het feit dat hij met DANCE OF LOVE een gloednieuw en bijzonder mooi album had afgeleverd, waaraan Big Thief meewerkte, maar ook dat Zimmerman een persona is die zo lijkt te zijn weggelopen uit een roman van John Edward Williams. Zijn levensverhaal is filmisch materiaal en zijn markante uitstraling is een geschenk voor een fotograaf van het kaliber Hugo Thomassen. Dus vertrokken we naar een gehucht in de buurt van Luik waar hij samen met zijn lieve echtgenote Marie-Claire al sinds 1972 woont. Hugo achter het stuur en Tucker op de playlist.

We dronken bier. Tucker nam de gitaar ter hand en speelde wat in hem opkwam om ons te laten zien hoe hij de blikseminslag van de inspiratie, 'on the spot' wist te vangen. Het was geen interview, maar een gesprek. We hingen aan zijn lippen, maar hij wilde ook veel van ons weten: naar welke muziek we luisterden, welke boeken we lazen. Hij bewoog moeizaam, maar in zijn woordkeus was hij trefzeker. Zijn gezondheid is niet om over naar huis te schrijven, maar hij is nog Amerikaan genoeg om vol te zijn met plannen voor de toekomst. Dat nieuwe album wil hij maar wat graag onder de aandacht brengen. En gelijk heeft hij, want het is een juweel. Marie-Claire en Tucker stonden erop dat we mee aten. We mochten niet vertrekken met een lege maag. Het was een hartverwarmend bezoek aan twee mensen die ons op cynische dagen laten zien dat échte liefde niet alleen bestaat maar ook robuust en duurzaam is. Gelukkig reden we met een ondergaande zon terug naar het helse leven.

Ludo Diels

(Zie pagina's 34 tot en met 37)

INHOUD

INTERVIEWS

- 08 SANANDA MAITREYA
- 14 BONNY LIGHT HORSEMAN
- 17 TON ENGELS
- 20 EEFJE DE VISSER
- 22 HEATHER LITTLE
- 26 MARY GAUTHIER
- 28 VANWYCK
- 31 JUNGLE BY NIGHT
- 34 TUCKER ZIMMERMAN
- 38 JEROEN HOUBEN
- 41 BYWATER CALL

RUBRIEKEN & COLUMNS

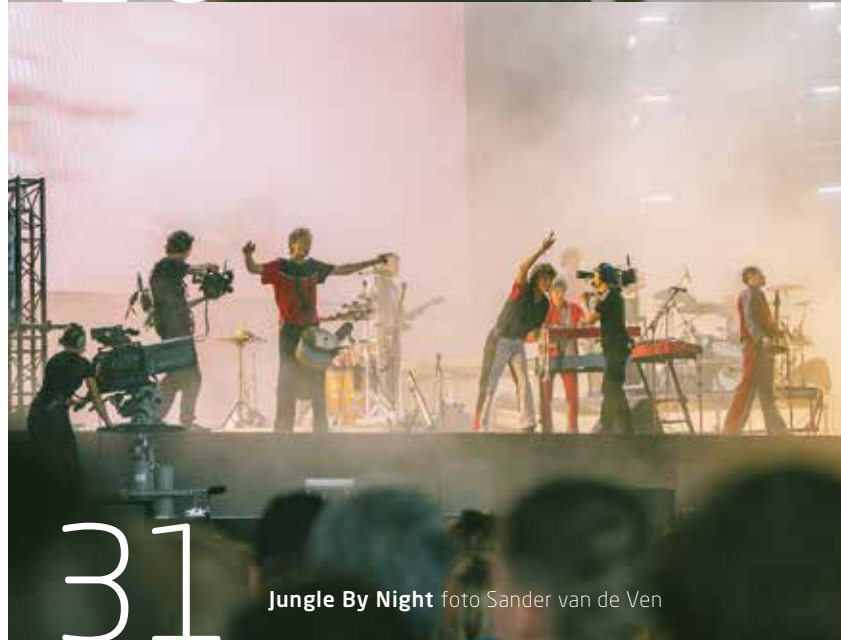
- 06 THE NEW POWER GENERATION
On the road
- 09 FLIP VAN DER ENDEN
- 10 VAN MORRISON 50 years ago today
- 12 INGO DASSEN Portret van...
- 33 THOMAS VAN DER VLIET
- 36 MUZIEKBOEKEN
- 43 BERT BROERE
- 66 UITLOOPGROEF
- 66 FILMMUZIEK De 10

Foto op omslag van VanWyck is gemaakt door Han Ernest

20

Eefje de Visser foto Lonneke van der Palen

31

Jungle By Night foto Sander van de Ven

41

Bywater Call foto Juan Perez Fajardo

JAMMERLIJK MOOI DYLAN LEBLANC

COYOTE IS DYLAN LEBLANC'S BESTE ALBUM, VINDT HIJ ZELF. NIET DAT HIJ MET DIT VIJFDE ALBUM DE ENIGSZINS AAN HEM KLEVENDE STATUS ALS VEELBELOVEND ARTIEST GAAT OVERSTIJGEN, MAAR HIJ BETREEDT WEL DEGELIJK EEN HOGERE TREDE IN ZIJN MUZIKALE ONTWIKKELING. EN DAT IN EEN RIJ VAN VIER EERDERE ALBUMS DIE ER BEST MOGEN ZIJN EN WAARMEE HIJ ZICH NIET ZONDER REDEN IN DE KIJKER HEEFT GESPEELD VAN GROOTHEDEN ALS EMMYLOU HARRIS EN BRUCE SPRINGSTEEN. TEKST LUDO DIELS FOTO HUGO THOMASSEN

Zijn doorleefde liedmateriaal wordt gedragen door een weemoedige tenorstem die er feilloos in slaagt de ijzingwekkende tragiek van het bestaan te verklanken. Op zijn 34ste heeft hij het allemaal al meegemaakt: alcohol, drugs, liederlijkheid en ook de helende kracht van de muziek. Genoeg materiaal voor songs. "Zeker voor liedjes die gaan over je staande houden in de *rough side of town*, het thema van deze plaat. Ik geloof dat mensen in moeilijke tijden pas echt weten wie ze zijn, waar ze uit bestaan. Gelukkig levert een slechte tijd historisch gezien altijd goede muziek op."

Dylan Leblanc is de laatste dag van augustus in Maastricht voor het Bruisfestival en een Heaven Session. Ondanks de warmte draagt hij een onberispelijk zwart leren bikerjack. Zijn stoere uitstraling contrasteert met zijn hoge weemoedige fluisterstem en zijn vriendelijke aard. Toch raakt hij op enig moment tijdens het opbouwen van de set in de studio geïrriteerd omdat er tussen hem en zijn management onduidelijkheid bestaat over het tijdstip waarop hij straks het podium op moet. Hij stieft de studio uit om een halfuur later weer terug te komen om drie schitterende nummers van zijn nieuwe album ten beste te brengen. "Sorry guys", zegt hij met een minzame glimlach na de sessie. "Ik

overreageerde. Heeft niets met jullie te maken. Het zijn de gebruikelijke ergernissen tijdens een tour. Stelt niets voor. Ik ben al lang on the road." Vriendelijke man verder. Een routinier uit het Amerikaanse leerboek als het gaat om interviews. Want of hij de vraag nu gehoord heeft of begrepen, het maakt weinig uit. Moeiteloos dist hij zijn verhaal op. Opgegroeid in Shreveport, Louisiana, dat als jongetje bij zijn vader ging wonen die als sessiemuzikant werkte in Muscle Shoals, Alabama, om vervolgens met de ambitie zelf musicus te worden weer neerstreek bij zijn moeder in Louisiana. Daar ging hij naar school, speelde in punkbands, raakte van het rechte pad en verslaafd. Op zijn negentiende had hij al een bewogen leven achter zich. "Ja ik heb mijn levenslessen wel geleerd, *the hard way*."

Al zijn albums, beginnend met *PAUPERS FIELD* uit 2010, bevatten wel een paar indringende nummers. Muzikaal klinken zijn liedjes, voornamelijk in midtempo, als modern aandoende americana, met ingehouden slagwerk, veel galm in zijn stem en zeur-zangerige gitaren die een kabbelend dromerige sfeer oproepen. Voor wie vergelijkingen wenst: ergens tussen Jimmy LaFave, Ray LaMontagne, My Morning Jacket en – op een

goede dag soms – Jason Isbell. Muziek om te luisteren, om al suffend een Bourbon bij te nippen en niet om op te dansen. “Ik houd van ritme, maar het is waar dat de drums altijd een beetje gedempt lijken in mijn muziek. Misschien is dat wel zo. Onbewust, neem ik aan.”

In Europa heeft hij de laatste jaren een schare fans vergaard en ook incidentele samenwerkingen opgezet zoals met Alberta Cross die hij bewondert. “Petter (Ericson Stakee, LD) is een geweldige zanger met een enorm bereik. Ik kwam hem ooit tegen in Berlijn. *We became buds*.” Het bijna zeven minuten durende *Devil’s You Ever Had* dat hij in augustus samen met Alberta Cross uitgebracht klinkt als een sonische smelting van twee stemmen in een langzaam aanzwellende galmende oceaan van gitaren. “We begrijpen elkaar. Ik denk dat je dat hoort in dat nummer.”

Speel je graag live of ben je meer een studiomann, gezien de profissie van jouw vader?

“Mijn vader heeft nog meegespeeld op het album. Hij is nu helaas niet met ons op tournee. Hij moest stoppen omdat hij een vaste job heeft in de studio. Nu gaan we verder zonder hem. Ik ben vooral iemand die graag live speelt. Ik houd van die ervaring.” Lachend: “Bovendien verdien ik zo mijn geld.”

In de sessie speelde je de nummers *Dust*, *Hate* en *Coyote*. Is dat de kern van jouw album?

“Ja volgens mij vangen die nummers wel de essentie. Het zijn mijn favoriete liedjes op het album.”

Je pendelde tussen Louisiana en Alabama. Kun je iets van de muzikale erfenis uit die twee staten horen in jouw muziek?

“Niet bewust, denk ik. Er vloeien altijd invloeden van muziek die je hoort in je eigen nummers, daar ontkom je niet aan. Het enige wat ik in mijn muziek hoop te bereiken is dat mensen het mooi vinden. Genres interesseren me niks. Tegenwoordig met alle techniek en streaming speelt geografie steeds minder een rol. Je kunt overal ter wereld goeie muziek beluisteren.”

Is het leven on the road goed voor het schrijffproces?

“Voor mij werkt rijden altijd als iets wat de creativiteit laat vloeien. Dan krijg ik vaak de geest. Ideeën neurie ik dan in mijn iPhone. Nadat ik in de ochtend mijn dochter naar de crèche heb gebracht, ga ik meestal aan de slag met schrijven. Dat doe ik tussen negen en drie. Als het me niet lukt om in een tijdspanne van ongeveer drie uur een liedje te schrijven gaat het die dag niet meer gebeuren. Ik probeer het niet als werk te beschouwen, dat zou mijn inspiratie ruïneren. Want werk is altijd verbonden met een verwachting. Al schrijvend probeer ik geen verwachtingen te koesteren. Ik laat het gebeuren.”

Je bent in jouw liedjes geen lachebek. Wat maakt een liedje voor jou geschikt om uiteindelijk te worden ogenomen?

“Ik maak de muziek die ik zelf graag zou willen horen. Ik denk nooit aan het publiek. Je maakt uiteindelijk wat je zelf wil maken.” ■

phil.

17 okt
Hooverphonic

18 okt
Ilse DeLange

19 okt
Numidia

21 okt
Justin Hayward

1 nov
MY BABY

7 nov
FISH (i.s.m. Patronaat)
uitverkocht

15 nov
Jett Rebel

16 nov
Meteoor

22 nov
Kovacs

29 nov
S10 (i.s.m. Patronaat)

philhaarlem.nl

Met **Heaven Sessions** willen we vooral opkomende bands een podium te geven, ondersteunen en bekender maken bij een groter publiek. De sessies bestaan uit een optreden van drie of vier nummers, een interview en een fotoshoot.

De sessions zijn een samenwerking van Heaven magazine en poppodium Muziekgieterij in Maastricht.

Heaven sessions bekijken? Scan de qr-code

SANANDA MAITREYA

EEN REQUIEM COMPONEREN VOOR DE PERSOON DIE JE WAS. ZO'N MUZIKALE DODENMIS VRAAGT OM EEN UITLEG VAN DE SCHRIJVER SANANDA MAITREYA.

DIE VORIGE 'IK' IS TERENCE TRENT D'ARBY, DE MAN DIE IN DE LATE JAREN TACHTIG ALS MUZIKAAL WONDERKIND SUCCESSEN VIERDE, MAAR EEN HOGE TOL BETAALDE VOOR DE ROEM. SUCCES WAS EEN VERSTIKKEND HARNAS VOOR HEM EN DAT VROEG OM RIGOUREUZE ACTIES. DE HERBOREN NEW YORKER WAS NA JAREN TERUG OP DE NEDERLANDSE EN BELGISCHE PODIA.

TEKST STEVEN WALTER FOTO MICHELA ZIZZARI

Ik heb het recht om te rouwen om het leven dat ik leidde", zegt hij in het Hilversumse poppodium De Vorstin, waar hij net een concert gaf naar aanleiding van zijn jongste plaat THE PEGASUS PROJECT: PEGASUS & THE SWAN. Hij zegt het naar aanleiding vna het pianostuk *Sananda's Requiem Sonate*, dat heel anders is dan zijn grote hits uit zijn begintijd, zoals *Sign Your Name* en *Dance Little Sister*.

"Bedrijfspolitieke krachten maakten een einde aan dat eerdere leven", aldus de man die sinds 1995 luistert naar de naam Sananda Maitreya. Het valt op dat de singer-songwriter bij het bespreken van zijn eigen geschiedenis zijn vroegere 'ik' behandelt als een heel ander persoon. "Haat ik die persoon? Absoluut niet. Ik ben hem veel verschuldigd. Mijn achting voor hem is groot. Het was een grote tragedie dat hij moest vertrekken."

De naam- en identiteitsverandering van een van de meest succesvolle artiesten van eind jaren tachtig is een bijzonder verhaal. "Mijn vorige leven is mij ontnomen." Kortgezegd kwam het er volgens Sananda op neer dat zijn toenmalige platenmaatschappij min of meer eiste dat zijn iconische debuutalbum *INTRODUCING THE HARDLINE ACCORDING TO...* de blauwdruk voor de rest van zijn carrière vormde. Die visie wees de artiest resoluut af. Niet continu hetzelfde kunststukje afleveren, maar juist onbekende, creatieve paden verkennen, dat is alles wat hij wilde. "Hoe dan ook, het is onzin dat ik een 'andere kant' op ging. Ik ging alleen maar door in de richting van mijn visie."

"Herinner je nog de juridische strijd die George Michael aanging? Hij stapte naar de rechter omdat hij zijn contract bij zijn platenmaatschappij wilde laten ontbinden. Dit draaide onder meer om terughoudendheid in handel en promotie. Maar ook vanwege een opgedrongen imago. Eigenlijk was dat in de eerste instantie mijn rechtszaak. Mijn advocaten hadden die rechtszaak voorbereid. Uiteindelijk kwam het niet tot een gang naar de rechtbank, omdat we een akkoord bereikten met de platenmaatschappij. Wij troffen een schikking, waarna de klacht werd ingetrokken. George was verwickeld in eenzelfde soort artistieke strijd. Daarnaast deelden we ook dezelfde advocaat en accountant. Hij zette wel door. Weet je wat het is? Als je als artiest succesvol bent en veel geld oplevert voor meerdere mensen, dan is die groep niet blij als je een andere richting op wilt. Ze willen hun kip met de gouden eieren niet kwijt. Ze hebben veel macht. Die zit vooral in de opties bij een contract. Met een optie zegt zo'n bedrijf: 'We laten je een plaat maken. Maak je echter iets dat ons niet bevalt, dan gaan we het niet promoten of brengen we het misschien zelfs helemaal niet uit.'"

Ondanks dat Sananda toezeggingen kreeg van zijn maatschappij, bleef zijn contract aanvoelen als een korset dat weinig bewegingsruimte gaf. Hij wilde breken met alles, met het verleden, het platenlabel en zijn eigen persoon. Regisseur worden van zijn eigen toekomst. "Een nieuwe identiteit opbouwen. Niet zo eenvoudig. Naïef waarschijnlijk. Maar ik dacht dat je bij een wedergeboorte automatisch het karma van dat vorige leven met je meenam. Niet dus. Een nieuw leven opzetten betekent eveneens nieuwe karma creëren. Ik moest alles opnieuw verdienen. Om dat te bereiken moest

ik offers brengen. Oude nummers speelde ik niet meer. Ik trad niet meer op op plekken waar ik vroeger veel succes had, zoals Nederland, Frankrijk en Duitsland. Ik had en heb een visie over waar ik met mijn muzikale leven heen wil. Dat pad noem ik post-millennium rock."

Werken met een grote maatschappij kan voor een artiest voordelig uitpakken, maar het kan volgens Sananda ook negatieve kanten herbergen. "Het remt je vaak af. Het ontnemt je veel spontaniteit. Er zijn mensen die goed gedijen op strakke richtlijnen, maar voor mij werkt dat absoluut niet. Ik heb steeds nieuwe uitdagingen nodig. Ik wil niet dat al mijn ideeën eerst door het 'filter' van meningen van anderen moeten. Omgaan met die verwachtingen is een worsteling."

Hij noemt die strijd een traumatische tijd. Een periode die giftig was voor zijn mentale geestesgesteldheid. De multi-instrumentalist beschrijft het als een posttraumatische stressstoornis. "Ik kon me niet meer identificeren met mijn oude profiel, omdat ik echt getraumatiseerd was. Vooral toen de platenmaatschappij zei dat zolang ik bij hen onder contract stond, alles wat ik zou hebben gemaakt, van hen zou zijn geweest. Ik wist dat dit een voortdurend potje touwtrekken tussen ons opleverde. Een extreem pijnlijk proces volgde." Hij kwam 'los' van zichzelf te staan. Als iemand hem bij zijn oude naam aansprak, duurde het soms seconden voordat Sananda beseftte dat hij werd aangesproken.

"Onder die (oude) naam ben ik echt van mezelf losgeraakt. Ik wil niet religieus klinken, maar in de christelijke kerk leren ze je dat Jezus een nieuw leven belooft. Ik dacht toen: oké christendom, zeg maar tegen Jezus dat ik nu een nieuw leven nodig heb. Na het proces tegen George Michael was zijn carrière niet meer zoals het vóór het proces was. Terwijl George daarna nog steeds echt goede muziek maakte. Maar hij werd gekruisigd. De boodschap die daarvan uitging was: 'Als je je tegen ons verzet, betekent dat het einde van jouw muzikale carrière. Doe alsjeblieft gewoon wat we willen dat je doet, want we kunnen je vernietigen als je ons verdienmodel bedreigt.' George hing aan de ene kant van het kruis en ze nagelden mij aan de andere kant. Zoiets heeft grote invloed gehad op andere artiesten."

Sananda brak met alles en iedereen. Hij kocht zijn contract af. Op een gegeven moment leek hij van de aardbodem verdwenen. Maar de artiest is er nog steeds en zeer actief. Hij stopte nooit met het maken van muziek en het creëren van zijn eigen geschiedenis. Soms miste hij de grote podia en arena's die hij voorheen vulde, maar in 2005 begon hij opnieuw vanaf nul; spelen in clubs onder zijn nieuwe naam Sananda Maitreya. Wat hij terug had, was zijn vrijheid. Als zijn eigen platenbaas kon hij maken wat hij maar wilde, in elke stijl die hij maar wilde. Albums en liedjes bleven op cd's, online en op zijn website verschijnen. Inmiddels heeft hij de controle over zijn oude muziek weer terug.

De relatie met zijn oude platenlabel is tegenwoordig compleet anders dan vroeger. Een nieuwe generatie bij dat bedrijf omarmde de verandering en hernoemde de gehele oude discografie naar Sananda Maitreya. Niet alleen de titels, maar ook de graphics werden aangepast. Er zijn nog meer heruitgaven in de maak. "Het voelt geweldig dat ik echt mijn eigen weg heb ontwikkeld."

De eerdere hits omarmt hij inmiddels weer, tot groot genoegen van het publiek in de grote zaal van De Vorstin. Luidkeels zingt het mee met nummers als *Delicate* en *Wishing Well*. Terug in de kleedkamer, na het eerste optreden van de tour, ziet hij er blij en opgelucht uit. "Met het schrijven van een nummer – in dit geval een requiem – is niet alles voorbij. Ik weet niet zeker of het trauma ooit volledig uit mijn leven zal verdwijnen. Wat je met de jaren wel leert, is hoe je ermee om kunt gaan." ■

FLIP VAN DER ENDEN FLIPPIE DE HIPPIE

Films zijn nooit echt mijn ding geweest. Noem een favoriet album en ik kan je het jaar en label vertellen, de naam van de producer en misschien ook nog wel die van de opname-technicus. Bij films heb ik dat niet zo. Zelfs niet bij films die van invloed zijn geweest op mijn levenswandel. Want die zijn er wel. Ik denk dan aan *Easy Rider*, *The Last Picture Show* en vooral *Woodstock*. Films die verschenen toen ik vijftien, zestien jaar jong was. Door *Easy Rider* ben ik gaan blowen, *The Last Picture Show* heeft me op het spoor van de country gezet (en auteur Larry McMurtry) en door *Woodstock* ben ik me gaan indiceren als hippie. *Easy Rider* en *The Last Picture Show* heb ik nooit meer durven terugkijken uit angst dat ze zouden tegenvallen. Maar *Woodstock* blijft leuk om af en toe door te prikken, zeker de latere, uitgebreide edities op dvd.

De ontstaansgeschiedenis van het festival wordt verteld in *Taking Woodstock*, een film uit 2009 van de Taiwanese regisseur Ang Lee naar een boek van Elliot Tiber. Tiber beweert dat zonder hem het hele festival niet was doorgegaan. Oorspronkelijk zou Woodstock plaatsvinden nabij het gelijknamige stadje. De vergunning werd echter afgeblazen toen de lokale bevolking in opstand kwam uit vrees voor een invasie van langharig werkschuw tuig. Tiber woonde een paar dorpen verderop, in Bethel en had als zoon van de uitbaters van een motelletje wel officieel toestemming om een muziekevenement te organiseren, iets kleinschaligs voor kamermuziek. Woodstock organisator Michael Lang kreeg daar lucht van en de rest is zoals ze zeggen geschiedenis. Lang ontkent overigens de lezing van Tiber. Diens verhaal leverde echter een leuke, lieve film op waar mijn hippiehart sneller van gaat kloppen.

Terwijl *Taking Woodstock* de ene mythe voedt, maakt de film korte metten met de legende dat Woodstock een ideële onderneming zou zijn geweest. De organisatie was om met Frank Zappa te spreken 'only in it for the money'. Toen bleek dat niet de beoogde 50.000 bezoekers op het festival afkwamen maar een half miljoen, werd Woodstock noodgedwongen een 'gratis' festival. De hippies gedroegen zich voorbeeldig en het werden drie dagen van vrede en muziek. Zo is Woodstock ook de geschiedenis ingegaan. Ik ben niet zo'n oudje dat vindt dat vroeger alles beter was, maar een beetje van de Woodstock-spirit zou momenteel geen overbodige luxe zijn toch? *Peace!*

IT WAS 50 YEARS AGO TODAY

VEEDON FLEECE VAN MORRISON

DOOR BERTRAM MOURITS

Voor zijn twintigste had Van Morrison zijn eerste top 10-hit al op zak. *Baby Please Don't Go* (1964) was een traditional en op de B-kant stond *Gloria*, een eigen compositie die minstens zo beroemd werd. Hij was toen nog lid van Them, maar die band spatte al vrij snel uit

elkaar; het begin van Morrisons reputatie als iemand met wie het lastig werken was.

Zijn eerste soloalbum verscheen in 1967, met de nogal modieuze titel *BLOWIN' YOUR MIND*. Het eerste liedje was meteen raak: *Brown Eyed Girl* werd een klassieker, nog steeds een nummer dat je niet wegdraait als het op de radio langskomt. De rest van het album is grotendeels minder origineel en sterk geworteld in blues.

Op zijn tweede album wilde hij meer van zichzelf laten horen en het resultaat *ASTRAL WEEKS* (1968) staat onveranderlijk hoog in de lijstjes met beste popalbums, wat het nauwelijks is want het beweegt zich meanderend tussen folk en jazz.

Ruim een jaar later verschijnt *MOONDANCE* (1970), korter en commerciëler, maar daarom niet minder tijdloos. Het kan in die jaren niet op: Morrison is productief, succesvol, durft te experimenteren en alles lijkt te lukken. Zelfs een dubbel livealbum, meestal een tussendoortje voor de handel, slaat

aan: *IT'S TOO LATE TO STOP NOW* (1974) is energiek en soulvol; Morrison heeft het naar zijn zin op het podium – en dat spreekt niet vanzelf.

In 1974 – Van Morrison is 28 – heeft hij al een oeuvre op zijn naam staan waar weinigen aan kunnen tippen. Hij neemt even rust, gaat op vakantie naar Ierland en schrijft daar grotendeels de nummers voor opvolger *VEEDON FLEECE*. Noem het maar vakantie. Hij neemt de plaat thuis op, in California, in zijn eigen Caledonia Studios. De meeste bandleden zaten ook in zijn tourband en ze waren zo vertrouwd met elkaar dat Morrison de arrangementen tijdens de opnames nog kon aanpassen. 'Hij had handgebaren om aan te geven hoe iemand moest spelen', herinnert keyboard-speler en arrangeur Jef Labes zich in een recent interview in het tijdschrift *Mojo*.

Het was dezelfde organische manier waarop *ASTRAL WEEKS* tot stand kwam, met dit verschil dat deze muzikanten al zo lang met elkaar samenspeelden dat ze elkaar altijd wisten te vinden. *VEEDON FLEECE* ademt rust en intensiteit. Soms lijkt de muziek voort te kabbelen, maar elke omweg heeft muzikaal zin. Dat bleek ook toen de platenmaatschappij liet weten dat een van de nummers (met 11 minuten) te lang was. Met de grootst mogelijke moeite werd *You Don't Pull No*

19
74

DRIE FAVORIETE ALBUMS UIT 1974

Ry Cooder

PARADISE AND LUNCH

Het vierde album van Ry Cooder had dezelfde formule als de voorgangers: covers van liedjes die op zoek gaan naar het hart van Amerika; van *Fool For A Cigarette* tot *Mexican Divorce* en *Jesus On The Mainline*. Met evenveel respect als plezier gemaakt, met assistentie van onder anderen Bobby King en Earl Hines. Klassieker.

Bonnie Raitt

STREETLIGHTS

Minder rootsy en wat gladder dan haar eerste drie albums. Producer Jerry Ragovoy had veel invloed op het geluid en dat betekende dat haar karakteristieke slidegitaar plaats maakte voor strijkers. Nee,

het is niet Raitts allerbeste plaat. Maar toch: als je liedjes als *What Is Succes* (Allen Toussaint), *Angel From Montgomery* (John Prine) of *That Song About The Midway* (Joni Mitchell) naar je toe weet te trekken, kan je niet van een mislukt album spreken.

Little Feat

FEATS DON'T FAIL ME NOW

Na een charmant en rommelig debuut, een klassiek en rommelig tweede album en een vrijwel volmaakt derde album (*DIXIE CHICKEN*) liet Little Feat de teugels wat vieren met langere liedjes waarbij jams en solo's tomeloos mochten doorgaan. Wat losser dus, maar onwaarschijnlijk goed gespeeld. De *lekkerste* plaat van Little Feat en eigenlijk de laatste waarop Lowell George het echt naar zijn zin had.

LIVE IN 1974

De ongrijpbaarheid van David Bowie kan nauwelijks beter geïllustreerd worden dan door te kijken naar de twee albums die van hem in 1974 verschenen. *DIAMOND DOGS* was de eerste, een half-conceptuele stevige rockplaat. Vijf maanden later verscheen *DAVID LIVE*, waarop is te horen dat Bowie de gitaarrock achter zich aan het laten was en pogingen deed om soul te maken. Hij was tijdens deze concerten al een heel eind onderweg naar *YOUNG AMERICANS*.

Punches, But You Don't Push The River teruggebracht tot iets minder dan negen minuten. Morrison was toch al niet dol op concessies. Er staan geen tijdloze radiohits op als *Brown Eyed Girl* of *Crazy Love*, alleen *Bulbs* komt een beetje in de buurt.

VEEDON FLEECE is een album dat het best als geheel werkt. Misschien geen wonder dat het commerciële succes wat achterblijft. Eerder dat jaar was het livealbum verschenen, dat speelde misschien een rol, maar zelfs de ontvangst in de kritiek is aanvankelijk vrij lauw. Bovendien lenen de nummers zich ook minder voor een live-uitvoering. Vijftig jaar later kun je vaststellen dat VEEDON FLEECE niet op waarde werd geschat. Het is een van zijn allerbeste albums.

Of de teleurstellende verkoop de reden was, of dat de onwaarschijnlijke productiviteit hem de das om deed: de energie is nu dan toch echt op. Van Morrison neemt een pauze en het duurt drie jaar voordat hij weer een plaat opneemt. A PERIOD OF TRANSITION (1977) is de sprekende titel, een *interessante* plaat omdat je hoort hoezeer hij aan het zoeken is, maar geen meesterwerk. Hij lijkt in de jaren daarna aansluiting te zoeken bij wat er die dagen populair is in plaats van zijn eigen gang te gaan. Zo raak als tussen 1968 en 1974 zou het nog maar bij vlagen worden. Van the Man gaat op zoek naar *enlightenment*, de titel van een plaat uit 1990, hij schrijft nog een handvol tijdloze nummers, maar doet de fans het meeste plezier met THE PHILOSOPHER'S STONE, een verzamelaar uit 1998 met onuitgebracht materiaal uit de gouden jaren. ■

TOP 10 OKTOBER 1974

- 1 **10 C.C.** – *The Wall Street Shuffle*
- 2 **George McCrae** – *Rock Your Baby*
- 3 **Albert Hammond** – *Air Disaster*
- 4 **Carl Douglas** – *Kung Fu Fighting*
- 5 **Teach In** – *In The Summernight*
- 6 **Demis Roussos** – *Auf Wiederseh'n*
- 7 **Dalida** – *Gigi L'amoroso*
- 8 **Spooky & Sue** – *Swinging On A Star*
- 9 **The Les Reed Orchestra** – *Man Of Action*
- 10 **Donny & Marie Osmond** – *I'm Leaving It (All) Up To You*

OVERLEDEN IN 1974

- 56 was hij, een van de 'grote drie', dat wil
- zeggen van het Nederlandse cabaret. Wim
- Kan en Toon Hermans waren de andere
- twee en die zouden Wim Sonneveld ruim-
- schoots overleven. Maar het is waarschijn-
- lijk Sonneveld naar wie nog het meest
- geluisterd wordt. Het politieke cabaret van
- Wim Kan is te veel tijdgebonden om nog
- door iedereen begrepen te worden. En Toon
- Hermans is weliswaar nog steeds grappig,
- maar muziek is tijdlozer dan humor. Dus
- als er voor een van die drie onsterfelijkheid
- is weggelegd, dan toch voor de zanger van
- *Het Dorp*, de vertaling van Jean Ferrats
- *La Montagne*.

FIFTY YEARS AFTER

- Wie onbekommerd wil genieten van de vele
- prachtplaten die Van Morrison op zijn naam
- heeft staan, moet maar zo weinig moge-
- lijk weten van hoe het hem vijftig jaar na
- VEEDON FLEECE vergaat. Eigenwijs en vaak
- vervelend op het podium (nu ja, dat was al
- langer zo), een veredelde cover-act in de
- studio, en een verongelijkt verspreider van
- complottheorieën die liedjes zingt tegen de
- lockdown, over misbruik van uitkeringen en
- die waarschuwt tegen mainstream media.
- Daar word je niet vrolijk van. De spirituele
- Morrison als geborneerde wappie: het is
- even wennen.

HET POPTONEEL KENT VELE ROLLEN: ARTIEST, MANAGER, PROGRAMMEUR, RADIOPLUGGER, LABELMANAGER, PROMOTOR, DISTRIBUTEUR, PLATENBOER EN NOG VEEL MEER. IN IEDERE HEAVEN LATEN WE IEMAND AAN HET WOORD OVER HAAR OF ZIJN VAK OF PASSIE. DIT KEER INGO DASSEN, MUZIEKPROGRAMMEUR BIJ POPPODIUM DE MUZIEKGIETERIJ IN MAASTRICHT. TEKST LUDO DIELS FOTO HUGO THOMASSEN

PROGRAMMEUR

INGO DASSEN

Ingo Dassen moet er niet aan denken ooit doof te worden. Dat zou zijn ultieme straf zijn. "Alles waarvoor ik leef is muziek, dat is de *leading factor* in mijn leven." Als 'head of program' van de Muziekgieterij in Maastricht, maar zeker ook als gitarist en bandlid van Lesoir, waar hij samen met zijn vrouw deel van uitmaakt. Dassens levensloop is door muziek bepaald. "Ik ben vroeg begonnen op gitaar en als puber reed mijn vader me van kroeg naar fuif waar ik coversets speelde."

De snelheid waarmee hij de grepen van de gitaar onder de knie kreeg loopt niet synchroon met zijn schoolcarrière, die een wat langere aanloop behoefde. Toch wist hij in Tilburg aan de hogeschool de studie *International Event Music and Entertainment Studies* af te ronden. Daarna ging het qua carrière crescendo. Na stages bij de Muziekgieterij en platenmaatschappij PIAS in Brussel wist hij zeker dat de combinatie van business en zelf muziek maken de constante factor in zijn leven zou blijven. "Algauw wist ik dat ik ook geboeid was door de marketing en de economische kant van het muziekbedrijf."

Mijn ouders ben ik dankbaar dat ze me altijd hebben gesteund in mijn ambities. Mijn vader heeft zelf gewerkt als tourmanager en roadie. Hij kent het klappen van de zweep. Dat scheelt. Mijn moeder stond er als muziekfan ook positief tegenover. Hoewel mijn ouders erop hoopten dat ik qua studiekeuze min of meer een basistraject zou afleggen, met een nadruk op de exacte vakken die me wellicht een normale baan in het vooruitzicht zouden stellen, liep het anders. Ze hebben me gelukkig altijd ruimhartig de kans geboden mijn pad te volgen. Dat is een groot geluk. Zodoende ben ik als professioneel in de muziek terechtgekomen."

Bij de Muziekgieterij in zijn geboortestad Maastricht begon hij als vrijwilliger. "Je zou me een overvrijwilliger kunnen noemen. Ik speelde toen al intensief muziek. Hoewel ik eigenlijk saxofoon wilde spelen, ik was helemaal weg van Hans Dulfer, werd me op de muziekschool aangeraden me op gitaar toe te leggen. Mijn longen zouden niet geschikt zijn voor de sax. Of het waar is weet ik tot de dag van vandaag niet. Wel weet ik dat ik me meteen senang voelde op klassieke gitaar. De nadruk op het klassieke spel heeft de basis gelegd waarop kan ik altijd kan terugvallen. Popmuziek, en dan vooral rock, kreeg ik met de paplepel ingegoten, waarbij de platenkast van mijn vader een ware ontdekkingsreis vertegenwoordigde. Led Zeppelin was een eyeopener. Nog steeds beschouw ik die muziek als de basis van mijn muzikale ontwikkeling op popgebied. Later kwamen daar Vanilla Fudge, Ten Years After, Cream, Clapton en Jimi Hendrix bij. Op dat fundament bouwde ik vervolgens mijn smaak uit met Pink Floyd en later David Gilmour."

Als boeker van de Muziekgieterij hecht hij waarde aan 'musicianship', aan muziek die volgens Dassen gelaagd is. "Ik houd van muziek, en eigenlijk in zijn algemeenheid van kunst die me uitnodigt het vaker te beluisteren of te bekijken. Als het elke keer iets nieuws prijsgeeft, een andere verdieplingslaag aanboort, is het goed. Dat is ook de reden waarom ik in de regel weinig op heb met de meeste punkmuziek. Ik ontdek in die muziek vaak te weinig lagen, nauwelijks verdieping. Maar als boeker moet je geen scherpstlijper zijn. Het is belangrijk om voeling te hebben met de wensen van je publiek. Voeling is echter iets anders dan op de knieën gaan. Je bent het volgens mij wel aan je status verplicht om zelf een koers uit te zetten, te werken aan een publiek. Maar als er acts zijn die veel mensen trekken, ook al is het niet mijn kopje thee, dan is het goed dat ook die bands te zien zijn. Ik wil geen cynicus zijn die blind is voor het plezier dat sommige acts hun publiek schenken. Naarmate ik ouder word merk ik dat mijn muzieksmaak zich uitbreidt."

Ik geloof niet zo zeer in genres als wel meer in het onderscheid tussen goede en slechte muziek. Gelukkig heb je meer goede dan slechte muziek. Ik ben door mijn ervaring gepokt en gemazeld in het aanvoelen welke band kwaliteit heeft. Dat merk ik meteen. Bij de Muziekgieterij zoek ik naar een midden tussen populair en niches. Ik houd van niches, van muziek die nog maar weinig mensen kennen. Ook is het voor ons profiel belangrijk om onze gunstige euregionale positie te benutten, waardoor we letterlijk over de grenzen heen kijken om bands te spotten."

Met zijn eigen progrockband Lesoir heeft hij inmiddels vijf albums opgenomen en een internationale fanbase opgebouwd. Het recente *Push The Horizon*, dat door V2 wordt uitgebracht, gooit weer hoge ogen in recensies. "Die band staat in zekere zin voor de gezamenlijke liefde die mijn vrouw Maartje en ik voelen voor de muziek. Ik werd eerst verliefd op haar stem. Later wilde ik met haar muziek maken. Het werd liefde en uiteindelijk een gezin met ons driejarig dochtertje."

We hebben met Lesoir al vier keer in China op de grootste podia gestaan en op tal van internationale festivals gespeeld. We hebben in iconische studio's opgenomen, bijvoorbeeld in Cornwall waar grootheden als Robert Plant ook hun sporen hebben achtergelaten. Producer John Cornfield, met wie we veelvuldig optrekken, is geweldig. Hij heeft onder andere met Muse, Oasis en Robert Plant samengewerkt. Het is een bijzondere ervaring om met hem een album op te nemen. We touren geregeld door Engeland, maar voorlopig zit een maandenlange tour er niet meer in. Komt wellicht wel weer. We doen nu vooral kortere tours. Het plezier van het spelen en exploreren van nieuwe muziek blijft onverminderd groot. Als ik nooit doof word is de kans groot dat ik gelukkig blijf." ■

TERUGGRIJPEN EN VOORTGAAN

BONNY LIGHT

HORSEMAN

ANAÏS MITCHELL IS GEEN ONBEKENDE VOOR LEZERS VAN HEAVEN. KORT NA DIT INTERVIEW WERD BEKEND DAT DE MUSICALBEWERKING VAN HAAR VEELGEPREZEN ALBUM HADESTOWN DE KOMENDE ZOMER OOK IN ONS LAND TE BEWONDEREN ZAL ZIJN. NU WAS BONNY LIGHT HORSEMAN ONDERWERP VAN GESPREK.

TEKST EDDIE AARTS FOTO JAY SANSONE

Over het ontstaan van de 'supergroep' die ze vormt met Eric D. Johnson (The Shins, Fruit Bats) en de als sessiemuzikant en producer door de wol geleverde Josh Kaufman (Josh Ritter, The National, Cassandra Jenkins) vertelt ze: "Josh en ik ontmoetten elkaar toen hij als gitarist met Josh Ritter speelde en een poosje later deden we samen iets met This Is The Kit, het gezelschap rond de Britse folkzangeres Kate Stables. We kwamen erachter dat we allebei erg geïnteresseerd waren in traditionele muziek, vooral die van overzee: Britse folk en ballads. We begonnen samen aan wat nummers te werken en rond die tijd ontdekte ik heel toevallig de muziek van Fruit Bats. Vlak voordat ik in Colorado een podium opstapte werd hun *Humbug Mountain Song* gedraaid. Ik vond dat een te gek nummer en draaide hun muziek daarna geregeld. Hoe klein de wereld is bleek kort daarna. Josh was op doorreis in L.A. en belde me: 'Ik heb een eetafspraak met mijn vriend Eric en misschien wil je ook komen. Hij lijkt me iemand om iets mee te doen in ons 'folk-projectje'. Hij heeft een band, Fruit Bats.' Dit heeft zo moeten zijn, dacht ik meteen, en Eric was aan boord."

Kans

Johnson kwam naar New York op het moment dat een ander toeval het ontstaan van Bonny Light Horseman in een stroomversnelling bracht. Justin Vernon (Bon Iver) en Aaron Dessner (The National), bekenden van de bandleden, waren net gevraagd als curators voor een festival in Wisconsin en een *artists' residency* in Berlijn. "Zij nodigden ons uit om te komen spelen. We hadden nog niet eens een bandnaam of genoeg songs, maar stemden toch maar in. De kans was te mooi om te laten lopen. We stelden een setlist samen die aanvankelijk bestond uit bestaand materiaal waaraan we een eigen draai gaven. *Bonny Light Horseman* was een van de songs en onder die naam stonden we op

het festival. Vervolgens reisden we af naar Duitsland en die sessie verliep waanzinnig goed. Het initiatief van Justin en Aaron was véél meer dan een duwtje in de rug, want dankzij die aansporing ontdekten we met hoeveel plezier we samenwerkten en wat dat opleverde. En dus gingen we door."

Lucht

De opnamen uit Berlijn vormden de helft van het gelijknamige debuutalbum van Bonny Light Horseman, dat kort voor de corona-epidemie uitkwam. "We konden nog net wat optredens doen voor uitverkochte zaaltjes en dat voelde heel goed. Maar ik was acht maanden zwanger van mijn tweede kindje dus een uitgebreide tour zat er hoe dan ook niet in. Voordeel, we hoefden niets te cancellen vanwege covid en wisten al wel dat het werkte. We konden het album niet promoten. Maar tegelijkertijd, en misschien herken je dat wel, was het een periode waarin sommige platen een soort troost boden. En we hoorden dat onze plaat dat voor anderen deed. Dat voelde alsof de plaat onbedoeld betekenisvol werd. We werden bovendien verrast door een paar Grammy-nominaties. Maar zelfs zonder dat alles was ons al lang duidelijk hoe belangrijk en leuk Bonny Light Horseman voor ons was en dus begonnen we te denken aan een opvolger."

"Als producer doet Josh dat sowieso altijd", lacht ze. "Hij is het liefst in de studio en vindt muziek creëren misschien nog wel leuker dan het uitvoeren. We werden opgewonden van de uitdaging om muziek te schrijven die op zijn plaats zou zijn in de canon van traditionele muziek waaruit we eerder putten. Eric en Josh zijn beiden gigantische 'Deadheads'. Ik groeide ook wel op met de muziek van Grateful Dead, maar dankzij deze twee ontdekte ik pas hoezeer de Dead putte uit allerlei folkstromingen en geïnspireerd werd door figuren die daarbij hoorden. Dat resulteerde in liefdevol jatwerk én in de creatie van heel nieuwe dingen. Je

Bonny Light Horseman: (vlnr) Josh Kaufman, Anaïs Mitchell, Eric D. Johnson

kunt de werkwijze voor onze tweede plaat *ROLLING GOLDEN HOLY* het best samenvatten als terugkijken en vooruit bewegen.”
“Ons materiaal komt in volledige samenwerking tot stand”, vertelt ze. “Ieder van ons draagt wat aan. Dat is soms redelijk concreet, maar niemand is zelfzuchtig. Als iets geschikt is voor onze groep voelen we dat vanzelf. Ieder van ons heeft volgens mij eigen kleine ‘superkrachten’. Eric komt uit een wereld van diepzinnige pop en rock en heeft een neus voor catchy melodieën. Ik zit meer in de folk en songwriter-hoek en woorden zijn alles voor me. Maar daarmee ben ik absoluut niet de tekstschrijver van de band. Ieder van ons schrijft, maar ik zit er vast wat meer bovenop. En Josh heeft als producer een bijna holistisch gevoel voor wat goed zal voelen en klinken. Hij heeft oor voor muziek, tekst en opbouw, en het vermogen muziek de lucht te geven die nodig is. Muziek vertelt haar verhaal op twee manieren: met tekst en met adem, ruimte en instrumenten.”

De stemmen van Anaïs Mitchell en Eric D. Johnson zijn beiden niet alledaags en bevinden zich deels in dezelfde registers. De laatstgenoemde zingt bovendien vaak met spontane wendingen en verbuigingen. Onnavolgbaar soms. Is dat lastig?

“Eric is een geweldige zanger, heeft een enorm bereik en gebruikt al het gereedschap dat hij in huis heeft. We zijn van huis uit beiden leadzangers. We hadden niet veel ervaring met achtergrondzang en we hebben inderdaad een opmerkelijk, eh... laat ik zeggen scherp geluid. De ontdekking dat onze stemmen toch heel goed samengingen was geweldig. Eric zong in het nummer *Bonny Light Horseman* geen tweede stem maar unisono en onze stemmen klonken werkelijk als één. En het mooiste van samen zingen met hem is waarschijnlijk dat ik ben opgehouden me druk te maken over hoe ik klink. Wanneer ik solo speel vraag ik me voortdurend af of ik alles goed doe, maar hier kunnen alle remmen los, soms met onze gezichten pal tegenover elkaar, en gaat het om andere dingen. Waarin ik mezelf mag verliezen. Josh zingt misschien niet zo vaak, maar voegt met zijn gitaar feitelijk een net zo eigen stem toe aan het geheel.”

Hadestown

Anaïs Mitchell schreef de eerste versie van haar ‘opera’ *Hadestown* in 2006 met arrangeur Michael Chorney. Na talloze versies en uitvoeringen legde ze – onzeker over de toekomst van het theaterstuk – de muziek vast

op het conceptalbum *HADESTOWN* (2010). Ze vertelt de oude Griekse mythe van Orpheus en Eurydice opnieuw, maar nu speelt die zich af in het Amerika van na de eeuwwisseling. Op het album zijn rollen weggelegd voor Mitchell als Eurydice, Justin Vernon (Bon Iver) als Orpheus, Ani DiFranco als Persephone en Greg Brown als Hades. Het album kreeg zeer goede recensies wat leidde tot hernieuwde belangstelling voor de theaterproductie. Samen met regisseur Rachel Chavkin werkte Mitchell aan extra muziek en nieuwe dialogen en uiteindelijk belandde de musical op Broadway.

Met inmiddels meer dan drie miljoen bezoekers, acht Tony Awards, waaronder die voor Beste Musical en een Grammy voor het Beste Musical Album, is *Hadestown* internationaal een van de meest succesvolle musicals van de laatste jaren. In de zomer van 2025 staat de musical voor het eerst ook in Nederland op de planken in Koninklijk Theater Carré.

Het eerder dit jaar verschenen *KEEP ME ON YOUR MIND/SEE YOU FREE* staat ook weer tjokvol uitstekende songs. Zijn de drie zo productief of staan de individuele carrières op een lager pitje?

“Dat is een goeie vraag. Ik denk het niet. Eric speelt ook met Fruit Bats gewoon volop. Josh en ik hebben kinderen en moeten onze tijd dus verdelen, maar hij heeft altijd studioklussen. Zelf krijg ik vooralsnog zo’n enorme kick van opnemen en shows doen met deze band, dat ik even niet zoveel behoefte heb mijn eigen ding te doen. Maar ik werk wel weer voorzichtig aan iets voor het theater en ben een samenwerking aangegaan die een heel andere kant opgaat. Bonny Light Horseman vraagt vooral plannen, maar hoe druk we ook zijn, de songs blijven komen. Muziek maken met deze mannen is heel makkelijk. Er is veel vertrouwen en het voelt of we iets waar te maken hebben. Geen heel zware verantwoordelijkheid, maar als zich een mooie melodie aftekent, vraagt die om goeie tekst. Wanneer je in je eentje schrijft moet je soms wachten op wat wind in de zeilen, maar hier motiveren we elkaar voortdurend.”

In mijn recensie van jullie nieuwe plaat pries ik vooral de aangename ‘imperfectie’ die ik meende waar te nemen en die de plaat zo’n spontaan en organisch karakter geeft. Kun je je daarin vinden?

“Voor Josh als producer moet er leven in een plaat zitten, dat is een erezaak voor hem. Hij is altijd relaxed en grappig, maar ondertussen volledig gefocust op hoe hij wil dat dingen klinken. En als we eenmaal opnemen is het bijna voor dag en nacht. Niemand wil gaan slapen. Zo was het ook in die Ierse pub waar we het album hebben opgenomen. Een vriend vertelde me daarover en we belandden er nadat we paar shows in Ierland hadden gedaan. Bella Blasko, onze vaste technicus die met alle apparatuur daarheen kwam, verdient trouwens een pluim. Zij zorgde ervoor dat we ons extra op ons gemak voelden. Er was daar een prachtig strand en de dorpsbewoners vroegen steeds of we er al waren geweest. Uiteindelijk zijn we er nooit terechtgekomen, we wilden alleen maar muziek maken. En weet je, de plaat bevat inderdaad omgevingsgeluiden die je in een studio kunt uitsluiten, tot langsrijdende auto’s aan toe. Maar ze maken deel uit van het geheel. Het album klinkt niet als een live-opname.”

Tenslotte nog even over de dubbele titel van de plaat. Hij bevat weliswaar véél muziek, maar dit is wel een hele mond vol.

“We waren de hele tijd belachelijk eensgezind. Over de songkeuze, het geluid en zelfs de volgorde. We waren al aan het masteren en vooral Josh ging er vanuit dat het openingsnummer *Keep Me On Your Mind* ook de titel moest worden. Het voelde als een ouderwetse, klassieke folk-titel. Pas op het allerlaatste moment voegden we *See You Free* toe. Het ontstond uit een spontane jam in Ierland en vooral het drumgeluid intrigeerde ons. Niemand dacht dat er werd opgenomen, maar de tape liep. De plaat was eigenlijk al af, maar op afstand sleutelden we deze track in elkaar. Ineens hadden we een extra nummer en was vooral Eric heel stellig dat dit ook het titelnummer moest zijn. Ik zat tussen twee mannen die ineens lijnrecht tegenover elkaar stonden en allerlei argumenten aandroegen. Het compromis voelt uiteindelijk toch heel logisch, want we hebben feitelijk een dubbelaar en deze twee songs zijn letterlijk begin en eind van het geheel. *Keep Me On Your Mind* staat voor alles waarop we teruggrijpen, alles en iedereen die we graag dichtbij willen houden. *See You Free* verwoordt het nieuwe en experimentele. En de andere kant van liefhebben; iemand vrij laten. Uiteindelijk dekt de titel dus perfect het geheel.” ■

Bonny Light Horseman live: 16 november in Tolhuistuin, Amsterdam.

TON ENGELS

LAATBLOEIER

EEN LAATBLOEIER NOEMT TON ENGELS ZICHZELF. PAS MIDDEN TWINTIG HET MUZIKANTENBESTAAN INGESTAPT EN NA Z'N DERTIGSTE DE EERSTE SONG GESCHREVEN WAAR HIJ ECHT TEVREDEN OVER WAS. ENGELS VINDT HET TERUGBLIKKEND WEL WAT TRAGISCH HEBBEN. MAAR DAN VERGEET DE 71-JARIGE SONGSCHRIJVER DAT HIJ ONDERTUSSEN WEL EEN OEUVRE HEEFT OPGEBOUWD WAAR MENIG COLLEGA ZICH DE VINGERS BIJ ZOU AFLIKKEN. EN ER ZIT NOG GENOEG IN DE PIJPLIJN. HOOG TIJD VOOR EEN (VOORLOPIGE) INVENTARISATIE.

DOOR MARCEL HAERKENS

In 2003 verbouwde Ton Engels samen met zijn broer Ruud, die regelmatig artwork en fotografie voor zijn albums verzorgt, geluidsmixer Tom Lucker en vriend annex meedenker Arno Joosten een oude loods van een champignonkwekerij tot een volwaardige opnamelocatie: de Vulcano Studio. "Gemaakt met een groot hart voor muziek en originele ideeën. Tegelijkertijd hebben we het gelijknamige

platenlabel in het leven geroepen waarop ik vanaf dat moment mijn albums heb uitgebracht", vertelt Engels terwijl hij in de gezellig rommelige keuken naast de controleruimte koffie en thee zet.

Bij Vulcano Records kwamen sinds die tijd onder meer de dialectalbums WELKOM BEJ DE MINSE, WIES MERGE, ALLES IN DE GRIP, HERFSTKAMPIOEN en NOEIT MIER WERKE! uit, alsook IN HET ZUIDEN OPKLARINGEN, een duoalbum

Ton Engels in zijn eigen Vulcano Studio

met jazzpianist/componist Egbert Derix, SONGS FROM THE CRAZY PLANET van Blowbeat en JEWELS IN A BOX van Ian Annesson.

“Het heeft voor- en nadelen”, zegt hij op de opmerking dat een eigen studio een enorm gemak moet zijn. “Het nadeel is dat ik soms te lang blijf sleutelen aan een melodie of een song. Knopen doorhakken is niet mijn sterkste punt. Aan de andere kant kan ik hier terecht wanneer ik maar wil en biedt het me volledige onafhankelijkheid en vrijheid.”

Frank Zappa

Al vanaf zijn vroege jeugd is de uit Helden-Panningen afkomstige Ton Engels gebiologeerd door alles wat met muziek te maken heeft. En dan hebben we het niet over de obligate droom van zo veel jongeren die een gevierd popster willen worden. Nee, Engels is verknocht aan de Song met een hoofdletter S. Zijn grootste wens is elk afzonderlijk aspect van het songschrijven onder de knie krijgen. Hoe akkoorden werken, arrangementen, breaks, koortjes, op welke manier je mensen met een tekst kunt raken. “Ik vind het nog steeds fascinerend en ontdek op mijn leeftijd nog elke dag nieuwe dingen. Jongeren leren globaal gezien een instrument te bespelen tussen hun twaalfde en vijftiende levensjaar en vaak stopt de ontwikkeling daar. Maar ik zit tot op de dag van vandaag dingen uit te vogelen als: Hoe zit dit liedje in elkaar? Waarom roept het zoveel emotie op bij zoveel verschillende mensen? Die continue nieuwsgierigheid is er altijd geweest.”

“In Asten waar ik op de middelbare school zat was een jongerencentrum waar ze de eerste platen van Frank Zappa rechtstreeks uit Amerika lieten komen nog voor ze officieel in Nederland in de winkel lagen. We deden niks anders dan muziek beluisteren. Ik speelde al gitaar. Die periode is belangrijk geweest voor mijn muzikale voorkeur. Ik gebruik alles wat op mijn weg komt. Ik houd van de rootsmannen, blueslui en singer-songwriters die in drie, vier minuten een verhaal kunnen vertellen.

Anderzijds heb ik een zwak voor eclectische gasten als Zappa en Robert Fripp van King Crimson, die alle kleuren van de regenboog onderzoeken. En voor Genesis en Little Feat. Lange composities, wonderlijke maatsoorten. Daar zat ik een beetje tussenin. Ik vond het allebei mooi.”

De eerste band die Engels met bassist Jan vd Heijden en drummer Peter Colbers in 1970 opricht heet Babylon. Hij schrijft de meeste nummers zelf, wat voor die tijd niet gebruikelijk is. Vier jaar later houdt de groep het voor gezien.

Met de later geformeerde Ton Engels Band speelt hij aanvankelijk in lo-

kale clubjes, maar staat hij ook op podia als De Peppel in Zeist, De Singel in Ridderkerk, Exit in Rotterdam en de bovenzaal van Paradiso. Engels constateert dat hoe serieuzer het voor hem wordt, hoe halfslachtig sommige andere bandleiders er tegenover staan. “Voor hen was het meer een hobby naast hun vaste baan. Voor mij was muziek een halszaak.” Uit de overblijfselen van de groep, die veel bezettingswisselingen kent, zal later Blowbeat ontstaan. Een destijds schromelijk onderschatte band die professioneler te werk gaat maar vreemd genoeg in eigen land nauwelijks voet aan wal krijgt. Bij onze oosterburen zijn ze echter razend populair. Het gezelschap dat tegenwoordig, naast Engels zelf, bestaat uit drummer Arthur Lijten, gitarist Leendert Haaksma en bassist Eric Coenen (samen met gitarist Cor Mutsers de meest consistente line-up van begeleidingsband De Medeplichtigen) grossiert in spannend gearrangeerde songs, hoekige rock met funkinvloeden en een gezonde dosis experimenteerdrijf. Een stijl die tot op zekere hoogte zijn solowerk overlapt al hebben zijn dialectplaten onmiskenbaar een eigen signatuur. De groep is nooit officieel ontbonden en treedt zo nu en dan nog eens onverwacht op.

Stefan Grossman

Dat Ton Engels een natuurtalent is werd al jaren daarvoor duidelijk. “Nadat ik halverwege de jaren zeventig een tijd met een band had opgetreden, heb ik me een akoestische gitaar aangeschaft. Ik was namelijk onder invloed van begenadigde gitaristen als Leo Wijnkamp en Ton van Bergeijk erg geïnteresseerd in geraakt in ragtime. Ik maakte er een sport van om bijvoorbeeld pianostukken van Scott Joplin geschikt te maken om op gitaar te spelen. Alleen al dat gepuzzel was fascinerend. Bladmuziek lezen had ik me zelf aangeleerd maar ik wist nog niet zoveel van akkoordenopbouw en aanverwante zaken en ben dus puur op mijn gehoor af gegaan. Intuïtief probeerde ik zo de essentie ervan te vatten en mijn antenne was daarvoor blijkbaar goed ingesteld. Toen Stefan Grossman ergens in de buurt optrad heb ik hem over mijn bezigheden aangesproken en hij vroeg me om een tape op te sturen. Niet lang daarna viel er een uitnodiging op de mat en mocht ik in Londen, waar hij destijds woonde, een paar ragtimestukken komen opnemen. Dat was mijn eerste studio-ervaring. De nummers zijn op de verzamelplaat ADVANCED FINGERPICKING GUITAR TECHNIQUES terecht gekomen. Ik krijg nog steeds weleens een mail van iemand die mijn arrangementen speelt of er een leuk verhaal over weet te vertellen. Jaren later vond ik trouwens in een Belgische muziekwinkel een boek van Grossman waar vier gitaarar-

rangements van mij in stonden, verdeeld over tien tot vijftien pagina's, inclusief een paar foto's van mezelf. Daar heb ik al die tijd niks van geweten. Die Grossman was blijkbaar naast een goede gitarist ook financieel gezien een handig kereltje."

In 1996 debuteert Ton Engels met PLAT, zijn eerste album in het dialect van Panningen. Met die verzameling liedjes plaatst hij zich meteen in de voorste linie van het vaderlandse singer-songwritersgilde. Met *Donkere Daag* van die plaat en het door Frédérique Spigt gecoverde *Wie Laat* van opvolger WERMER ES VANDAAG schrijft hij twee Limburgstalige klassiekers en er zullen er nog vele volgen. Zoals *Coyboy (Zonger Paerd)*, *Kal Toch Plat* en *De Nevel*. "Het was alsof een creatieve blokkade was doorbroken. Binnen de kortste keren lag de tafel bedekt met papieren vol ideeën en soms al kant en klare liedjes. Ik zat er al een paar jaar tegenaan te hikken maar toen ik er eenmaal definitief voor ging zitten leek het wel alsof de Maas overstroemde, wat datzelfde jaar, geloof het of niet, letterlijk ook is gebeurd."

Engels heeft zijn biotoop gevonden, al zal hij de chauvinisten moeten teleurstellen. Er is geen geuzenmotief voor zijn keuze voor zijn moederstaal. Hij ontdekte bij toeval dat het dialect zeer muzikaal klinkt. De ideale manier om zijn zielenroerselen zo helder mogelijk voor het voetlicht te brengen. "Het dialect leent zich uitstekend om, als je hoofd ernaar staat, ad lib te zingen. Links af te slaan. Te improviseren met basismelodieën."

Rock Academie

Eind 1999 krijgt Ton Engels een telefoontje van saxofonist Bertus Borgers, onder meer gastspeler op NOEIT MIER WERKE!. Of Ton interesse heeft om als docent Songwriting op de dan net opgerichte Rock Academie Tilburg te komen werken. En of hij daarnaast ook gitaarles en bandcoaching kan geven. Engels heeft er wel oren naar, er is alleen een

klein probleem. "Er was nog geen uitgewerkt lesplan. Eigenlijk helemaal niks. Dus heb ik in korte tijd voor zestien semesters een compleet lesprogramma opgezet. Ik bedacht welke informatie ik zelf graag had willen krijgen toen ik zo jong was. Dat was mijn uitgangspunt." Hij geeft onder meer les aan Jaqueline Govaert, Eefje de Visser en Danny Vera.

"Vooraf in die beginjaren was de spirit geweldig. Dat buitelde allemaal over elkaar heen. Mijn studenten kwamen regelmatig met allerlei nieuwe dingen aanzetten waar ze naar luisterden en dat was voor mij ook een flinke opsteker. Het was een uitermate inspirerende tijd."

Hoewel zijn laatste dialectalbum NOEIT MIER WERKE! heet, heeft Engels het momenteel druk genoeg. In april 2022 was hij betrokken bij een project rond het filmarchief van het Limburgs Museum in Venlo waarvan enkele theatervoorstellingen zijn geweest met journalist/schrijver Frans Pollux en toetsenist Mike Roelofs. De songs uit die voorstellingen schreeuwen nog steeds om opgenomen te worden. Daarnaast nam Engels samen met accordeonist Bart Storcken onlangs een prachtige dialectcover op van het via Elvis Presley bekende *Can't Help Falling In Love With You*. Daar komt een vervolg op met fris gearrangeerde en hertaalde bewerkingen van onder meer John Fullbright en Madison Cunningham die binnenkort op album verschijnen. En dan zijn er nog de Ringo-sessies. De Beatlesdrummer verleent zijn naam aan de drummachine waarmee Engels een deel van zijn oudere werk hernieuwt. "Mijn maat en rots in de branding Eric Coenen vond dat die uitvoeringen dichterbij het basisidee blijven en ook dat ik ze de laatste jaren veel beter zing dan tijdens de originele opnames. Dus daarmee ben ik ook druk mee in de weer. En verder? Met Eric de baan op natuurlijk. Zoveel mogelijk optreden." ■

Ton Engels live: 13 oktober bij Limburgs Leed in Paradiso, Amsterdam; 16 oktober in Parkstad Theater, Heerlen; 27 oktober in Paterklooster, Panningen.

Vier keer Engels

Ton Engels/Egbert Derix IN HET ZUIDEN OPKLARINGEN (2005)

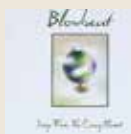
Egbert Derix geniet internationale faam in de jazzwereld als componist/pianist van het Searing Quartet en heeft een hele reeks intrigerende soloplaten

en projecten op z'n naam staan. Engels werd gegrepen door de melodische zeggingskracht van zijn composities en nodigde hem uit in zijn studio. Het resultaat is een verzameling fascinerende droomliedjes waarin jazz, pop en klassiek samenvloeien. Hij schrijft hier bij uitzondering Nederlandstalige teksten bij. "Egberts composities waren eigenlijk *Lieder ohne Worte*", verklaart hij verwijzend naar componist Felix Mendelsson. "Dialect zou hier misstaan."

BLOWBEAT

SONGS FROM THE CRAZY PLANET (2006)

Na 15 jaar laat Blowbeat weer eens op plaat van zich horen. En hoe. Het heilige vuur is nog niet

gedoofd getuige het nog steeds beproefde stramien: gedreven, stevig en funky met typische Zappa-eske (onverwachte breaks, maffe koortjes) trekjes.

Daarnaast hebben de heren hun horizon danig verbreed. Zo veel liedjes zo veel kleurschakeringen. Countryjodelaar Jimmy Rodgers klinkt door in het vlotte *Like The Cowboys Do*, Charles Bukowski bood inspiratie voor *Loveisadogfromhell* en *Laptop* bewijst dat computertechnologie toch soulvol en sexy kan zijn.

MR. INGLISH

SHORT STORIES (2013)

Mr. English beschouwd Engels als een soloproject, hoewel er toch heel wat musici bij betrokken zijn. De hele Blowbeat-crew, vrouwelijke vocalen, een prominente rol voor toetsenist Mike Roelofs en strijkersarrangementen van Frans de Berg. Het instrumentarium is minder gitaar- en jam-georiënteerd dan Blowbeat en de songs zijn

compact en veelkleuriger. De laatste tijd is er weer redelijk wat belangstelling vooral vanuit het buitenland voor dit project al komen daar volgens Engels vooral logistieke problemen bij kijken. "Hartstikke leuk natuurlijk, maar om alle spelers met hun eigen agenda bij elkaar te krijgen voor een optreden in Belgrado of Sheffield? Dat krijg ik nooit op poten."

Ton Engels

NOEIT MIER WERKE! (2022)

Na de dvd BLOWBEAT LIVE IN DE BOSUIT 2017 duikt Engels weer in zijn vertrouwde habitat van vaardig geschreven Limburgstalige liedjes. Kenmerkend voor zijn veelzijdigheid is het latin geïnjecteerd *Kiek Dien Maedje* met knipoog naar The Beatles en Frank Zappa via het marimbaspel van Arthur Lijten, die hier de rol van Ruth Underwood vervult. Steely Dan figureert in liefdesverklaring *100.000 Joar*. Meest opvallend is *Miene Versjterker* waarin versterker en gitaar metafoor zijn voor de ouderdom.

ONTBOLSTERD

EEFJE DE VISSER

NA HET BEJUBELDE BITTERZOET IS EEFJE DE VISSER TERUG MET HEIMWEE. EEN PLAAT DIE ONTSTOND IN HAAR NIEUWE THUISLAND BELGIË. EEN PLEK WAAR ZE OPBLOEIDE, TWIJFEL VAN ZICH AFWIERP EN DURF ONTDEKTE.

TEKST STEVEN WALTER FOTO LONNEKE VAN DER PALEN

Wat wil je?" vraagt Eefje de Visser als haar zoontje de woonkamer van hun huis in Gent binnenstapt. De peuter loopt naar de telefoon toe waarop het zoomgesprek wordt gevoerd. "Ik wil kijken", luidt het antwoord. Twee grote ogen kijken naar het mobieltje. De zangeres grinnikt. "Ik ben even aan het praten met die meneer." Ondertussen komt haar man binnen. "Ik kom je even halen", zegt hij tegen het jochie.

Tijdens de coronapandemie werd ze moeder. Het was een periode waarin ze veel tijd had om nieuwe nummers te schrijven. Songs die hun weg vonden naar HEIMWEE. Kersverse ouder zijn en dan toch volop tijd en ruimte in het hoofd hebben voor je vak. Hoe doet ze dat? "Op gebied van kinderopvang verschilt België enorm van Nederland. Het is heel gewoon dat zowel moeders als vaders volledig werken. Kinderen gaan hier al heel jong en veel langer naar de crèche. Dat kinderen vijf dagen in de week worden opgevangen is geen uitzondering. Ons kind is na een maand of vijf voor het eerst naar de opvang gegaan. We hebben rustig opgebouwd: eerst twee dagen – soms zelfs maar één dag – en dat bouwden we langzaam uit naar vier dagen. Kijk, ik ben fulltime muzikant. Dat is echt anders dan een kantoorbaan of werken in een winkel of fabriek. Het is een zegen dat ik meer vrijheid heb. Dus op die opvangdagen had ik volledig de tijd om aan mijn muziek te werken. Ineens besef je dan hoeveel je kunt doen tussen negen uur 's morgens en drie uur 's middags. Daarnaast hebben we het geluk dat onze zoon een goede doorslaper is. Haast geen gebroken nachten." Ze slaat met haar knokkels op de tafel. "Even afkloppen."

Alternatiever

Sinds ze Utrecht verruilde voor Gent is ze verzot geraakt op de stad en het land waar haar kind opgroeit. Vooral de (Vlaamse) popmuziekscene vindt ze fascinerend. Het is een vibrerende omgeving, meer dan in Nederland, is haar oordeel. Dat milieu stimuleert haar ook om zelf te groeien. Uitdagingen opzoeken om verder te komen in haar kunsten. "De Belgische muziekscene verschilt behoorlijk met de Nederlandse. De algemene smaak is volgens mij een stuk alternatiever. Wat hier mainstream is, wordt in Nederland vaak als alternatief gezien. Balthazar bijvoorbeeld. Echt wel de grootste band. Ook Oscar and the Wolf heeft in België het stempel 'commercieel', terwijl die in Nederland wordt gezien als echt iets voor de muzikliefhebbers. Wat zo mooi is aan de artiesten hier, is dat ze minder genrevast zijn. Er zit altijd wel een soort artistiek randje aan hun muziek." Ze kijkt op naar die collega's. Het lef dat ze tonen om dingen op plaat te zetten werkt inspirerend. "Het stigma van 'doe maar gewoon' is minder groot. Je mag iets meer in België. Niet dat het in Nederland niet goed is, maar ik heb hier wel geleerd om artistieke dingen op te pakken. Waar ik dat voorheen niet zo snel zou durven, voel ik die vrijheid nu wel. Ik wilde bijvoorbeeld bij mijn optredens wat meer

doen met choreografie. Ik wilde iets nieuws proberen. Ik had drie albums gemaakt en een vast publiek. Ik had het gevoel dat er niet per se iets verrassends meer aan mij was. De wens om te verrassen borrelde hevig. Dus ja, dans! Best eng, want nooit gedaan. Ook geen idee hoe ik zo iets moest aanpakken. Al pratend met mensen vond ik mijn weg en het lef om het te doen. Gelukkig heb ik wel een goed team om mij heen, dat kritisch meekijkt. Het zijn mensen die in mij geloven. Och, de eerste try-out voor een optreden met choreografie vergeet ik niet gauw. Voor mijn gevoel maakte ik mezelf belachelijk, maar mensen vonden het echt cool. Eerlijk gezegd zag ik die positieve reacties niet aankomen."

Met die laatste zin steekt de jonge Eefje even haar hoofd op. Zij was een echte twijfelkont, zoals veel kinderen. Als zesjarige was het haar droom om in het spotlicht te staan. Dansend en zingend. In de pubertijd sloeg die zelfverzekerdheid volledig om. Er kwam enorme onzekerheid en verlegenheid voor in de plaats. De jeugdige ambitie was er nog, maar op een podium wist ze zich geen houding te geven. "De focus lag volledig op het muzikale. In de kern is dat nog steeds het liefste wat ik doe. Songs schrijven en in de studio zitten. Dat is heel fijn. Inmiddels ben ik meer opgebloeid, mede door mijn verhuizing naar België. Met de jaren leer je en tegenwoordig voel ik mij gelukkig op het podium. Naar mijn idee stroomt de creativiteit meer. Ik kan meer dansen. Over het visuele op het podium denk ik ook graag na. Al die dingen waar ik vroeger als dat zesjarige meisje van hield, durf en kan ik tegenwoordig toepassen. Dat voelt bevrijdend. Ik weet niet of ik helemaal in balans ben, maar ik ben zeker ontbolsterd. Naarmate ik ouder word, zeker nu ik moeder ben, zit ik beter in mijn vel."

Twijfel hoeft niet iets negatiefs te zijn, vindt ze. "Ja, ik doe lang over het nemen van een besluit. Hoewel, er schuilt ook iets tweeslachtigs in mij. Volgens mij ben ik ook besluitvaardig. Iemand die de hele tijd pingpongt met haar gedachten, maar uiteindelijk heel graag dingen wil afmaken. Ik raffel niets af, dat is een kwaliteit. De meeste mensen zullen sneller weten wat ze willen doen, maar dat proces van zoeken is voor mij belangrijk. Soms zijn omwegen nodig om tot mooie punten te komen. Ik twijfel niet om het twijfelen, maar om tot de beste beslissing te komen. In mijn hoofd weet ik donders goed waar ik heen wil. Maar twijfelen en besluitvaardigheid hoeven elkaar niet uit te sluiten. Ik ken artiesten die bijvoorbeeld jaren zwoegen op een nummer. Alsof dat lied maar niet af wil komen. Zo ben ik niet. Als er uiteindelijk een beslissing moet vallen, dan komt die. Van een niet afgemaakte, wachtende song zou ik heel ongelukkig worden."

Gevoel

Het album HEIMWEE brengt de singer-songwriter terug op de podia, onder meer op Valentijnsdag 2025 in AFAS Live. Dat wordt haar grootste 'clubshow' tot nu toe. Daarnaast toert ze met haar nummers door

Nederland en zoekt ze het buitenland op. Afgelopen zomer trad ze in de voetsporen van Billie Eilish, Jorja Smith en Mac DeMarco toen ze werd uitgenodigd door het gerenommeerde muziekplatform ColorsxStudios. "Het is een van de weinige platforms waarvoor artiesten uit alle werelddelen worden uitgenodigd. Ik houd van het concept. Een minimalistisch beeld met telkens één kleur als achtergrond en veel focus voor de artiest en de song."

Ze was de eerste gast die een sessie in het Nederlands zingt. Daarmee en met haar tour brengt ze dus de Nederlandse taal naar een internationaal publiek. Zo trekt ze – naast uiteraard België – naar Duitsland en Zwitserland. Hoe zal het publiek daar reageren? Ze maakt zich niet druk over het gebrek aan kennis van het Nederlands onder de bewoners van die landen. "Wat zo boeiend aan muziek is, is het gevoel dat je overbrengt. Er wordt zoveel gecommuniceerd, zonder dat je de taal machtig bent. Je kunt uit het rationele gaan en juist heel erg in het emotionele duiken. Ik spreek geen Portugees, maar als ik een fado hoor, raakt mij dat wel. Je voelt waarover de zanger of zangeres zingt. Dans en zang kunnen dat overbrengen. Teksten zijn voor mij zeker belangrijk. Maar uiteindelijk luisteren we vaak helemaal niet goed naar teksten. Heb ik ook hoor, zelfs van artiesten die ik enorm bewonder. Soms denk ik pas na tien keer luisteren: wat zingen ze eigenlijk? Dus die Zwitsers zullen ook helemaal niet letterlijk luisteren naar welke zinnen ik zing. Muziek is iets universeel. Tekst is belangrijk, maar niet nodig om een gevoel over te brengen." ■

Eefje de Visser live: 8 en 9 november in Cirque Royal, Brussel; 13 en 14 november in Tivoli Utrecht; 20 november in Oosterpoort, Groningen, 14 februari 2025 in AFAS Live, Amsterdam; 18 februari in Ancienne Belgique, Brussel.

HEATHER LITTLE 'ALLES EINDIGT ALS SONG'

HAAR EERSTE INTERNATIONAAL UITGEBRACHTE ALBUM, HET STERK AUTOBIOGRAFISCHE BY NOW, BETEKENT VOOR VELEN EEN EERSTE KENNISMAKING MET DE AMERIKAANSE SINGER-SONGWRITER HEATHER LITTLE. DE INDRUKWEKKENDE PLAAT MAAKT NIEUWSGIERIG NAAR HET VERHAAL VAN DE TEXAANSE STORYTELLER, DIE IN DIT NAJAAR NAAR ONS LAND KOMT VOOR HAAR EERSTE CONCERTEN BUITEN DE VS. TEKST EDDIE AARTS

Ik weet niet beter dan dat ik van muziek hield. Het was de gewoonste zaak van de wereld. Toen ik leerde praten begon ik ook met zingen. Mijn moeder zong namelijk de hele dag en anders stond er wel muziek op in huis. Toen ik een jaar of vijf was begon ik ook liedjes te verzinnen. Vraag me niet waarom, het gebeurde gewoon" vertelt Heather Little. "Het besef dat muziek maken en schrijven ook een serieuze loopbaan kon zijn kwam pas veel later. Ik was al tegen de twintig toen ik af en toe met m'n broer optrad. Niks groots, maar ik wist dat ik kon zingen. We speelden vooral werk van anderen en een paar dingetjes van mezelf. Mijn moeder haalde me over om aan een wedstrijd mee te doen, een talentenjacht tijdens de lokale Livestock Fair & Rodeo. Ergens tussen de koeien, geiten en schapen was een podiumpje waar muziek werd gemaakt. Ik won niet eens, eindigde als tweede", lacht ze. Heel veel stelde het misschien niet voor, maar die 'troostprijs' gaf richting aan haar toekomst. "Een van de juryleden was Miranda Lambert. Zij was toen zeventien en haar vader Rick zat ook in de jury. We leerden elkaar kennen en maakten plannen om samen te werken. Ik verwachtte dat dat heel raar en ongemakkelijk zou zijn, maar we hadden juist de grootste lol en voor ik het wist schreven we echt liedjes samen. Miranda's moeder zei op een dag tegen me: 'Je kunt dat als werk doen, sommige mensen verdienen daar hun brood mee'. Ze legde me uit hoe dat in zijn werk ging. Dat songschrijvers publishers in de arm nemen die hun liedjes presenteren aan labels en artiesten in de hoop dat die ze willen opnemen. Dat begon in 2004 en zo ging het balletje rollen."

iEar
ultimate sound and vision

**Heyhoef
Backstage**

**13 oktober
MENT2B**

**19 oktober
Layla Zoe**

**10 november
Leoni Jansen**

**16 november
Alice Armstrong**

www.heyhoef-backstage.nl **Tilburg-Reeshof**

Poëzie

Heather Little's songs werden inderdaad opgepikt, onder meer door Miranda Lambert, Kacey Musgraves en Sunny Sweeney. Maar ze speelt en zingt ook zelf. "Ik denk dat ik zowel zangeres als songschrijver ben. Die zaken zijn voor mij ook onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ik vind niets leuker dan optreden. Al sinds jaar en dag doe ik dat in lawaaiige bars waar iedereen drinkt en luidruchtig plezier maakt, terwijl ik veel liever speel in kleinere zaaltjes met een aandachtig luisterend publiek. In zo'n intiemere setting kun je je uitdrukken met je muziek, je kwetsbaar voelen en toch weten dat het goed is."

Die intimiteit en persoonlijke achtergrond zijn precies wat de meeste nummers op BY NOW verbindt, beaamt ze. De songs getuigen van een allesbehalve kreukloos verlopen jeugd, maar doen dat zelden expliciet. Ze grossiert in wonderschone taal en raak gekozen beeldspraak, die nergens hoogdravend wordt en vaak zelfs een heel alledaags karakter heeft. Ik vraag of haar teksten zich altijd in de vorm van liedjes aandienen of dat we net zo goed een verhaal of boek van haar zouden kunnen verwachten.

"Schrijven is al mijn leven lang een van de fijnste dingen om te doen, in welke vorm dan ook. Op de basisschool kregen we voor het eerst

de opdracht poëzie te schrijven. Dat ging me gemakkelijk af en ik vond het geweldig om te doen. Het resultaat moesten we in de klas voorlezen. Ik was altijd erg op mezelf, had maar weinig vriendjes of vriendinnetjes, en deed mijn mond zelden open. Nadat ik mijn gedicht had voorgedragen wilde ik dus zo snel mogelijk gaan zitten. Maar mijn juf – Jenny Davis, ik was dol op haar – vroeg me mijn gedicht nog eens voor te lezen. Let goed op, zei ze tegen de anderen. Ik schaamde me rot, want ik dacht dat ik het heel erg verknoeid had en was ervan overtuigd dat dat ten overstaan van de hele klas aan de kaak gesteld ging worden. Precies het omgekeerde gebeurde natuurlijk. Ze vond mijn gedicht juist heel goed en gebruikte het als voorbeeld voor de anderen. Ze liet me vervolgens meedoen aan een poëziewedstrijd. En de volgende jaren zocht ze me geregeld op en moedigde me aan weer iets in te sturen. Vanaf dat moment leek alles wat ik schreef er als gedicht of liedje uit te rollen en toen ik zeventien was eindigde alles als song.”

Griezellig

Opnamen onder Heather Little's eigen naam verschenen mondjesmaat in eigen beheer. BY NOW ontstond eigenlijk zonder dat ze zelf veel aanstalten maakte. “Een bevriende singer-songwriter noemde mijn naam toen achtergrondvocalisten werden gezocht voor een project van producer Brian Brinkerhoff. Zo kwamen we in contact. Ik deed die klus en vervolgens belde Brian me op. Hij had mijn eigen werk beluisterd op mijn Youtube-kanaal en vroeg me recht voor zijn raap wat ik er eigenlijk mee wilde. Na een paar serieuze gesprekken meldde hij dat hij heel graag een plaat met me wilde maken. En daar voegde hij direct aan toe: ‘We gaan er niet rijk van worden, maar als we klaar zijn hebben we wel een plaat waar we trots op kunnen zijn.’ En dat vond ik al een prachtig vooruitzicht.”

Brinkerhoffs inbreng draagt beslist bij aan de kracht van BY NOW. De producer, die eerder onder meer verantwoordelijk was voor Nathan Bells RED, WHITE AND AMERICAN BLUES, doorzag hoe hij haar kon laten schitteren en deed dat ook. Samen met Little selecteerde hij de composities en werkte hun vorm uit. “Dat was een heel verrassend proces. Naarmate ik hem beter leerde kennen, werd me steeds duidelijker hoe goed Brian beseftte wat deze liedjes voor me betekenden. Ze zijn inderdaad heel persoonlijk en bevatten details die ik niet makkelijk deel. En er was werkelijk geen enkel moment waarop zaken als instrumentatie of sound belangrijker leken dan mijn gevoel bij een song. Dat waardeerde ik enorm. Wanneer ik op enig moment over een nummer zei dat het te persoonlijk was om op de plaat te zetten, begreep hij dat. Dat was belangrijk, want ik vond het doodgriezellig.”

Hoewel je over je nummers hebt gezegd dat ze maar ten dele eigen ervaringen verwoorden, bevatten ze wel degelijk persoonlijke en niet altijd opgewekte materie. Daarover schrijven is vast lastig, maar hoe reageert het publiek?

“De reacties verrasten me. Terwijl die eigenlijk juist zo vanzelfsprekend zijn. Wanneer je ellendige dingen meemaakt, heb je al snel het gevoel dat ze alleen jou overkomen. Dat niemand begrijpt wat er zich bij jouw thuis afspeelt. Hoe het is om zo te leven of hoe je je staande houdt bij zulke gebeurtenissen. Nadat de plaat was verschenen en ik vertelde over specifieke nummers, begonnen er berichten binnen te komen. Luisteraars die vergelijkbare dingen is overkomen vertellen erover, of ze zeggen hoe ze – net als ik – steun vonden bij een grootmoeder of ander persoon die begrip toonde of ze opving. Ik vind het mooi om te constateren dat de muziek niet slechts verbindt maar mensen ook het gevoel geeft niet alleen te staan.”

Zegeningen

BY NOW is geen sombere plaat, maar een evenwichtige die ruimte biedt aan een breed scala aan sentimenten en details. Haar *Transistor Radio* verwijst bijvoorbeeld naar het verleden en zet die tegenover wat ‘zegeningen’ van deze tijd. Ik vraag haar of we op enig moment dus echt allemaal gaan klinken als onze ouders? “Dat is wel een beetje waar”, lacht ze. “Echt wakker lig ik er niet van, ik kan het immers niet veranderen. Maar ik maak me wel eens zorgen over dingen onze kinderen en kleinkinderen missen, die voor jou en mij heel gewoon waren. Neem de ‘instant gratificatie’ die inmiddels de standaard is. Wanneer je vroeger een vriend of iemand anders wilde spreken, kostte dat tijd. Tot iemand thuis was, je hem of haar tegenkwam of kon bellen. Dat creëerde geduldige mensen. Ergens op moeten wachten maakte sommige dingen waardevoller. Het gevoel om na twee weken een kaart van mijn oma uit de bus te halen en haar handschrift te zien was onbetaalbaar. Nu maakt iemand een foto en een paar tellen later heb je die.”

Sommige nummers zijn voor de buitenstaander wat cryptisch. Hoe zit het bijvoorbeeld met de titel van openingsnummer *Five Deer County*?

“Dat is inderdaad wat obscuur. Ik groeide op in Texas waar net als in Tennessee volop wordt gejaagd, vooral op herten. Ook de vader van mijn kinderen was toen we nog samen waren gek op jagen. Dat kan flink in de papieren lopen. Niet alleen wapens en uitrusting zijn prijzig, maar ook het recht om te jagen. Je kunt er namelijk niet zomaar op uit trekken om herten te gaan schieten. Mensen betalen om in en bepaald gebied te mogen jagen. Op basis van de wildstand wordt per *county* bepaald hoeveel dieren je daar per jaar mag afschieten. Als je in een gebied kunt jagen waar het quotum vijf herten is, heb je het enorm getroffen.”

Verwijzingen naar auto's en autoritten zijn een terugkerend element. Je zingt ergens *I like the needles on my gauges shooting straight up in the sky/I like rattling their cages when my 302 rolls by*. Ben je zo'n petrolhead?

“Oh ja, ik hou enorm van auto's en trucks. Mijn zoon is automonteur en heeft dat van zijn vader. Maar ik durf te zeggen dat ik voor een vrouw ook bepaald geen beroerde sleutelaar ben. Mijn moeder was dol op auto's. Ze vertelde verhalen over verschillende typen waarin ze had gereden en we brachten best veel tijd op de weg door. Vooral toen ik klein was, wanneer er thuis verschrikkelijke dingen gebeurden, voelde zo'n autorit als een ontsnapping en het voertuig als een veilige plaats. Zo lang we daar waren, met de deuren op slot en de ramen dicht, kon ons niets gebeuren. Dan zetten we de radio aan of speelden een 8-track bandje af. We hadden er een van Rickie Lee Jones waarvan ik elk woord kon meezingen. Ten minste, dat dacht ik toen ik vijf was. Later bleek de tekst heel anders te zijn.”

Haar eerste concerten in Europa zijn binnenkort vast andere koek dan de Amerikaanse kroegen die ze kent.

“Dat vind ik reuze spannend. Ik ben nog nooit buiten de VS geweest, zelfs niet in Canada. Een beetje eng zelfs. Maar ik kijk er enorm naar uit nieuwe dingen te zien en mensen te ontmoeten. Hopelijk tref ik een publiek dat aandacht heeft voor mijn liedjes.”

Ik verzeker haar dat dat tijdens de Nederlandse optredens wel goed zit. Haar uitmuntende album is immers reden genoeg de oren te spitsen. ■

Heather Little live: 18 oktober bij Acoustic Alley, Den Haag; 19 oktober op Ramblin Roots, TivoliVredenburg, Utrecht; 20 oktober in Thiemeloods, Nijmegen.

8 DECEMBER

WINK

PAARD.NL

**SAM LEE * KEELEY FORSYTH * THE GERMANS
VERA SOLA * THE BONY KING OF NOWHERE
DE MANNENBROEDERS * RACHAEL LAVELLE
JOHN FRANCIS FLYNN * CHVE * THE BULLFIGHT
BERT DOCKX BAND * BRIGID MAE POWER**

FESTIVAL

Grolsch

DONKER GENOEG

MARY GAUTHIER

EEN AANTAL JAREN GELEDEN ZAG IK MARY GAUTHIER (62) TIJDENS TAKE ROOT IN GRONINGEN. ZE SPEELDE IN DE KLEINE ZAAL VOOR ZO'N ZESHONDERD MENSEN. VAAK IS EEN CONCERT DAAR HET EERSTE HALFUUR FIJN, DAARNA GAAN MENSEN BIERTJES HALEN OF KLETSEN. MAAR BIJ GAUTHIER BLEEF HET DOODSTIL EN VERLIET BIJNA NIEMAND DE ZAAL. TIJDENS DE KOMENDE EDITIE VAN TAKE ROOT STAAT ZE ER WEER PLUS NOG OP DERTIEN ANDERE LOCATIES IN NEDERLAND. WANT ZE HEEFT EEN BIJZONDERE BAND MET ONS LAND.

TEKST JOS SCHURING FOTO LAUREN MORRELL TABAK

Ze herinnert zich het optreden op Take Root nog: "Ik ben dol op Groningen. Het is zo fijn dat als ik wat vertel en iemand er doorheen wil praten, hij direct tot stilte wordt gemaand. Ik ben een troubadour en dat is anders dan veel andere bands die daar spelen. *They make noise*, ik ben een verhalenverteller. Ik ben geen groot zangeres, geen goede gitarist, zoals Jaimie Lee Harris, mijn geliefde met wie ik samenspeel. Ik ben meer een schrijver en een verteller. Ik vertel verhalen die mensen nodig hebben."

Hoe weet je dat mensen je verhalen nodig hebben?

"Omdat ik ze zelf nodig heb. Mijn leven heeft me gevormd tot wat ik nu ben. Ik weet of iets goed voelt als ik liedjes maak. Ik heb veel geschreven over mijn persoonlijke leven wat niet altijd makkelijk is geweest. De laatste jaren heb ik veel goede vrienden verloren. Maar in Jamie Lee heb ik een nieuwe liefde gevonden en dat is een enorm cadeau. We zijn heel erg gelukkig samen. Veel van mijn liedjes zijn autobiografisch. Ik kan eigenlijk niet anders. Maar ik doe dat inmiddels zo lang dat ik mijn intuïtie goed kan vertrouwen."

Mary Gauthier ging pas liedjes maken toen ze halverwege de dertig was. Ze had een problematische jeugd in New Orleans. Haar ouders heeft ze nooit gekend. Moeder kon niet voor haar zorgen en na een jaar in een weeshuis kwam ze als baby terecht bij een pleeggezin waarvan de vader te veel dronk. Op haar dertiende was ze een junk en twee jaar later liep ze van huis weg. Ze maakte zich langzaam los van de genotsmiddelen, deed een studie filosofie en was mede-eigenaar van twee restaurants in Boston. Ze financierde haar debuutalbum *DRAG QUEENS IN LIMOUSINES* door haar aandeel in een restaurant te verkopen. Ze verhuisde naar Nashville en bouwde gestaag aan een mooie carrière die haar in Europa en met name in Nederland veel succes opleverde. Inmiddels is Gauthier

ook in Amerika een gevestigde naam en mag ze zelfs Bob Dylan tot haar fans rekenen. Ze is de zestig gepasseerd en het lijkt alsof ze nog steeds beter wordt.

"IK VOEL ME STEEDS MEER AANGETROKKEN TOT MENSEN DIE HET NIET ZO GOED GETROFFEN HEBBEN IN HET LEVEN"

Ze neemt het compliment bescheiden in ontvangst.

"Ik ben nu zo'n dertig jaar liedjesschrijver en als je dat serieus neemt word je steeds beter naarmate je dat langer doet. En ik denk dat voor een schrijver leeftijd niet zo van belang is. Rockzangers en popbands zijn meestal op hun best als ze jong zijn, maar schrijvers en singer-songwriters worden vaak alleen maar rijper naarmate ze ouder worden. Mannen van tachtig zijn vaak niet meer sexy, maar kunnen wel nog steeds goede songs schrijven, kijk naar Bob Dylan, Leonard Cohen en Willie Nelson. En vrouwen als Chrissie Hynde, Debbie Harry en Lucinda Williams zijn live nog altijd heel goed."

Gauthiers liedjes gingen aanvankelijk vooral over de zelfkant van het bestaan, waardoor haar repertoire weleens is geduid als country noir. De laatste jaren gingen haar teksten steeds meer over verlies en liefde

Mary's top 3

Van Mary Gauthier zijn elf platen verschenen. Deze vind ze zelf haar mooiste.

"Van *MERCY NOW* (2005) vind ik de productie erg fijn. Gurf Morlix heeft fantastisch werk geleverd en gaf de plaat een mooi diep geluid mee. *DRAG QUEENS IN LIMOUSINES* (1999) is destijds in Nederland opgepikt door Munich Records en bezorgde me een carrière. We vieren dit jaar het

jubiläum met een vinylrelease. Het was een 'kleine plaat' die ik samen met Crit Harmon maakte, maar ik ben er nog steeds heel erg blij mee. *RIFLES AND ROSARY BEADS* (2028) staat vol soldatenliederen. De songs ontroeren me diep. Voor mij vertegenwoordigt elk lied een mens van wie ik houd. Ik ben er erg trots op dat ik deze verhalen met hen heb kunnen schrijven en mag zingen."

Jamie Lee Harris en Mary Gauthier

en toonde ze zich steeds meer geëngageerd. Via collega Darden Smith raakte ze betrokken bij workshops songwriting voor soldaten en gevangenen.

“Dat is een geweldig project. Ik heb daar veel aan gehad. Het was zingevang voor mij. Ik voel me steeds meer aangetrokken tot mensen die het niet zo goed getroffen hebben in het leven. Ik vind het geweldig om te merken dat mensen hun trauma’s kunnen verwerken door samen liedjes te schrijven. Ik word daar heel erg gelukkig van.”

Je nieuwste album heet DARK ENOUGH TO SEE THE STARS. De songs klinken optimistischer dan eerder werk. Het lijkt alsof je de zwaarmoedigheid voorbij bent.

“Dat is ook zo. Het gaat erg goed met me en ik voel me lichter dan ik jarenlang heb gevoeld. Dat komt door Jamie Lee, maar ook door hoe mijn leven en werk zich hebben ontwikkeld. Ik kan nog steeds platen maken en optreden op mijn eigen voorwaarden. Dat is een groot voorrecht. Mijn publiek blijft ook maar groeien. *Amazing*. Onlangs was in Nashville een bijzonder concert waar andere artiesten alle liedjes van DRAG QUEENS IN LIMOUSINES hebben gespeeld. Emmylou Harris was een van hen en ook Rodney Crowell. Het was geweldig. Ik was zeer vereerd.”

Dark enough to see the stars is zo'n mooie titel...

“Het is een uitspraak van Martin Luther King uit zijn Mountain Top-toespraak in 1968. Het is een prachtige zin die voor mij veel betekenis heeft. Ik heb zelf ook veel duisternis meegemaakt voordat ik het licht kon zien.”

Zag je dat licht ook weleens in Nederland waarmee je al jarenlang een nauwe band mee hebt die je zelfs bezingt op je laatste album.

“Zeker, dat is een van de redenen dat ik dat liedje schreef over Amsterdam. Ben Matthijssen van Munich Records is heel belangrijk voor me geweest (zie kader). Dat heb ik overigens te danken aan Sandra Zuidema van Plaatboef in Amsterdam die mij tipte bij Ben. Ik heb veel gespeeld in Nederland en blijf graag komen. Sommige podia zoals De Schalm in Westwoud zijn fantastisch omdat daar een fijnproeverspubliek komt dat ook collega’s als David Olney ooit heeft gezien. Ook Hans Kik die nu mijn tournees in Nederland regelt, zorgt altijd goed voor ons. Dat voelt heel erg fijn.” ■

Maar liefst veertien keer treedt Mary Gauthier op in Nederland in november. Van kleine podia als Café De Amer tot Tivoli/Vredenburg en de Oosterpoort. Zie voor zalen en data: www.marygauthier.com.

HET MOMENT VANGEN

VANWYCK

VIJF ALBUMS MAAKTE AMSTERDAMSE SINGER-SONGWRITER VANWYCK TOT NU TOE. HAAR NIEUWSTE, *DUST CHASER*, IS EEN OPENHARTIGE ZOEKTOCHT NAAR PERSOONLIJKE BEVRIJDING. DE NUMMERS ZIJN ALS KLEINE SCHATKISTJES WAAR INGEHOUDEN ENERGIE WIL UITBREKEN.

TEKST SANDER WARMERDAM FOTO HAN ERNEST

De stad en zijn onvaste muren, de nieuwste roman van de Japanse schrijver Haruki Murakami, is een overweldigende, bedwelvende leeservaring. Een hoofdpersoon zonder schaduw gaat op zoek naar een stad met klokken zonder wijzers en muren met een eigen wil. De *New York Times Book Review* schreef over het boek: "Iedereen kan een verhaal verzinnen en zo vertellen dat het lijkt op een droom. Maar weinig schrijvers kunnen wat Murakami kan: de lezer het gevoel geven dat hij zelf droomt."

Het nieuwe album van VanWyck (Christien Oele) geeft je een vergelijkbaar gevoel. Vanaf het openingsnummer *Unravel* tot aan de laatste noten van *My Deliverance* ben je te gast in haar magisch-realistisch universum, waarin de elementen, kleurrijke personages en herinneringen je meenemen door drukke steden en dorre woestijn, in een zoektocht naar verlossing.

VanWyck loopt door barre zandvlaktes en danst in *Desert Bride* op de rotsen over een messcherpe richel. Is ze eindelijk vrij of op de vlucht? Op een mooie zomerdag in een Amsterdams café praten we over het album en het vastpakken van het ongrijpbare.

Wat wil je zeggen met het album?

"Dat is niet eenvoudig in woorden te vangen. Ik had het gevoel dat ik mezelf wilde bevrijden, alles wilde uitgummen. Ik wilde verdwijnen in de muziek en in mijn onderbewuste – ik heb de overtuiging dat goede liedjes altijd uit het onderbewuste komen. Tegelijkertijd is het album ook een zoektocht naar autonomie. Muzikale en persoonlijke vrijheid."

In *Towards The Sun* verbreek je je ketenen en laat je je ball & chain achter. Wat moest je loslaten?

"Alles wat ik op mijn schouders had. Ik heb in mijn leven te maken gehad met complexe rouw die ik altijd meedroeg. Het definieerde zo veel van mijn bestaan. Ik gebruikte muziek om daarvan los te komen – al lukt dat waarschijnlijk nooit helemaal. Maar ik was er klaar mee, ik wilde het niet meer de hele tijd meeslepen. Ik wilde er vrij van zijn."

Het vorige album van VanWyck, *THE EPIC TALE OF A STRANDED MAN* (2022), was een ambitieus conceptalbum over een man die aanspoelt op een eiland en is vergeten wie hij is. De plaat kreeg lovende kritieken. 'A strange, lovely album', schreef het Engelse *MOJO* en gaf het album 4 sterren. De tour was succesvol. Het publiek zag een zangeres en een band die betoverden met eigenzinnige melodieën en tot de verbeelding sprekende teksten.

Maar elke avond mensen betoveren – soms wel drie of vier concerten achter elkaar – kost energie. Ze was uitgeput en kreeg last van haar keel. Tot overmaat van ramp viel ze en moest haar duim in een brace. Twee maanden kon ze niets doen. Dat mag niet weer gebeuren, heeft ze zich voorgenomen: "Ten eerste door te accepteren dat het blijkbaar zo veel van me vraagt. Dus ik moet na een optreden eigenlijk niet praten. Dat vind ik moeilijk, maar ik leerde dat er een verschil is tussen alles geven en helemaal kapotgaan. Ik hoef mijn stem niet stuk te schreeuwen."

Voorrecht

VanWyck heeft haar plek veroverd. Na vijf eigenzinnige albums hoeft ze zich niet meer te bewijzen. De band tussen haar en haar publiek, de zalen en de theaters is hecht. Met de Nits zit ze in *On Stage* van de VPRO, muziekjournalisten schatten haar op waarde. Ook internationaal groeit het aantal liefhebbers van haar muziek. Al is het, zegt ze zelf, meer in de muziekcommunity dan in de muziekindustrie.

Gek genoeg leidt het nog niet tot aansprekende internationale samenwerkingen, hoewel ze daar wel voor open staat. Of iets binnen Nederland, een cross-over met de klassieke wereld, zoals onlangs nog *The Tallest Man On Earth* te horen was met een strijkorkest in het Concertgebouw? "Ja, iets met Amsterdam Sinfonietta zou geweldig passen. Ook op sommige festivals, zoals bijvoorbeeld *Crossing Border*, zou ik dolgraag staan maar bepaalde deuren blijven voor mij steeds gesloten. Misschien zit ik voor sommige programmeurs gewoon niet in het juiste bakje. Of ben ik niet eenvoudig in een hokje te stoppen en misschien neem ik zakelijk ook niet altijd de juiste beslissingen.

"Ik heb het soms lastig gevonden, maar ik heb besloten dat ik me richt op wat er wel is en op het feit dat ik kan maken wat ik wil maken. Dat is een groot voorrecht en dat is ook mijn definitie van succesvol zijn. Dat ik – op mijn 52^e – oprechte, goede muziek kan schrijven en uitvoeren. En dat ik daar zelf de baas over ben. Dat is succes voor mij – meer nog dan voor duizenden mensen spelen op Lowlands."

Duizenden voice memo's nam ze door de jaren heen op met haar telefoon. Flarden van teksten, melodietjes die plotseling invallen, opnames

**"IK HEB DE OVERTUIGING
DAT GOEDE LIEDJES ALTIJD
UIT HET ONDERBEWUSTE
KOMEN"**

van momenten waarop de band vrij associeerde. Dit werd de basis voor het nieuwe album.

Hoe kom je op die dromerige desert vibe van het eerste nummer? Het deed me denken aan een band als Tinariwen.

“Dat was heel bijzonder. In een kringloopwinkel stond een oude piano waarop ik een melodie speelde die ik opnam op mijn telefoon. Eerder nam ik een riedeltje van Reyer (Zwart, red) op toen hij zijn gitaar stemde. Daar zat zo'n anderhalf jaar tussen. Ik bracht die twee bij elkaar en ik kreeg het idee dat het nummer gaat over ontsporen, uit de bocht vliegen. Dat wat er gebeurt als je chaos toelaat.”

In sommige nummers voel je dat de energie die erin zit wil uitbreken, *Flowers In The fields* bijvoorbeeld.

“Die drive daarin is ook heel bewust gekozen. Het gaat over iets waarvan je wilt dat het in de toekomst gaat gebeuren, de verlossing die moet komen. Ik vind het heel bijzonder dat de nummers vertrekpunten zijn en dat ze verder kunnen groeien als we live spelen. Ik ben ook erg op zoek naar de vrijheid en weidsheid van het moment.”

Hoe vang je dat dan in de studio?

“Deze keer was mijn producer Frans Hagenaars meer leidend dan de vorige keer. We wilden op basis van de demo's echt iets anders doen. Zo gooiden we bijvoorbeeld drie nummers weg waaraan we een week hadden gewerkt. De vonk zat er net niet in. We namen met de band (Reyer Zwart, Henk Hulzebosch en Rowin Tettero) zoveel mogelijk in één ruimte op. Frans deed de muzikale choreografie: hij plaatste de microfoons en zette de drummer en de rest neer. Dat was spannend omdat je dingen minder gemakkelijk achteraf kunt wegpoetsen.”

Zijn de teksten de basis?

“Eigenlijk zijn ze voor mij juist niet de basis. Ik ben zeer tekstgericht, maar de woorden komen vrijwel nooit zonder de melodie. Ik voel me geen dichter – die schrijft woorden op een pagina. Ik schrijf de juiste woorden in de melodie. Het ritme en de melodie geven de magie aan de woorden.”

Are we free at last, or are we on the run.

“Precies, daar valt alles goed. Daar zit het smachten in, dat akkoord staat op de juiste plek. Misschien is dat de kernzin van het album.”

Of: *From your first breath to your last dance. Over dat we niets weten als we de eerste ademdeug nemen tot het genieten van de laatste dans – en dan is het leven voorbij.*

“Ik krijg meteen kippenvel als je het zo zegt. Dat nummer, *The Swell*, gaat over het zoeken naar heiligheid. Ik ben helemaal niet spiritueel of religieus – ik haal veel meer uit de natuur – maar ik geloof wel dat er een soort schoonheid is die ons voedt. Dat kan zitten in muziek, literatuur, architectuur of natuur en is altijd een bron die gekoesterd moet worden. Die momenten maken voor mij het leven de moeite waard. Ik heb het gevoel dat daar een soort sleutel in zit.”

Het moment vangen.

“Ja. *Chasing Dust*. Alsof je stof probeert vast te pakken.”

Hoe zoek je dat op?

“Door te lezen, te luisteren, te wandelen en op reis te gaan. Soms zit het in mooie kerkgebouwen en soms zit het iets simpels als wandelen langs de dijk in Zeeland.”

**“IK GELOOF DAT ER EEN
SOORT SCHOONHEID IS
DIE ONS VOEDT”**

Heb je die zoektocht bewust op het album willen neerzetten, in de volgorde van de nummers?

“Nou, dat bewuste komt later pas. We namen zo'n veertien of vijftien nummers op en waren toen nog niet bezig met de opbouw van het album. Ook de betekenis van een nummer wordt vaak pas geleidelijk duidelijk. Op een bepaald moment denk je: 'Oh hier gaat het over'. Pas toen de plaat klaar was, zag ik dat hij gaat over het zoeken naar vrijheid en schoonheid.”

Die schoonheid is wel vergankelijk. Ook wij worden ouder. Hoe ga je daarmee om?

“Ik voel zelf sterk de opdracht om wezenlijke dingen te blijven maken. Dat is wat ik kan en wat ik te bieden heb. Daar haal ik voor mezelf voldoening en betekenis uit. Ik voedde mijn kinderen op en ik maakte vijf platen die mensen steun bieden. Op die manier ga ik om met de eindigheid van het leven.”

En met rouw?

“Daar gaat *Beer Fizz* over. Gewone rouw gaat voorbij, maar met complexe rouw kom je er niet uit. Die blijft hangen in je gedachten, gevoelens en dagelijkse handelingen. Het nummer gaat over het verstrijken van de tijd. Zestien jaar geleden overleed mijn broer. Een oude vriend zei laatst tegen me dat het al zo lang geleden is. Ik dacht toen: Lang geleden? Voor mij is het helemaal niet lang geleden. Er gebeurt iets met je besef van tijd als je zo diep rouwt. Mensen zeggen dat tijd alle wonden heelt – en daar gaat het nummer ook over – maar soms gebeurt dat dus niet. Op sommige vragen heb je nog geen antwoord. Dat heeft tijd nodig.”

Het nummer sluimerde wellicht lange tijd in je onderbewuste?

“Dat moet haast wel. Ik neem al mijn ideeën op voice memo's op. Dat doe ik al jaren, het zijn er duizenden, tienduizenden. Ik ging alles nog een keer langs. De eerste voice memo die ik ooit opnam was *Beer Fizz*. Ik vond die ruwe versie meteen zo goed, hoe de zinnen pasten op de melodie. Toen ik het bijna zeven jaar later afmaakte was de cirkel rond. De tijd had zijn werk gedaan.”

Het album klinkt als een intieme, interne dialoog, tegen wie zing je?

“De nummers zijn inderdaad vaak een gesprek met mezelf – of iets waarvan ik wil dat iemand het tegen me zou zeggen. Een zoektocht naar een andere plek waar je soms heel dichtbij bent en waar iemand anders je heen moet leiden. Schrijver David Mitchell spreekt over *thin places*, waar de scheiding tussen deze wereld en de spirituele wereld heel dun is. Dat doe ik ook: met mijn liedjes zoek ik steeds naar die dunne plek, waar je even het eeuwige kunt aanraken. Waar je zelf even verdwijnt. Wanneer je alleen *bent*, in het moment, zonder last.”

Waar vond je dat?

“De woestijn is daarvoor de ultieme plek: dan los je gewoon op. Dan is je *zelf* niet relevant meer. Naast de clubtour doen we nog een theatertour, daarin zal ik vertellen over de tocht die ik door de Sinaï woestijn maakte. Daar ligt achter elke steen een verhaal. Ik vertel over de mensen die ik tegenkwam en die allemaal op zoek waren naar iets. Maar het blijft een wisselwerking tussen waarheid en fictie, een soort touwtrekken. Zo heb ik de personages uit *Desert Bride* echt ontmoet. Maar de mensen die die in het openingsnummer *Unravel* door het wc-raam van een wegrestaurant willen klimmen zijn dan weer volledig fantasie. Je zou kunnen zeggen dat dit liedje dingen in gang zet; waarin ik naar die andere plek wil, waar je het alledaagse bestaan achter je kunt laten, kunt ontvluchten.” ■

VanWyck live: 11 oktober in Eureka, Zwolle; 24 oktober in Paradiso, Amsterdam; 27 oktober in Beauforthuis, Austerlitz; 1 november in Rotown, Rotterdam; 5 november in Verkadefabriek, Den Bosch; 7 november in So What, Gouda; 9 november in Vegafabriek, Kolderveen.

JUNGLE BY NIGHT

HET COLLECTIEF

JUNGLE BY NIGHT BESTAAT DIT JAAR VIJFTIEN JAAR EN ZET DAT LUISTER BIJ MET SYNERGY, EEN ALBUM WAAR-
OP HET AMSTERDAMSE GEZELSHAP AL ZIJN INVLOEDEN LIJKT TE HEBBEN GEBUNDELD. HUN GROOVENDE
INSTRUMENTALE MIX GAAT DIT KEER BOVENDIEN GEPAARD MET VOCALEN. DAT LEVERT EEN BONTE SYNERGIE
OP MET SPINVIS, MEROL, SEF, MERAL POLAT EN PITOU. SPETTERENDE SHOWS OP LOWLANDS EN IN PARADISO
BELOVEN VEEL VOOR DE TOUR LATER DIT JAAR. TEKST LOUIS NOUWS FOTO'S SANDER VAN DE VEN

De eigen studio die Jungle By Night sinds een aantal jaren heeft ligt verscholen in een van de rafelranden van Amsterdam-Noord. De gesloten buitenkant is bezaaid met stickers en graffiti maar toont geen deurbel. Op het afgesproken tijdstip opent de deur zich echter. Percussionist Tienson Smeets neemt de honneurs voor het interview waar namens zijn zes medebandlede. Het getuigt van het onderlinge vertrouwen. Jungle By Night is een vrienden-groep. "Toen we vijftien jaar geleden begonnen was ik zestien zoals de meesten. We zijn samen groot geworden, samen opgegroeid. Het is niet zo dat we buiten de band nog veel met elkaar omgaan, want we zien we elkaar al genoeg. We steken heel veel tijd en enthousiasme in Jungle By Night. We verdienen er ook ons geld mee, al doen we er allemaal nog iets naast. Sommigen spelen nog in andere bands. Zelf dj ik en ben ik bezig met eigen muziek en eigen teksten."

Waanzin

Het begin van Jungle By Night verliep stormachtig. "Onze muziek werd heel snel opgepikt. Kees Heus, programmeur bij Paradiso, bracht ons debuutalbum uit op zijn label Kindred Spirits en al snel stonden we op grote podia. Dat vertrouwen vanuit de muziekwereld gaf ons energie en de drive om nieuwe muziek te maken, want je wilt het publiek niet steeds hetzelfde voorschotelen.

Inmiddels zijn we ook wel een 'bedrijfje' geworden, met een eigen studio waarin we zelf onze platen opnemen. Het is nog altijd gewoon leuk om met elkaar muziek te maken, maar er zijn natuurlijk wat meer verantwoordelijkheden bij gekomen. We hebben iedere week een meeting met ons management, waarin we bespreken wat er zoal moet gebeuren en waarop we ons moeten focussen. Het is belangrijk om op dezelfde pagina te zitten, zoals we dat zeggen. We zijn constant met elkaar in gesprek, dat is eigenlijk al sinds het begin van de band zo."

"We voelen ons allemaal gelijk, we zijn echt een collectief. Als er lastige beslissingen genomen moeten worden gaan we stemmen. We waren ooit met negenen, nu zijn we met zeven en soms wordt het dan vier tegen drie. Op artistiek gebied willen we trouwens zo min mogelijk in compromissen terechtkomen, want dat is doorgaans niet bevorderlijk voor de creativiteit. We vinden allemaal dat er een stukje waanzin in onze muziek moet zitten. Iets dat je niet meteen kunt plaatsen en liefst een beetje schuurt. Maar met zeven kun je natuurlijk nooit altijd allemaal even tevreden zijn met het resultaat. Het belangrijkste is dat onze ego's elkaar niet in de weg gaan zitten en dat we elkaar het podium gunnen. Soms is het een beetje slikken. Dan klinkt jouw bijdrage net wat minder prominent in de mix."

Jams

In de begindagen vond Jungle By Night zijn inspiratie zwaar bij de Nigeriaanse afrobeat van Fela Kuti en Tony Allen. Later voegde zich daar de Ethiopische afro jazz van Mulatu Astatke bij en vele andere invloeden van krautrock en psychedelica tot jungle en drum and bass. "We voeden elkaar voortdurend met muziek die we interessant vinden. Voor onze jongste show hebben we ons bijvoorbeeld behoorlijk laten inspireren door Talking Heads en David Byrne, vooral ook door hun podiumpresentaties. Het optreden in de Alpha-tent op Lowlands dit jaar was voor ons enorm. We staan vaker op festivals, maar dit was groot. Voor het eerst hebben we gewerkt met een regisseur, met lichtmensen en een kostuumontwerper. Dat is ook iets waar je als band naartoe groeit."

"Onze nummers ontstaan meestal tijdens jams. We zijn er in de loop der jaren achter gekomen dat dat voor ons goed werkt. Zeker nu we een eigen studio hebben en er weinig tijdsdruk is. Voor SYNERGY hebben we alles opgenomen in goede kwaliteit. Je neemt op terwijl je het maakt

Jungle By Night met gasten op Lowlands

of maakt het terwijl je het opneemt, hoe je het maar noemen wilt. We vinden het belangrijk dat die eerste energie wordt vastgelegd en de losheid waarmee we dan spelen. De jams zijn het uitgangspunt. Er gaat heus nog weleens wat mee naar huis om aan te sleutelen, maar wat we absoluut niet wilden was werken vanuit een democoncept. Waarbij een bepaald idee het startpunt is waar vanuit je laag voor laag gaat opbouwen. Dat was overigens wel de manier waarop we aan ons vorige album ALGORHYTHM hebben gewerkt, maar dat kwam door de beperkingen die de covidmaatregelen ons toen oplegden. We weten dat we op ons best zijn als we samenspelend iets maken. Daarom luidt de titel SYNERGY, omdat we elkaar als muzikanten versterken en op een goede manier beïnvloeden."

Groovemachine

Het album klinkt zeer divers, wat nog wordt versterkt door de verschil-

Tone Melisse

Eerder dit jaar bracht Jungle By Night de ep TONE MELISSE uit (met zes nummers). Het idee was een luisterplaat te maken en het resultaat is sfeervol en voor hun doen ingetogen. In het feestgedruis rond het vijftienjarig bestaan en shows met de gasten die op SYNERGY meedoen dreigt TONE MELISSE wat tussen wal en schip te vallen. Overigens zullen die artiesten niet op elk optreden tijdens de najaarstour aanwezig. Het is passen en meten met alle agenda's. "Maar als het even kan, zullen er gasten bij zijn."

THOMAS VAN DER VLIET EIGENHEID

Hulde aan Maan de Steenwinkel en Caroline Esmeralda van der Leeuw (Wie? hoor ik je denken: Caro Emerald!). En niet zozeer hulde vanwege de muziek, want om nou te zeggen dat de muziek van Caro Emerald niet helemaal in mijn straatje paste is nogal eufemistisch. De gekunstelde Amy Winehouse-light gaf toch vooral de indruk een resultaat van een marketingbijeenkomst met een muzikaal tintje te zijn. Er werd geld geroken.

Nee, vooral hulde omdat ze – ondanks succes – allebei het lef hadden om een (andere) muzikale weg in te slaan. Caroline zei haar alter ego gedag om vooral muziek te kunnen maken die *dichter bij haar lag*. Ze begon opnieuw en lanceerde haar 'eigen' band The Jordan. Een stuk minder populair bij de media en de fans, maar dat maakt deze actie wellicht des te stoerder en urgenter. Rick Rubin, een van de bekendste en meest succesvolle producers ooit, stelde het al eerder: je moet

als muzikant nul procent rekening houden met je publiek en je volledig richten op de kunst die je wilt maken. Het publiek vindt het daarna wel of niet leuk. Hij heeft natuurlijk gelijk, maar heel veel bands hanteren een ander adagium: met welke muziek (of *content* zoals Daniel Ek van Spotify

het noemt, om nog maar eens te onderstrepen dat dit medium niets met muziek te maken heeft) kan ik het best scoren? Het getuigt wel van lef dat als je een populaire muzikant bent, om dan daarmee te stoppen en iets anders te gaan doen terwijl je weet dat de kans groot is dat dit aanzienlijk minder lucratief zal zijn.

Maan maakte meer recent een min of meer gelijke ontwikkeling door. Ze had een nieuw album gemaakt dat anders was dan haar vorige muziek en prompt haalde een single de hitlijsten niet. Een ramp? Wellicht financieel, maar artistiek gezien schudde ik van enthousiasme in mijn tuigje. Ook de muziek van Maan kan me weinig bekoren maar als ik mijn petje op had gehad, had ik hem direct afgenomen omdat ze het lef heeft om geen content te maken, maar iets wat uit haar hart komt.

Er wordt te veel gekunstelde muziek in Nederland gemaakt. Niet door elke band gelukkig maar wel door bands die door veel mainstream media (tv, radio) naar voren worden geschoven. Misschien is dat de reden dat Nederlandse bands in het buitenland niet serieus genomen worden. Er worden te veel platgeproduceerde liedjes uitgebreid geëtaleerd in prominente media. Er is dringend ruimte nodig voor afwijkende muziek die wellicht niet zo afwijkend en radio-onvriendelijk is als pluggers denken. Er wordt hier genoeg kwaliteitsmuziek gemaakt, maar we houden het liefst vast aan Direct en Kane. Dat Maan en Caroline dan hun eigen muziek kiezen verdient applaus. In een wereld waarin het vooral om content, imago en financieel gewin draait moeten we de kunstenaar die wars is van alle commercie met diepe bewondering toejuichen.

lende zangers en zangeressen die eraan meewerkten. "Het leek ons vet om vocalen te laten horen dus hadden we een lijstje met namen gemaakt met mensen die ons aanspreken. Zo hadden we Meral Polat zien optreden tijdens de 4 mei-herdenking en waren we betoverd geraakt door haar stem. Toevallig hadden we een instrumentale track liggen die, zonder dat we het hadden bedoeld, de sfeer had van psychedelische Turkse rock uit de jaren zeventig. Daar heeft Meral een tekst bij gemaakt en de vocalen overheen gezongen. Bij Sef ging de samenwerking weer anders. Hij kwam naar onze studio en samen hebben we zowat vanaf scratch in geloof ik twee dagen aan het nummer gewerkt. Spinvis had dan wel weer een demootje gemaakt voor *Oog Om Oog*, waaraan we vervolgens samen verder hebben gewerkt. Persoonlijk vind ik het resultaat zeer geslaagd, omdat het typisch Spinvis is maar opstijgt door de groovemachine die *Jungle By Night* is."

Door al die samenwerkingen en invloeden die te horen zijn op SYNERGY kun je je afvragen wat kenmerkend is aan het geluid van *Jungle By Night*. Wat bindt het album samen? Een veel groter contrast dan tussen het poppy door Merol gezongen *Sexy Genoeg* en de instrumentale psychedelische afslag *The Giant* is nauwelijks denkbaar. Het lijken dan wel twee verschillende bands. "Maar het is allemaal hier in deze ruimte opgenomen, dus heeft diezelfde vibe. En in *Sexy Genoeg* zit dan toch weer een stukje gitaar van Jac (van Exter) dat heel eigen klinkt. Zo zit er in ieder nummer wel iets dat ons onderscheidt. Maar ik denk dat je vooral kunt horen dat we elkaar al zo lang kennen." ■

Jungle By Night live: 3 december in De Roma, Antwerpen; 20 december in Nobel, Leiden; 22 december in TivoliVredenburg, Utrecht; 30 december in Maassilo, Rotterdam.

TUCKER ZIMMERMAN

LEGENDARISCH OBSCUUR

SOMS OVERKOMT JE EEN AAN SCHULD GRENZEND GEVOEL WANNEER JE KENNISNEEMT VAN MUZIEK DIE JE NOOIT EERDER HEEFT BEREIKT. ZO VOEL IK ME LICHT BESCHAAMD DAT HET OEUVRE VAN TUCKER ZIMMERMAN ZICH VOLLEDIG BUITEN MIJN AANDACHTSGEBIED HEEFT ONTVOUWD. WANT EEN OPENBARING, ZO MAG JE DE KENNISMAKING MET ZIJN MUZIEK, POËZIE EN DE MAN ZELF GERUST NOEMEN.

TEKST LUDO DIELS FOTO'S HUGO THOMASSEN

An de vooravond van het verschijnen van zijn album *DANCE OF LOVE*, dat hij samen met Big Thief opnam, ontvangen de inmiddels 83-jarige Amerikaan Tucker Zimmerman en zijn vrouw Marie-Claire ons gastvrij in hun huis in een dorp nabij Luik. Obscuur, ondergewaardeerd en een uniek talent, het zijn termen die vallen wanneer onder liefhebbers zijn naam ter sprake komt. Hij werd geboren in San Francisco en groeide uit tot een muzikale wereldburger. Iemand in wie het verschil tussen poëzie en songtekst niet bestaat. "*Certain poems just need music, that's all*", zegt hij er desgevraagd over. Een 'singer poet' dus. Zijn levensloop toont iemand die begaan is met de medemens, iemand die contact zoekt en gemakkelijk vriendschap vindt.

Hij is een zachtaardig mens die in het verleden echter *hard to handle* was en als jonge knaap zelfs gewelddadig kon zijn. Groeide op met klassieke muziek, leerde trombone spelen en studeerde in Rome. Maar hij was ook begeesterd door zwarte blues, rock-'n-roll en jazz. In Zimmerman vinden de zondaar en de heilige onderdak evenals de geciviliseerde en de '*rascal*', de puritein en de barbaar.

Die dualiteit heeft, gerijpt door de jaren, plaatsgemaakt voor een lieve, milde oude man die gelooft in de kracht van woorden en in de magie van liefde en vriendschap. In zijn elf studioalbums, in zijn dichtbundels en andere schrijfsels treedt een kunstenaar voor het voetlicht die niet aanspoort de barricaden op te gaan, maar het woord aanwendt in een licht klagende toon om vrede over te brengen. "En plezier niet te vergeten. *Joy*."

Operatie

Zijn discografie laat een mengeling aan stijlen horen waarin folk toch wel de grote gemene deler is. In zijn liedjes vangt hij zijn levensverhaal in klank en tekst. Het verdient aanbeveling om bij wijze van inleiding gewoon bij het begin te beginnen, bij *TEN SONGS BY TUCKER ZIMMERMAN* uit 1969. Gevolgd door *OVER HERE IN EUROPE* uit 1974. Op beide albums vloeien zijn invloeden samen. Soms zingt hij rauw, maar meestal

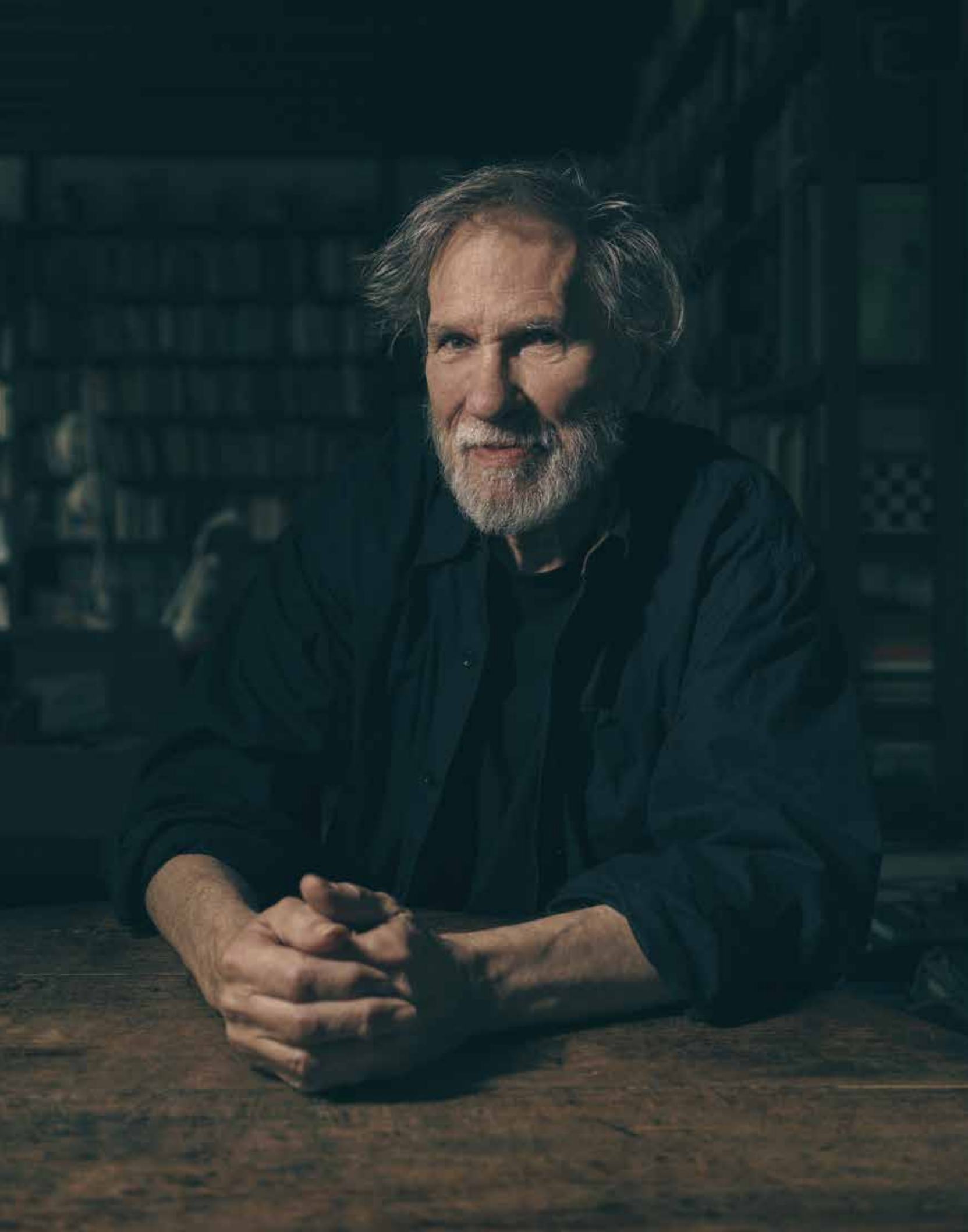
zoetgevooid of in falset met enige gelijkenis aan de stem van de Noord-Ierse singer-songwriter David McWilliams (bekend van *The Days Of Pearly Spencer*).

Op elk album van Zimmerman staan wel een paar nummers die beklijven en het in zich hadden om uit te groeien tot evergreens. Toch gebeurde dat niet en bleef hij voor het grote publiek vrijwel onopgemerkt. Het waren veelal andere muzikanten die zijn genie erkenden. Zo zette David Bowie, die hij tijdens een tweejarig verblijf in Londen leerde kennen, Zimmermans album uit 1969 op een lijst met de 25 beste albums in *Vanity Fair*. Eerder al had Zimmerman, optredend in nachtclubs en als straatmuzikant, de aandacht getrokken van de latere sterproducer Toni Visconti met wie hij bevriend raakte. Toch bleef hij lang onder de radar. Pas nadat Adrienne Lenker van Big Thief hem roemde als één van 's werelds beste songwriters, met hem ging samenwerken en hem meenam op een tour door de streek waar hij opgroeide, lijkt de tijd rijp voor een brede erkenning.

Voor de opnamen van *DANCE OF LOVE* reisde Zimmerman naar de VS, waar de leden van Big Thief, samen met Mat Davidson en Zach Burba fungeerden als zijn begeleidingsband. "Het had weinig gescheeld of ik had die trip naar de States niet kunnen maken. Ik moest vanwege problemen met mijn hart onder het mes. Twee dagen na de operatie zat ik alsnog in het vliegtuig voor wat een prachtige muzikale ervaring zou worden."

Huize Zimmerman

De gps moet behoorlijk aan de bak om residentie Zimmerman te vinden. We rijden door gehuchten die als decor van een sociaal-realistische film van de gebroeders Dardenne niet hadden misstaan. *Au bout du monde*. Veel helaasheid der dingen. Dan opeens maakt het sobere verstedelijkte gebied plaats voor natuurschoon met velden, bos en huizen die omzoomd worden door groen. Vlak voor we een donker dal in rijden geeft de navigatie aan dat de bestemming is bereikt. Het weggetje dat naar het huis zou moeten leiden is te smal om te draaien.

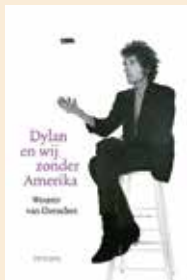

MUZIEKBOEKEN

Soms zijn de verhalen vanuit de 'achterkant' van de industrie het interessantst, omdat een manager, een technicus of een producer meer wil vertellen dan de artiest zelf. Andrew Lauder is zo iemand, een A&R ('artist & repertoire') manager van eind jaren zestig tot het eind van de vorige eeuw. (Mitch Houghton, *Happy Trails. Andrew Lauder's Char-*

med Life and High Times in the Record Business. White Rabbit, 361 blz., ca. €28) Hij is geen heel bijzondere persoonlijkheid maar wat hij gezien en gedaan heeft is imposant. Van Duitse bands uit de jaren zeventig via pubrockers van Nick Lowe tot Dr. Feelgood, tot bluesmannen als Buddy Guy en John Lee Hooker: hij droeg bij aan hun carrières. Hij vertelt enthousiast, ook over bands die ik volkomen gemist had (Cochise, The Groundhogs, Man). Hij is weliswaar geen meeslepende verteller (en ghostwriter Houghton heeft weinig moeite gedaan te variëren op de en-toen-en-toen vertelwijze), maar komt vaak geestig uit de hoek. Een band is *local*, want 'een afslag verder op de A10'. Wanneer een album flopt omdat hij de bandnaam niet op de hoes had gezet, constateert hij misnoedig: 'Bij de Stones werkte het wel'. Een man aan de zijlijn, maar mét verhalen.

Het voordeel van schrijven over Bob Dylan is dat er zo veel over hem geschreven is, dat je een persoonlijk uitgangspunt kan kiezen, eigenzinnige keuzes kan maken en associatief kan vertellen zonder dat iemand de draad hoeft kwijt te raken. In *Dylan en wij zonder Amerika* (Prometheus, 276 blz., €22,50) doet Wouter van Oorschot

verslag van zijn fascinatie. 'Zonder Amerika' is een oorspronkelijke invalshoek voor de ultieme americana-artiest, maar het werkt wel, juist omdat hij graag tegenspraak oproept. Van Oorschot bespreekt 25 liedjes die hem van jongs af aan hebben gefascineerd. En dan niet in de eerste plaats als culturele artefacten of maatschappelijke betogen, maar als verhalen over liefde en machteloosheid. Soms schrijft Van Oorschot als een fan die het allemaal net ontdekt, soms kan hij pagina's peinzend over details – hoe kwam het 'no, no, no' in *It Ain't Me Babe* precies tot stand? In welke volgorde ontstonden sommige nummers en wat verandert dat aan hun betekenis? Hij citeert veel, slaat de biografische feiten niet over, en is zich bewust van zijn eigenwijsheid: 'Het lijkt er vaak op dat elke bewonderaar een geheel eigen begrip van zijn werk heeft, dat op zijn hoogst soms op hoofdlijnen met dat van anderen overeenstemt.' Wat overheerst is de liefde voor de muziek en het plezier in het luisteren en het verslag ervan doen. *Dylan en wij zonder Amerika* is een boek om mee in discussie te gaan.

BERTRAM MOURITS

Wie er binnenrijdt moet er in z'n achteruit weer moeizaam zien uit te komen. Onbegonnen werk. We trekken aan een bel maar er komt geen reactie. Via een lommerrijke tuin komen we bij de voordeur die halfopen staat. "Come on in", klinkt een stem met onvervalste Amerikaanse tongval. Tucker Zimmerman, zo krom als een hoepel, loopt met een blikje limonade in zijn hand naar ons toe. "Verdomme ik kan de oplader voor deze batterij van mijn fotoapparaat niet meer vinden. Ik zal Marie-Claire vragen. Dat ding moet hier ergens liggen. Maar waar in godsnaam?" Even later komt zijn vrouw terug met een beschrijving van alle stapels boeken en opgetaste spullen die ze heeft doorzocht. Zonder resultaat. Zimmerman lacht minzaam. "Kan gebeuren. In het ergste geval kopen we een nieuwe. *No problem*. Het zijn maar dingen, die zijn vervangbaar."

We nemen plaats aan de eettafel. Om ons heen heerst een gezellige wanorde: veel boeken, een gitaar en een computer. Een huis waarin wordt geleefd. De poes komt naar binnen. Zijn vrouw vraagt of we buiten een fles bier ook zin hebben in een stukje appelgebak. "Houd er maar rekening mee dat jullie hier niet met een lege maag weggaan", zegt Zimmerman geamuseerd. "Daar zorgt Marie-Claire voor. Ze is mijn steun en toeverlaat, mijn muze. We wonen inmiddels zo'n vijftig jaar in België. Mijn vrouw komt hiervandaan. We leerden elkaar in 1967 in Rome kennen. Ik was daar als student met een beurs en Marie-Claire werkte er op de Belgische ambassade. Daarna zijn we nooit meer los van elkaar geraakt."

Huize Zimmerman voelt al snel vertrouwd. Het lijkt welhaast onmogelijk om niet instant bevriend te raken met het stel. Ook voel je de magische verbondenheid tussen die twee mensen, als een ontroerend bewijs dat liefde gemakkelijk een mensenleven meekan. En dan is daar natuurlijk nog 'zijn oeuvre waarin je deze artiest op de valreep voor vergetelheid kunt behoeden.

Hoe gaat het met je gezondheid?

"Ik ben oké voor iemand die niet oké is. Die trip naar de studio van Big Thief had ik qua gezondheid bijna niet gered, maar in die studio ben ik echt tot leven gekomen. Het was een overweldigende ervaring. De muziek vloeiende. Ik houd ervan als iets spontaan ontstaat: *creation on the spot*. Ik had 27 liedje meegenomen. Van sommige liedjes namen we verschillende versies op. Heel spontaan, *no overdubs*. Je hoort zelfs de regen en het blaffen van een hond. Alles is in één take opgenomen. Voorheen had ik nog nooit van Big Thief gehoord. Geweldig getalenteerde band en bovenal lieve mensen. Achteraf vernam ik dat Adrienne al tien jaar geleden een poging had ondernomen met mij in contact te treden. Toen hield ik de boot af. Er zijn in het verleden meer partijen geweest die 'iets' met me wilden, maar dat liep stevast op niets uit. Nu was de tijd kennelijk rijp."

Hoe kijk je zelf tegen die late doorbraak aan? Is het niet sneu dat de lof je niet eerder te beurt is gevallen?

"Ik ben blij met wat ik krijg. Ik ben dankbaar. Al die jaren van schrijven en muziek maken zijn niet voor niets geweest. Schrijven is mijn tweede natuur. Natuurlijk vind ik het mooie dat er nu een bredere belangstelling ontstaat voor mijn songs. Ik kijk uit naar wat komt. Zo ben ik."

Je groeide op aan de westkust van de VS. Is het leven daarna getekend door heimwee? Je bent immers al op jonge leeftijd vertrokken.

"Verschillende keren ben ik terug geweest. Hoewel ik ben geboren in de stad, groeide ik op nabij natuur. Ik ben een natuurmens." Lachend: "kijk hier maar eens om je heen. Grote kans dat je straks op weg naar de auto een wild varken tegenkomt. Nee, zonder gekheid, die overweldigende natuur in Californië is natuurlijk iets wat ik vaker heb gemist. Maar in het lezen en in mijn fantasie kan ik er altijd naar terug."

Tucker Zimmerman en zijn grote liefde Marie-Claire

Je bent een man van letters, schrijft scripts, boeken, poëzie, liedjes. Het woord is dus je grootste houvast.

“Ja dat mag je zo wel stellen. Ik houd van woorden. Gelezen heb ik altijd. Ik houd nog steeds zielsveel van Kerouac en Bukowski. Je moet weten dat ik in feite tussen twee grote cultuurinvloeden ben opgegroeid zonder me tot één van hen te bekeren. Ik was te jong voor de *beat generation* en te oud voor de hippiebeweging. Als het ware viel ik tussen wal en schip. Ik speelde trombone en hield van klassieke muziek. Totdat ik via mijn oom Clarence in aanraking kwam met de gitaar en ik andere muziek leerde kennen. Mijn muzikale palet werd steeds groter. Dat is tot op de dag van vandaag zo gebleven. Ik houd van Bach en Brahms, maar ik ben ook gek op ZZ Top, Kraftwerk en jazz.”

Op je site staat niet alleen welke boeken je hebben gevormd maar ook welke muziek een rol speelt in je leven. Geen Elvis viel me op.

Lachend: “Nee, daar heb ik niets mee. Mis-

schien wel als fenomeen of als mythe maar muzikaal voel ik me meer aangetrokken tot musici die geen show nodig hebben, die voor zichzelf spreken. Ik hield van Fats Domino, van Little Richard en ook van Richie Havens en Tim Buckley. Ik houd van pure muziek. Bruce Springsteens NEBRASKA valt daar ook onder. Dat is een album zonder opsmuk. Puur. Uiteraard kun je niet om Dylan heen, ik ben notabene even oud en draag dezelfde achternaam. Met name HIGHWAY 61 REVISITED en BLONDE ON BLONDE spreken tot mijn verbeelding. Dat zijn voor mij de beste albums waarin alles van zijn liedkunst samenkomt. Overigens vind ik het terecht dat hij de Nobelprijs voor zijn liedkunst heeft gekregen. In mijn optiek hebben poëzie en songtekst dezelfde stroom. Sommige gedichten hebben muziek nodig.”

Hoe bedoel je? Staan sommige gedichten dan niet op zichzelf?

“Het is een gevoel. Op mijn nieuwe album zijn twee liedjes als gedicht begonnen: *Burried At Sea* en *Idiot's Maze*. Nu zijn het liedjes. Maar

wel met dezelfde zeggingskracht. Ik ben niet zo geboeid in een theoretische verklaring waarin liedtekst en gedichten verschillen. Mij is het om de schoonheid en zeggingskracht van de woorden te doen. Als die beter tot uitdrukking komen door er muziek bij te zetten, dan is dat prima.”

Is er muziek waarnaar je terugkeert, die iets doet, troost biedt wellicht of de inspiratie een zetje geeft?

“Er is klassieke muziek waar ik zielsveel van houd. Ik noemde al Brahms en Bach. Maar de muziek die mij tot tranen toe kan ontroeren is gek genoeg dansmuziek. Ik houd van disco. Dat draai ik soms meerdere keren achterelkaar. Het is muziek die voor mij werkt als een soort catharsis. Aangezien mijn lijf niet meer zo wil, speelt de beweging die dit soort muziek opwekt zich vooral af in mijn hoofd.”

Wil je iets overbrengen in de muziek. Heb je een boodschap?

“Vrede wil ik overbrengen en plezier. Muziek is voor mij puur genot. Met werken heeft het niets te maken.”

En waar komt die muziek vandaan?

“Vroeger was ik een fanatiek fietser. Ik kon wel ritten maken van twaalf tot veertien uur. Dan kwam de inspiratie vanzelf. Menigmaal moest ik stoppen om mijn invallen te noteren. Tegenwoordig vind ik mijn materiaal dichterbij huis. Soms neem ik een inval op. Voor mij is muziek een constante stroom.”

Wanneer Tucker Zimmerman naar zijn boekenkast loopt hoor je hem neurïën. Daarop aangesproken merkt hij op: “Ja dat hebben me meer mensen gezegd. Dat is kennelijk iets onbewusts. Muziek is er altijd. Of iets een liedje wordt weet ik niet. Ook weet ik niet wat er het eerst is: het woord of de melodie. Ik laat het gewoon komen.”

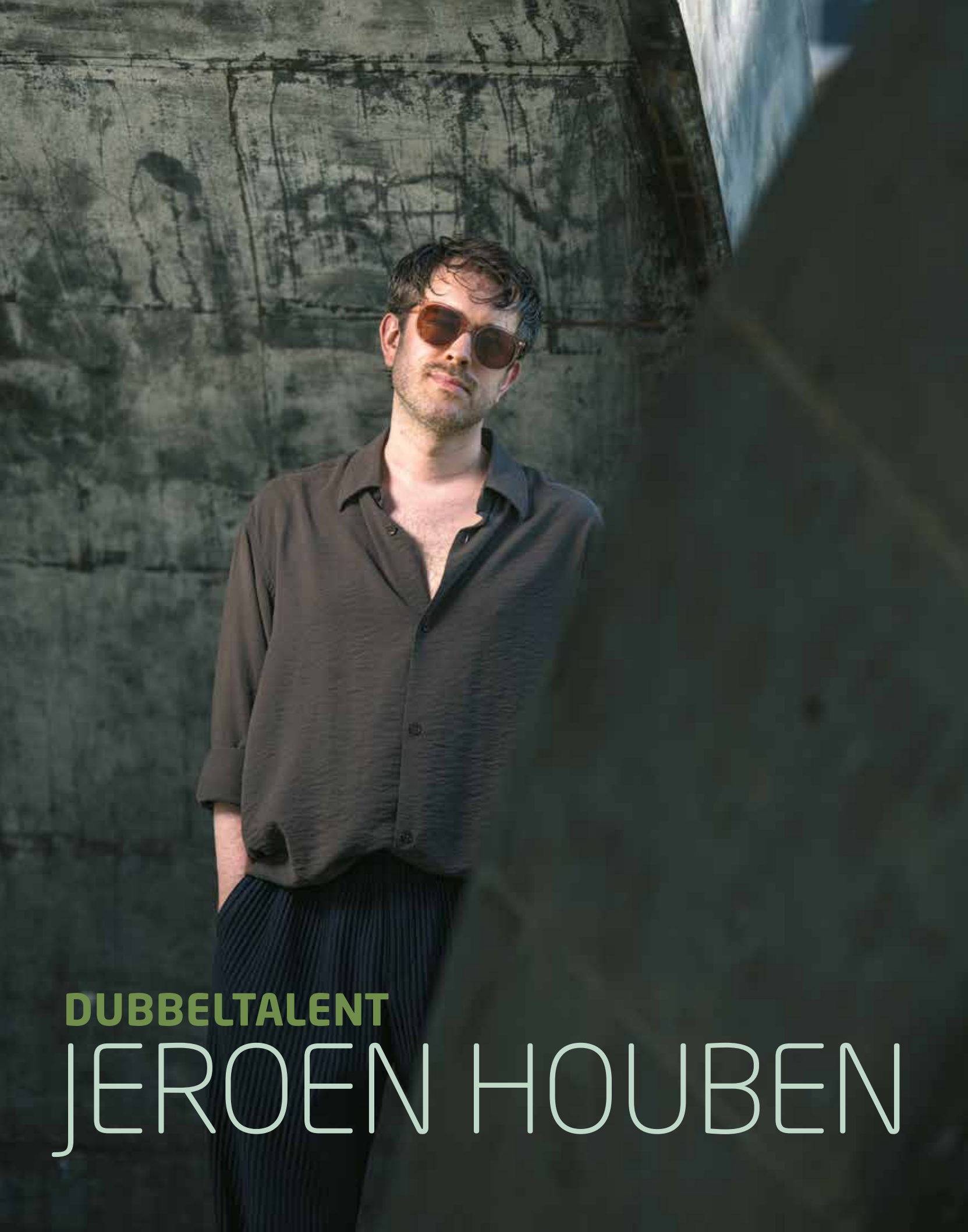
Ben je een anarchist als het om de muzikale inspiratie gaat? Geen regels, anything goes?

“Nee, toch niet helemaal. Ik heb twee regels als het om songwriting gaat. De eerste is dat ik er niet te veel over moet nadenken. Ik mag de vrije gedachten niet in de weg staan. *Don't get in the way*. De tweede regel is dat ik geen verwachtingen moet hebben. Je moet het nemen zoals het komt.”

Wat staat er te gebeuren de komende tijd?

“Ik concentreer me nu op het nieuwe album. Er staan een paar shows gepland. Er gebeurt ineens erg veel. Er zijn bundels uitgekomen, zoals *When In Flows The Sea* bij uitgever A Big Potato Thing. Ook verschijnen er nog albums met oude liedjes. Te veel eigenlijk om het allemaal bij te benen.” ■

Tucker Zimmerman live: 8 november op festival Le Guess Who, Utrecht.

DUBBELTALENT

JEROEN HOUBEN

EIND SEPTEMBER BELEEFDE TORCH SONG VAN JEROEN HOUBEN (37) ZIJN PREMIÈRE OP HET NEDERLANDS FILM FESTIVAL. HOOFDPERSOON IS EEN AMERIKAANSE ZANGERES DIE IN NEDERLAND HAAR VERVREEMDE HALFBROER OPZOEKT. DE MUZIEK IS EEN HOOFDROLSPeler EN WAT BIJZONDER IS, DE VAN OORSPRONG LIMBURGSE CINEAST IS EEN DUBBELTALENT EN SCHREEF DE SCORE ZELF. HET INMIDDELS OOK VERSCHENEN ALBUM TORCH SONG KAN HEEL GOED OP ZICHZELF STAAN.

TEKST LOUIS NOUWS FOTO'S HAN ERNEST

Aan de muur van Jeroen Houbens bovenwoning hangt een iconische foto van actrice Faye Dunaway. Ze zit aan de rand van het zwembad in het Beverly Hills Hotel daags nadat ze de Oscar heeft gewonnen voor haar rol in de film *Network* uit 1976. Aan een andere wand in het appartement prijkt het affiche voor de film *Mystery Train* van Jim Jarmusch. Vintage meubelen, waaronder een elektrische Wurlitzer-piano, en een rij gitaren geven alle uitdrukking aan Houbens grote interesses: film, muziek en vormgeving. Hij groeide in het Midden-Limburgse Haelen waar zijn ouders een tv-winkel hadden. "Daar stonden wandenvol televisietoestellen die de hele dag door beelden vertoonden. Als kind zag ik alles voorbijkomen. Maar misschien nog belangrijker voor mijn fascinatie voor film is dat mijn vader een videocamera had, als een van de weinige mensen in de jaren negentig. Mijn ouders filmden alles, er zijn nog bakken vol met bandjes, maar ik mocht de camera vaak lenen om zelf filmpjes en animaties te maken. Thuis was er ook een montage-unit waarmee je kon faden en kleur bewerken, weliswaar vrij primitief, maar ik kon daar eindeloos mee bezig zijn." Filmmaker was dan ook de eerste serieuze professie die hij ambieerde, nadat hij eerst nog een tijdje circusclown wilde worden. "Maar al snel besepte ik dat het maken van een speelfilm behoorlijk wat meer tijd en inspanning vergt dan het starten van een bandje. Op de middelbare school had vooral muziek mijn interesse." In de Midden-Limburgse punkscene was ook Cedric Muyres actief. "Toen hadden we niet echt contact met elkaar, maar ik kende hem van naam. Dat hij nu de soundtrack van *Torch Song* uitbrengt via zijn label Snowstar beschouw ik als een meer

dan gelukkig toeval. Op de een of andere manier maakt het dingen rond."

Zijn interesse voor vormgeving deed Houben besluiten naar de grafische school te gaan, maar hij belandde al snel in een 'videoklasje'. "Daar bleek toch mijn allergrootste passie te liggen." Hij ging vervolgens niet naar de Filmacademie in Amsterdam, maar koos voor de Willem de Kooning Academie in Rotterdam. "Dat vond ik spannender omdat je daar ook in aanraking komt met fotografie, mode en andere vormen van kunst. Eigenlijk houd ik van alle kunst en vind ik vooral de kruisbestuivingen boeiend. Op de filmacademie is dat toch meer gebonden aan het vakgebied."

In 2011 verkaste hij alsnog naar Amsterdam. "Dat is toch de plek waar het op filmgebied gebeurt. Daar zitten de producenten en de vakspecialisten. Ik kon stagelopen bij Habbekrats, een bureau voor onder meer reclamefilms en videoclipps en toen net bezig met een eigen speelfilm, *Rabat*. In de postproductie daarvan deed ik veel contacten op. Ik ging reclamefilms maken en clips voor de Jeugd van Tegenwoordig en Sef onder meer. Dat heb ik met veel plezier gedaan, maar ik wilde uiteindelijk toch meer de fictiekant op."

Na een aantal korte films zoals *Home Suite Home* en *Gips* volgde in 2018 een heuse speelfilm: *De Matchmaker*. "Die film deed het goed in de bioscoop maar het project was eigenlijk iemand anders idee. *Torch Song* zie ik als mijn eerste eigen speelfilm. Van idee tot scenario en de hele uitwerking compleet met de filmmuziek is van mijn hand."

Jarenlang koesterde Houben de wens om zijn twee grote liefdes, muziek en film, samen te brengen in één project. Aan de filmmuziek voor *De*

Meer over filmmuziek en muziekfilm

Jeroen Houben: "Het was een hele klus om *Torch Song* te maken. Het aantal draaidagen was met 25 nog wel beperkt, maar het schrijven en de afwerking namen heel veel tijd en dat doe je toch voornamelijk in je eentje. Ik zit er nu zelfs aan te denken om een film te maken zonder muziek. Dat zou een uitdaging zijn. Ik heb veel videoclipps gemaakt. Daarbij is het verband tussen beeld en muziek eigenlijk niet zo heel ingewikkeld. Het ritme van de muziek bepaalt en geeft meestal al genoeg schwing. Als je bekende nummers in een film gebruikt kan een scene vaak een beetje meeliften op de popculturele betekenis van dat lied. Al zijn er talloze voorbeelden van heel goed gekozen meer obscure songs die films zijn gaan dragen zoals *Misirlou* in *Pulp Fiction* of *Everybody's Talking* in *Midnight Cowboy*."

Gevraagd naar zijn favoriete filmmuziek, denkt Houben in eerste instantie aan films als *Paris Texas*, met muziek van Ry Cooder, of *Taxi Driver* met muziek van Bernard Herrmann. "Films waarbij de muziek langzaam maar zeker synoniem wordt met de personages. Als je de muziek los hoort verschijnt meteen de film in je hoofd."

Je hebt ook muziekfilms, waarin de muziek onderdeel van het verhaal is, zoals bij *Inside Llewyn Davis* van Joel en Ethan Coen. Een film over een singer-songwriter in de jaren zestig in New York, gebaseerd op het leven van Dave Van Ronk en de folkscene waar ook Bob Dylan onderdeel van uitmaakte. "De muziek is mooi, maar het zijn allemaal covers, dus niet meteen een goed voorbeeld van filmmuziek. Ik vind *Nashville* (1975) misschien wel de ultieme

muziekfilm. De muziek is integraal verbonden met het verhaal en we krijgen een satirisch inzicht in de country- en gospelcultuur van de stad. Filmmaker Robert Altman liet acteurs liedjes vertolken die ze zelf hadden geschreven. Ook geslaagd als muziekfilm vind ik *Dancer In The Dark* (2000) van Lars von Trier. Eigenlijk is het een anti-musical, met Björk die als hoofdrolspeler haar eigen gecomponeerde muziek vertolkt. *24 Hour Party People* (2002) schetst de Manchester muziekscene uit de jaren tachtig op hilarische maar toch ook accurate wijze. Net als *Dancer In The Dark* is deze film gedraaid door de Nederlandse cameraman Robby Müller. Als laatste zou ik nog *We Are The Best* (2013) willen noemen, een film die perfect het gevoel van middelbare schoolbandjes vangt."

Matchmaker had hij ook al bescheiden bijgedragen, maar in *Torch Song* moest de muziek centraal staan. Hij schreef verschillende liedjes vanuit het perspectief van hoofdpersoneer Liz, een excentrieke Amerikaanse zangeres die haar vervreemde halfbroer komt opzoeken in Nederland. Haar rol wordt gespeeld door de Zwitserse actrice Carla Juri, bekend uit onder meer *Blade Runner 2049* en *Wetlands*. Haar zang werd geheel live opgenomen op de set, wat de film en soundtrack een opmerkelijke authenticiteit geeft. "Ik vond het belangrijk dat de liedjes niet slechts een muzikaal intermezzo zouden zijn, maar echt een narratieve functie vervullen. Ze zijn stuk voor stuk onderdeel van het verhaal en laten je iets dichterbij het personage van Liz komen."

Het schrijven van de muziek en het script ging gelijk op. Hij had en nam er de tijd voor tijdens de coronapandemie. Het verhaal ontstond vanuit de karakters. "Tijdens het schrijven en componeren kwam ik meer over ze te weten. Het was een langdurig proces waarbij ik ook veel heb weggegooid. Althans, nogal wat ideeën zijn in de kast beland. Mogelijk kan ik er later nog wat mee. Daarbij zitten ook twee liedjes, die wel zijn opgenomen, maar niet in de film zitten. Ik vond dat elk liedje betekenis moest hebben in het verhaal en dat was bij deze nummers uiteindelijk niet helder genoeg." Ze belandden ook niet op de soundtrack, waar overigens wel delen muziek opstaan die niet in de film terecht zijn gekomen. "Bij het monteren wordt een scene soms toch minder lang. Bovendien wilde ik de acteurs ook een mate van vrijheid geven. Aan de film was al zo veel door mij bepaald. Als ik dan ook nog eens de lengte van een scene van de muziek zou laten afhangen, deed ik hun creativiteit wel erg tekort."

Dromerig

Goede filmmuziek mis je eigenlijk pas als je de film voor een tweede keer bekijkt zonder de muziek, stelt Jeroen Houben. "Als filmmuziek haar werk goed doet, valt ze niet zo op. Bij *Torch Song* zijn sommige liedjes een wezenlijk onderdeel van het verhaal. Dus die moeten opvallen. Maar in grote lijnen geldt: wat moet de muziek bij een bepaalde scene naar boven brengen? Daarbij vind ik dat je terughoudend moet zijn met sentiment. Onder een emotionele scene moet je niet een nog emotioneler muziekje plaatsen. Je moet je dus heel erg afvragen wat nodig is."

Houben wilde als grote lijn een dromerige sfeer oproepen. In de instrumentale stukken suggereert hij romantiek en duisternis met piano en strijkers, en af en toe duikt hij in een schemerige jazzwereld met contrabas en percussie. "Zodra er strijkers zijn te horen klinkt het vaak al filmisch. Wat ik per se niet wilde is een film maken waarin de muziek als pastiche werkt. Dat je naar een bepaald genre gaat refereren, zoals een film als *Almost Famous* dat met jaren zeventig rock doet. Ik wilde originele muziek die ook op zichzelf zou moeten kunnen staan. Ik heb me laten inspireren door songwriters als Henry Mancini en Burt Bacharach en nummers als *Raindrops Keep Falling On My Head* en *Moon River*. Ik vind het geweldig dat Cedric zo enthousiast was dat hij de soundtrack wilde uitbrengen."

In de huiskamer van Houben heeft de lp-hoes alvast een plekje gevonden. ■

Evan Dando (USA)

donderdag 31 oktober

**Rudeboy Plays
Urban Dance Squad**

donderdag 7 november

Frank Boeijen

zaterdag 9 november

October Drift (UK)

zaterdag 30 november

Vorstin

vorstin.nl

OPSCHALEN

BYWATER CALL

ENKELE JAREN GELEDEN STOND BYWATER CALL NOG TE BOEK ALS VEELBELOVEND. INMIDDELS IS DE ZEVENKOPPIGE BAND UIT HET CANADESE TORONTO EEN VAN DE KOPLOPERS IN HET PELOTON VAN DE BETERE ROOTSROCK. WE PRATEN BIJ MET BOEGBEELD EN ZANGERES MEGHAN PARNELL OVER AMBITIE, KAMERAAD-SCHAP, NEW ORLEANS EN UITERAARD HUN SPLINTERNIEUWE ALBUM SHEPHERD.

TEKST MARCEL HAERKENS FOTO JUAN PEREZ-FAJARDO

DOORNROOSJE

CONCERTEN - CLUBNACHTEN - FESTIVALS - NIJMEGEN

zo 20 okt 2024

The White Buffalo

SINGER SONGWRITER, FOLK, BLUES

vr 25 okt 2024

Moses Yoofee Trio

+Boing!

HIP HOP, JAZZ, SOUL, ELECTRONIC

wo 30 okt 2024

Tora

POP, ELECTRONIC, DANCE

zo 10 nov 2024

Crows

POSTPUNK, ROCK

za 23 nov 2024

Billy Raffoul

POP, ROCK, SINGER SONGWRITER, FOLK

za 23 nov 2024

Personal Trainer

ROCK, INDIE

wo 04 dec 2024

Fatoumata Diawara

POP, BLUES, JAZZ, DANCE, WASSOULOU

za 07 dec 2024

Zeitgeist

DITZ, SPRINTS, Geordie Greep,

Porridge Radio, Snapped Ankles & meer

POSTPUNK, WAVE, ELECTRONIC, NOISE

W eet je dat we nog nooit in Amerika hebben opgetreden", zei Meghan Parnell toen ik haar ruim drie jaar geleden sprak voor Heaven. Op dat moment stond Bywater Call op het punt om af te reizen voor vier optredens in de States. De zangeres was destijds opgewonden en benieuwd wat men daar van hun muziek zou vinden. "Nou en of", zegt ze beslist op de vraag of ze zich dat nog kan herinneren. "Amper een week na ons gesprek verzwikte ik mijn enkel dus ik heb zittend op een stoel moeten zingen. Dat is natuurlijk niet erg bevorderlijk voor de sfeer maar het publiek was erg aardig. Misschien hadden ze wel medelijden met me, wie weet. Tegenwoordig touren we regelmatig door Amerika en de zalen worden langzamerhand groter. Dat was vanaf het begin af aan ook de bedoeling van Dave (gitarist Dave Barnes medeoprichter en echtgenoot van Parnell, MH) en mij. Ik heb ruim vijftien jaar in de filmindustrie gewerkt en hield me voornamelijk bezig met distributie, marketing en pr, maar beschouwde het vooral als een baan. Niet bepaald als mijn levensvervulling. Mijn hart heeft altijd bij de muziek gelegen. Ik heb dan ook in allerhande groepen gezongen en aan diverse projecten meegewerkt. Samen met Dave heb ik op een gegeven moment definitief voor een bestaan als muzikant gekozen. We speelden lange tijd samen in Parkside Drive, een coverband die

"DAT DE BAND IN RELATIEF KORTE TIJD ZO POPULAIR ZOU WORDEN HADDEN WE NIET VOORZIEN"

optrad op bruiloften en andere feesten. Dat was puur voor het brood op de plank en om ervaring op te doen. Daarnaast werkten we samen aan eigen repertoire. Goochelen met ideeën, nachtenlang praten over en luisteren naar onze inspiratiebronnen, technieken verfijnen. David is een fantastische gitarist en ik heb een vrij rauwe stem dus dat completeert elkaar goed. Zo zijn we onze eigen toko begonnen. Bywater Call dus. Niet te hard van stapel lopen, de zaak voorzichtig opbouwen, langzaam opschalen en dan maar zien waar het schip strandt. Dat de band uiteindelijk in relatief korte tijd zo populair zou worden had geen van ons beiden voorzien."

Kudde

SHEPHERD is het derde album van de Canadese club die naast Parnell en Barnes bestaat uit Bruce McCarthy (drums), Mike Meusel (bas), John Kervin (toetsen), Stephen Dyte (trompet, ventieltrombone) en Julian Nalli (saxofoon). De musici gaan als vanouds tot op het bot met de imposant lichtrauw zingende Parnell als stralend middelpunt. Opvallend is dat songs als *Turn It Around* en vooral *Sign Of Peace* een onversneden New Orleans sound hebben. Vooral die laatste met een karakteristieke second line-beat en bijpassende blaassectie is onmiskenbaar een product van The Big Easy. Parnell lachtend: "Wat had je anders verwacht met onze bandnaam?"

Bywater ligt vlak bij het French Quarter in New Orleans. Een geliefde pleisterplaats van het echtpaar Parnell en Barnes. "We zijn er ooit per toeval terecht gekomen in een b&b en sindsdien zijn we verliefd op die buurt. Het bruist er van muziek en kunst in alle soorten en maten. Een heel vertrouwd gevoel. Zoiets als thuiskomen. We gaan er regelmatig naartoe al moet ik bekennen dat we er sinds covid

vanwege de drukte met de band niet meer geweest zijn. Vermoedelijk gaan we in januari komend jaar weer. Maar om terug te komen op de nummers, voor *Sign Of Peace* heeft Stephen een complete brassband opgetrommeld en de arrangementen ervoor geschreven. Op het album staan uiteraard diverse rocksongs, zoals de fans ze van ons gewend zijn, maar daarnaast proberen we ook steeds wat avontuurlijker en eigenzinniger te worden. We zien het als onze taak om ons publiek steeds weer te verrassen."

De *shepherd* van de plaattitel speelt een hoofdrol in *Colours*, de tweede track van het album. "De herder zonder schapen is een metafoor voor een onbeantwoorde liefde. Van meet af aan was ik verantwoordelijk voor de teksten en dat blijf ik ook. Ik moet ze per slot van rekening overtuigend voordragen. Er is ook nooit discussie over geweest of ik dat sowieso wel kon. Nu achteraf zie ik dat ik sommige aspecten wel wat anders had kunnen aanpakken. De nieuwe dingen die ik geschreven heb zijn doorgaans veelomvattender. Wat ik voor het debuut optekende lag soms te dicht bij me. Bijvoorbeeld over de slaappanalyse waar ik destijds aan leed en waar ik trouwens al lang van genezen ben. Dat heb ik opgeschreven in *Nightmare* op ons debuut. Niet dat ik me schaam om mezelf bloot te geven, maar ik wil dat ons publiek zichzelf kan herkennen in wat ik zing en ik heb het idee dat dat er weleens bij inschiet. Al zagen sommigen er een liefdeslied in. Iedereen interpreteert een song toch op zijn eigen wijze en daar is niks mis mee. Zolang ik maar een connectie maak met degene die naar ons luistert. *Colours* heeft trouwens voor ons persoonlijk nog een diepere laag. Dit is het eerste album dat we compleet zelf gemaakt hebben zonder bemoeienis van buitenaf. We hebben samen de productie gedaan en Bruce onze drummer het mixen en de engineering. Wat het songschrijven betreft hebben Dave en ik altijd voor de blauwdruk gezorgd en het zo naar de studio gebracht dat ieder zijn eigen deel invulde. Tegenwoordig is er steeds meer sprake van een echt 'groepsgevoel'. Iedereen heeft zijn eigen talent en wordt gewaardeerd voor zijn inbreng. Voor John, de toetsenist, die al twee jaar bij de band speelt, is dit het eerste album waarop hij van de partij is. Hij heeft een aantal zeer bruikbare songideeën bijgedragen. We zijn ondertussen vrienden geworden, er is veel interactie onderling. Dat helpt wel als je soms twaalf uur lang op elkaars lip zit in een hete en hobbelige tourbus."

Echtpaar

Het gezelschap wordt vaak in een adem genoemd met Tedeschi Trucks Band. Niet echt verwonderlijk, vindt Parnell. "De drijvende kracht achter de bands is een echtpaar, we hebben allebei een blaassectie in de band en een voorkeur voor blues, soul en southern rock. Of ik er niet moe van wordt om telkens weer met hen vergeleken te worden? Nee hoor, ik beschouw het als een groot compliment. Zolang als het publiek ons maar ziet voor wat we zijn. Tedeschi Trucks heeft dubbel zoveel bandleiden en dus ook een andere sound. Bovendien speel ik geen gitaar zoals Susan. Volgens mij verschillen onze inspiratiebronnen ook wel. Wij houden van het ruige werk van The Black Crowes, maar ook The Wood Brothers, Marcus King en Grace Potter. Ken je die? Fantastische singer-songwriter. Volgende week zal ik mogelijk weer andere namen noemen. De jongens en ik steken elkaar aan met alles wat we horen en zo barst het constant van de creativiteit. We willen dat onze songs een groepsverdienste zijn en dat groeit echt per plaat. Vandaar ook dat alle songcredits op naam van Bywater Call staan. Nu we eenmaal wat meer grip op de zaken hebben merk ik dat we elk jaar een significante stap voorwaarts zetten." ■

Bywater Call live: 12 oktober in De Bonte Wever, Assen.

BERT BROERE EEN HALVE EEUW JAZZ

Op 20 april 2024 is Michael Cuscuna, producer, historicus, schrijver en archivaris op 75-jarige leeftijd overleden in Stamford, Connecticut. Zijn naam zal niet bij veel mensen een bel doen rinkelen, maar mogelijk doet muziklabel Blue Note dat wel. Cuscuna werd in 1948 geboren, leerde drums, fluit en saxofoon spelen en zag al vroeg zijn jazzhelden optreden. Hij begon op verschillende radiostations als dj en schreef als journalist onder andere voor *Rolling Stone* en *Jazz & Pop*. Tussendoor studeerde hij Engelse literatuur, werkte kort voor het avant-garde label ESP, om vervolgens als verslaggever aan de slag te gaan bij het jazzblad *Down Beat*.

In de jaren zeventig begon hij met het produceren van albums voor onder meer Atlantic en Motown. Bij ABC was hij betrokken bij de heruitgaven van het bekende jazzlabel Impulse. Ook was hij als producer betrokken bij heruitgaven en nieuwe projecten voor Arista, Freedom, Novus en Muse.

Michael Cuscuna foto Jimmy Katz

In 1975 kreeg hij de kans om voor Blue Note opnamen uit te brengen die daar op de plank lagen te verstoffen. Hij deed dat tot 1981 toen het label ophield te bestaan. (Een paar jaar later volgde een herstart.)

Cuscuna en zakenpartner Charlie Lourie hielden in 1983 hun eigen label Mosaic Records ten doop en specialiseerden zich in het uitgeven van boxsets van hoge muzikale kwaliteit en fraaie vormgeving die alleen via postorder verkrijgbaar waren in een beperkte oplage van 5000 stuks. Ze zetten een standaard in heruitgaves en sleepten verschillende Grammy Awards in de wacht. Cuscuna werd eveneens de schatbewaarder van het immense Blue Note-fotoarchief van oprichter Francis Wolff en in 1984, na de wederopstanding van Blue Note, verleende hij opnieuw zijn diensten. Ditmaal betrof het de prachtige heruitgaves en remasters van de legendarische producer Rudy van Gelder (RVD Editions).

Luisterparadijs

★★★★★ = uitzonderlijk
 ★★★★ = heel goed
 ★★★ = goed
 ★★ = matig
 ★ = hmm
 ☆ = halfje

werld
HEAVENS
CHOICE

Milton Nascimento & Esperanza Spalding

MILTON + ESPERANZA

Concord

Naar verluidt was het Herbie Hancock die de legendarische 82-jarige Braziliaanse

singer-songwriter Milton Nascimento opmerkelijk maakte op de muziek van Esperanza Spalding. De 40-jarige, klassiek geschoolde multi-instrumentalist Spalding, voornamelijk bekend als jazzbassist en zangeres, maakte al kennis met Nascimento op het conservatorium in Berklee in 1975. NATIVE DANCER, Nascimento's doorbraakalbum met Wayne Shorter, zou een grote inspiratie zijn voor haar

verdere carrière. Het zal dan ook geen toeval zijn dat Shorters weduwe Caroline meezingt op het ruim negen minuten durende, hypnotiserende slotnummer *When You Dream* met betoverend pianospel van Leo Genovese. De plaat bevat klassiekers van Nascimento als *Outubro* en *Saci*, met een prominente rol voor gitarist Guinga, covers van artiesten als

The Beatles (een wonderlijke, vrije vertolking van *A Day In A Life*) en Michael Jackson (het door jazzzangeres Dianne Reeves naar een hoger niveau getilde *Earthsong*) en composities van Spalding zelf. Paul Simon leerde speciaal Portugees spreken voor *Um Vento Passou*, een ode aan zijn jarenlange vriendschap met Milton. Naast de vaste band

van Spalding werken talloze gastartiesten mee, onder wie saxofonist/fluitist Shabaka Hutchings, singer-songwriter/producer Lianne Havas en diverse Braziliaanse musici als het Orqestra Ouro Preto, percussionisten Kainã Do Jêje en Ronaldinho Silvo, en gitarist/arrangeur Lula Galvão. De breekbare, door de tijd getekende stem van Nascimento kleurt prachtig (en bij vlagen ontroerend mooi) bij de falset van Spalding. Dit zestien tracks tellende, in Brazilië opgenomen album van twee zulke grote artiesten, die al ruim vijftien jaar bevriend zijn en voor het eerst samen spelen, is sowieso een belevenis. A match made in heaven. **Marcel Haerkens**

★★★★☆

rock
HEAVENS
CHOICE

David Gilmour

LUCK AND STRANGE

Columbia/Sony

Goed nieuws voor de fans: Pink Floyd is terug. Dat is de indruk die beklift

na het beluisteren van David Gilmours nieuwe album. Op het (zeer korte) openingsnummer *Black Cat* en het titelnummer na (gebaseerd op een bewaard gebleven jam uit 2007 met wijlen Rick Wright) en zeker op het uitmuntende *Scattered*, klinkt Gilmour meer als zijn oude band dan hij zich solo ooit heeft veroorloofd. Toch is LUCK

AND STRANGE geen album dat zich wentelt in nostalgie. Gilmour staat weliswaar met één been in zijn rijke verleden, maar het andere bevindt zich stevig in het heden van een inmiddels 78-jarige. Hij kijkt met een mengeling van verbazing en berusting naar het he-

den én het verleden. Verfrissend is daarbij de aanwezigheid van Gilmours dochter Romany, die de vocalen voor haar rekening neemt op een van de hoogtepunten: *Between Two Points*, een cover van een nummer van The Montgolfier Brothers uit 2000. Ondanks haar

aanwezigheid (en die van haar broer Gabriel) is dit niettemin overduidelijk een album van Gilmour, met diens kenmerkende lyrische gitaar en gruisige stem in de hoofdrollen. Mogelijk als gevolg van het inhuren van een jonge producer, Charlie Andrew, die vooral bekend is van zijn werk met indieband Alt-J, is LUCK AND STRANGE een sterker en frisser album dan zijn voorganger RATTLE THAT LOCK (2015). En de grootste verrassing komt aan het eind: de bonustrack *Yes I Have Ghosts*, een weemoedig walsje, close harmony gezongen door vader en dochter. **Roeland Smits**

★★★★

HEAVENS
CHOICE

Caroline Shaw & So Percussion

RECTANGLES AND CIRCUMSTANCES

Nonesuch/Warner

Soms moet je muziek niet in een hokje willen plaatsen. Dan zorgt het stempel dat je

erop drukt voor te veel beperkingen. Zo ook met het genreloze RECTANGLES AND CIRCUMSTANCES, dat Caroline Shaw met de viermans slagwerkformatie Sō Percussion heeft gemaakt. Het is hun tweede gezamenlijke plaat. Shaw, die in 2013 de Pulitzerprijs voor muziek kreeg toebedeeld voor het a capella PARTITA FOR 8 VOICES, is een componiste pur

Caroline Shaw foto Kait Moreno

sang. Het creëren van geluiden vormt de basis voor haar werken. Van daaruit worden de composities vervolmaakt, waarbij Sō Percussion, haar creatieve evenknie, wederom een belangrijke rol heeft gespeeld. RECTANGLES AND CIRCUMSTAN-

CES is een unieke, boeiende en verbluffende wandeling door Shaws muzikale tuin. De nummers zijn altijd spannend, intrigeren en zeer vernuftig in elkaar gezet, zoals *And So* waarin het geweldige spel op drums opvalt. Zonder dat het ontoegankelijk wordt. Integen-

deel zelfs. *I'm not here to entertain*, zingt ze in *Sing On*. Het is een understatement. Hier wordt aan vluchtigheid geen podium geboden. Haar teksten heeft ze deels ontleend aan poëzie van Emily Dickinson en Emily Brontë. Het wonderschone *Silently Invisibly*, met een tekst van William Blake, laat haar fraaie folkstem over pianoakkoorden en percussie klinken. Ze sluit het album af met een bewerking van Schuberts *An Die Musik (To Music)*. Door slechts de melodie te zingen over een wonderlijk bed van instrumenten, waaronder steeldrums, weet ze te ontroeren. De luisteraar in pure verwondering achterlatend. Superlatieven zijn er soms om niet geheel gevonden te worden.

Ed Muijtens ☆☆☆☆

roots
HEAVENS
CHOICE

Amos Lee

TRANSMISSIONS

Hoagiemouth Records/Bertus

Amos Lee is een drukbezet mens. Na twee behoorlijk geslaagde tribute-platen, een

met werk van Chet Baker en een met covers van Lucinda Williams, is er nu een album met eigen werk. Het opent sterk met *Built To Fall*, een dylaneske woordenvloed met een bezwerend rustig refrein. Als Lee de woorden *Walls were built to fall* herhaalt voelen die als een geloofwaardige loutering. Die tweedeling vinden we ook terug op het niveau van het complete album. De eerste helft bevat naast meer dromerig werk als *Beautiful Day* ook het gospelachtige *Carry You On*, het wat steviger rockende *Hold On*

foto Denise Guerin

Tight en het opgewekt klinkende *Darkest Places*. Daarna begint de meer overpeinzende tweede helft, waarvan de nummers niet zelden doen denken aan het alweer veertien jaar oude MISSION BELL, zijn tot nu toe wellicht beste album. Maar die plaat krijgt nu serieuze concurrentie van TRANSMISSIONS.

De rijke songs met soms verrassende details zijn prachtig geschreven en uitgevoerd. De altijd verfijnde gitaaraccenten van Greg Leisz dragen daar ook zeker aan bij, evenals de spaarzame maar wel degelijk aanwezige harppartijen van Mikaela Davis. Opvallend is ook hoe Lee zijn kopstem durft te

gebruiken. Dat valt het meest op in het bedeesde *Madison*, maar ook in *Baby Pictures* horen we die terug. De zanger uit Philadelphia lijkt hierbij geïnspireerd door zijn Chet Baker-avontuur. Het belangrijkste is dat het werkt. Bij iedere luisterbeurt vallen je weer mooie details op. Maar ook op het eerste gehoor weet Lee de luisteraar te raken. Bijvoorbeeld middels het ontroerende *Lucky Ones*, waarbij ik even moest denken aan wijlen Jimmy LaFave, of bij het afsluitende titelnummer waar Townes Van Zandt nooit ver weg lijkt. Americanaliefhebbers die Lee misschien na zijn titelloze bekendste plaat (die met *Arms Of A Woman*) weer een beetje vergeten waren, zouden zeker eens naar TRANSMISSIONS moeten luisteren.

Harmen van Aurich ☆☆☆☆

Gillian Welch and Dave Rawlings

WOODLAND

Acony Records

Empty Trainload Of Sky, de opener op het zesde reguliere album van singer-song-writer Gillian

Welch, is voor haar doen stevig geïnstrumenteerd. WOODLAND begint voortvarend met drums (bespeeld met brushes), bas, steelgitaar en een zoemend orgel, op een voor een ballad tamelijk snelle melodie, al is Welch' zang even kenmerkend slepend als op eerdere albums.

Ondanks het geringe volume is dat een grote verandering, want zij en Rawlings gebruikten geen ritmesectie op voorganger THE HARROW AND THE HARVEST (2011). Het nummer ademt country, net als het erop volgende *What We Had*. Daarin wordt de deso-

foto David McClister

late stemming doorbroken door strijkers, die even bepalend als overbodig inzetten in het refrein: ze maken het romig en verzachten de weemoed van de tekst. Opvallend is de melodische overeenkomst met Neil Youngs *Lotta Love*, ook door de opnieuw sfeerbepalende steelgitaar. Youngs songtitel *Hey, Hey, My, My* was trouwens al hoorbaar in de opener, maar zelfs de gedachte aan punk is afwezig

op dit album: Welch en Rawlings mengen traditiegetrouw country, folk en vroege rock-'n-roll. Waar Welch' invloed ophoudt en die van Rawlings begint, is opnieuw niet te bepalen: hij schreef mee aan alle songs, zing steeds koortjes en de leadzang in twee ervan, en produceerde weer. Nu staat zijn naam voor het eerst naast die van Welch op de hoes. In de volgende acht songs komen strijkers alleen nog

terug in het door Rawlings gezongen *Hashtag*, maar daarin klinken ook gedempte blazers. Door de klaaglijke melodie blijft het beter overeind dan *What We Had*, hoewel het arrangement ook hier afleidt van de emotionele zang en de liefhebbende tekst over de in 2016 overleden Texaanse troubadour Guy Clark. In de andere nummers ontbreken aandacht afleidende attributen totaal. Dan staan hun beider gitaren en vooral Welch' doordringend klaaglijke zang centraal. Die sluit goed aan bij terugkerende thema's als dood en vergankelijkheid. Zo vergelijkt in *Here Stands A Woman* een ouder wordende vrouw zichzelf vol spijt met de vrouw op wie haar man ooit verliefd werd. Toch eindigt het album optimistisch als Welch en Rawlings samen zingen: *You and me are always gonna be howdy howdy/You and me, always walk that lonesome valley.*

Ruud Heijjer ☆☆☆

Bright Eyes

FIVE DICE, ALL THREES

Dead Oceans/Konkurrent

Hoewel hun vorige album nog maar vier jaar geleden uitkwam, het goed ontvangen DOWN IN THE WEEDS, WHERE THE WORLD ONCE WAS, lijkt het voor mijn gevoel veel langer terug. Wellicht omdat het album daarvoor een decennium eerder verscheen en DOWN IN THE WEEDS wel prima liedjes bevatte, maar niets waar je echt zo van opkeek als van Bright Eyes in hun toptijd aan het begin van deze eeuw. Dat is ook een beetje de makke van FIVE DICE, ALL THREES. Conor Oberst, Mike Mogis en Nathaniel Walcott leveren een prima plaat af met fijne indie-rootsliedjes, ondersteund door gastmuzikanten als Matt Berninger, Cat Power en Alex Orange Drink, maar het merendeel van de songs doet met hun losse, rootsy stijl behoorlijk vertrouwd aan. Niets mis mee, maar voor een

groep die zich ooit in de frontlinie van americana bevond, levert het weinig nieuwe gezichtspunten op. **Pieter Wijnstekers** ☆☆☆☆

Sonya Cohen Cramer

YOU'VE BEEN A FRIEND TO ME

Smithsonian Folkways

De in 2015 overleden Amerikaanse zangeres Sonya Cohen Cramer mocht slechts vijftig jaar oud wor-

den. Ondanks dat ze een telg was van een van beroemdste Amerikaanse folkfamilies (haar vader John Cohen was medeoprichter van The New Lost City Ramblers, haar moeder Penny Seeger was de zus van de legendarische Pete Seeger), is haar eigen folkcarrière altijd onderbelicht gebleven. Wellicht omdat ze nooit tegen zoveel befaamde folkcoryfeeën om haar heen kon opboksen. Hoe jam-

mer dat is, blijkt uit het bijzonder fraai uitgegeven compilatiealbum YOU'VE BEEN A FRIEND TO ME, waarop opnamen zijn te vinden van Sonya met Elizabeth Mitchell en Daniel Littleton, met de groep Last Forever en met The Seeger Family. Het eerste wat opvalt aan deze verzameling traditionals en andere folkliedjes (waaronder Townes Van Zandt's *No Place To Fall*), is hoe ongelooflijk mooi ze ze zingt. Waar folktraditionals vaak de nodige gewenning van de luisteraar vergen, zingt Cohen Cramer ze met zo'n frisse naturel dat ze voortdurend betovert. En dat terwijl de akoestische begeleiding toch eerder oude folkwaarden in ere houdt dan er een hele moderne draai aan geeft. Toch is de setting van de liedjes net even anders dan in oudere versies, waardoor haar innemende stem nog beter tot haar recht komt en de liedjes weer helemaal gaan leven. **Pieter Wijnstekers** ☆☆☆☆

Sonya Cohen Cramer

Sandy Denny

EARLY HOME RECORDINGS

Earth Recordings/Konkurrent

Sandy Denny is een icoon binnen de Engelse folkwereld. Helaas is ze, 31 jaar jong, in 1978 veel te vroeg overleden. EARLY HOME RECORDINGS is een mooi overzicht van haar thuisopnames, gemaakt tussen 1966-1968. Ze begeleidt zichzelf met enkel akoestische gitaarspel. Instinctief weet ze telkens de juiste toon te pakken bij haar prachtige, emotionele stem. Deze 27 rudimentaire opnames stammen nog uit de tijd voor Fairport Convention en bevatten tien eigen songs, inclusief het klassieke *Who Knows Where The Time Goes*, in twee verschillende uitvoeringen. Daarnaast zijn er gevoelige covers van Jackson C. Franks *Blues Run The Game* en *Milk & Honey*, Anne Briggs' *A Little Bit Of Rain* en *Seven Virgins*, Bert Jansch' *Soho* en Bob Dylans *It Ain't Me Babe*, plus interpretaties van traditionals. Haar *Boxful Of Treasures* staat er tweemaal op, eveneens met de titel *Fotheringay*. Het is mooi verzorgd en gebundeld door re-issue producer Pat Thomas, die ook de hoesinformatie verzorgt, aangevuld met tekeningen en foto's van Denny, plus een essay van Patrick Humphries. EARLY HOME RECORDINGS is prachtig intiem. Alsof ze ergens met haar gitaar wegge-

Sandy Denny

kropen zit in de hoek van de bank met de herfst jagend om het huis.

Henk Rijkenbarg ☆☆☆☆

The Deslondes

ROLL IT OUT

New West Records/V2

Hoewel de afzonderlijke leden afkomstig zijn uit alle windstreken van de VS, en ze eerder al in allerlei combinaties hadden samengespeeld, vonden The Deslondes pas echt hun vorm als band toen ze zich vestigden in een verlaten highschool in het Lower Ninth district van New Orleans. Het gebouw stond leeg sinds de verwoestingen door orkaan Katrina

in 2005. De stad is nog steeds hun vaste basis en dat is min of meer te horen in de muziekstijl die de band ontwikkelde, een mix van zowat alle muziekstijlen die in de VS tot bloei zijn gekomen: country, blues, rock-'n-roll, honkytonk en zelfs hier en daar een vleugje jazz. In die zin maken The Deslondes puur Amerikaanse rootsmuziek, iets wat ze gemeen hebben met de band waaraan ze mij geregeld doen denken: The Band; zoals in het openingsnummer *Hold On Lisa*, *Find The Ground* en *Who Really Loses*. Net als The Band heeft The Deslondes meer zangers en dragen alle vijf bandleden eigen

composities bij op ROLL IT OUT, hun vierde album. Maar verwacht geen MUSIC FROM BIG PINK of STAGE FRIGHT, want dat niveau haalt The Deslondes niet. Wel is ROLL IT OUT een solide, afwisselende en onderhoudende plaat, waarop vakkundig wordt gemusiceerd en gezongen. Een prima genietbaar rootsalbum dus. **Roeland Smits** ☆☆☆☆

Jack Garton

ORIGINAL SKIN

Demon Squadron

Jack Garton is in zijn thuisland Canada een graag geziene artiest. Met ORIGINAL SKIN levert hij zijn derde album af, na de goed ontvangen voorgangers MOVE THE MESS AROUND (2016) en LOVE YOU OVER TIME (2018). Het nieuwe album bevat louter eigen composities, tezamen bijna zestig minuten hoogwaardige rootspop. Opener *Watching Kurosawa* is een oorwurm waarvan je je constant afvraagt waar het toch op lijkt en datzelfde gevoel bekruipt je bij het daaropvolgende, met een heerlijke accordeon opgeleukte *Coming Back To Life Again* en het sixties-getinte *Decoy Love*, met een onweerstaanbare melodie en dito doowop-koortjes. De cajunkaart wordt getrokken op *Good Times*, de accordeon komt in vol ornaat terug in *Western Shirt* en *Don't Feel At Home* en nog meer oorwurmen als *Berkeley In The*

OOK VERSCHENEN

In twintig jaar is **Naragonia** – Pascale Rubens (accordeon, viool, zang) en Toon van Mierlo (sax, doedelzak, accordeon) – uitgegroeid tot een van de meest geliefde Belgische folkacts. Eind 2023 werd dat samen met dertien gasten uit binnen- en buitenland gevierd. De groten-deels instrumentale bigbandfolk die zo ontstond is buitengewoon fraai en het publiek reageerde zo enthousiast dat die vreugde op LIVE (20TH ANNIVERSARY CONCERT) duidelijk voelbaar is (Trad

Records/XMD ☆☆☆☆). Een heel ander geluid heeft de softrock van **Claire**. Op CHARM zingt de Amerikaanse charmanter dan ooit, begeleid door muzikanten uit de Daptone-stal. Een plaat die onder de huid kruipt en je niet snel loslaat (Virgin/Universal ☆☆☆☆). Ook overtuigend is het nieuwe album van **Odie Leigh**. De Amerikaanse singer-songwriter laat op CARRIER PIGEON haar folky beginperiode achter zich en geeft haar liedjes nu meer een indie-geluid mee. Heerlijk aards, zonder

echt rootsy te zijn, openbaart ze zich als tip voor de toekomst, al is die toekomst wat ons betreft nu al aangebroken (Mom+Pop ☆☆☆☆). Toekomst is er voor **Justin Townes Earle** (zoon van Steve Earle) helaas niet meer. De talentvolle liedjesschrijver vond het leven moeilijk, zocht zijn heil in drank en drugs, en overleed vier jaar geleden. Op ALL IN vinden we negentien liedjes van zijn hand (unreleased & rarities), veelal ruw en onopgesmukt. Dit is Justin Town Earle op zijn meest

basaal, waardoor dit album vooral interessant is voor fans (New West/V2 ☆☆☆☆). Veel aanhang zal **The Lostines** in ons land nog niet hebben, want MEET THE LOSTINES is hun debuut. Maar dat kan snel veranderen, want deze formatie, waarvan de kern wordt gevormd door twee dames, heeft een heerlijke countryfolkplaat gemaakt, met een sound die doet denken aan een (vrouwelijke) mix van The Everly Brothers en The Mamas & The Papas (Gar Hole ☆☆☆☆). Twee dames, daarvan is ook sprake bij

David Rodriguez & The Rhythm Chiefs

RISE AND SHINE

Continental Song City

Met RISE AND SHINE doet het Continental Song City-label bijna dertig jaar nadat ze in 1995 al PROUD HEART uitbrachten een nieuwe poging de Texaanse singer-songwriter David Rodriguez op het voetstuk te plaatsen waar hij eigenlijk thuishoort. Hij is een typische singer-songwriter's singer-songwriter. Je zou hem probleemloos in een rijtje kunnen plaatsen tussen andere befaamde Texanen als Townes Van Zandt, Guy Clark en Jerry Jeff Walker. Al ontbrak het hem net aan dat beetje

geluk dat je nodig hebt om een dergelijk legendarische status te bereiken: Rodriguez is nog amper bekend. Nu hielp het misschien ook niet dat hij vanwege

de liefde vanaf 1994 in Nederland woonde, juist in de periode dat hij drie jaar achtereen in Austin was uitgeroepen tot de beste liedjes-schrijver en niemand minder

dan Lyle Lovett zijn *Ballad Of The Snow Leopard And The Tanqueray Cowboy* had opgenomen voor zijn album STEP INSIDE THIS HOUSE. De song is een van de hoogtepunten van RISE AND SHINE, een plaat die Rodriguez in 2015 in een studio in Dordrecht opnam met de Nederlandse Rhythm Chiefs, niet lang voordat hij plotseling op 63-jarige leeftijd zou overlijden. RISE AND SHINE bestaat uit louter liedjes die Rodriguez' talent volledig onderstrepen. Prachtig vertolkt ook, met de bijzonder sfeervolle begeleiding van de Rhythm Chiefs. RISE AND SHINE is misschien wel het beste argument om Rodriguez definitief op te nemen in het pantheon van grote Texaanse singer-songwriters. **Pieter Wijnstekers** ☆☆☆☆

Springtime en rock-'n-rolsong *Hey Grandad* maken hun opwachting. De plaat eindigt met het prachtige, slechts door piano ondersteunde *The Real Thing*. Als apotheose is er dan het dertien minuten durende, op een banjoriff steunende epos *The Field*, waarin Garton terugkeert naar zijn jeugd. ORIGINAL SKIN is een langspeler met een hoog vermakelijkheidsgehalte, die zou moeten kunnen 'landen' bij een groot publiek.

Joop van Rossem ☆☆☆☆

Good Guy Hank

SILVER LINING

Eigen Beheer/Lucky Dice

Als je je band naar Hank Williams vernoemt moet je natuurlijk ook wat te bieden hebben. Het opzweepende, met viool en een mariachi-achtige trompet opgefleurde *Ring Of Fire* (niet de Johnny Cash-song) geeft meteen een indicatie uit welke hoek de wind waait. Je zou denken dat het trio uit het Amerikaanse Zuiden afkomstig is. Maar de Schotten Theo Barnard (bas,

gitaar, zang) en Donny McElligott (gitaar, zang) en de Australische Pepita Emmerichs (viool, mandoline, zang) ontmoetten elkaar in een pub in de Schotse toeristenplaats Dunkeld, hun huidige thuisbasis. Ze besloten na een gezellig avondje doorzakken spontaan een band op te richten. Het drietal speelde afzonderlijk al jarenlang in diverse groepen, wat te horen is aan de puntgave instrumentatie. Met versterking van een aantal gastspelers, onder wie de promi-

nent aanwezige trompettist Ben Harrison en drummer James MacKintosh, beweegt het gezelschap zich tussen smachtende country en bezielde bluegrass in de beste traditie van pioniers als Bill Monroe en Earl Scruggs. Prachtige samenzang, fel duellerende banjo's, een vleugje pop, verdwaalde pedalsteelklanken en een gezonde dosis enthousiasme. Ondanks de soms inktzwarte songteksten een debuut om heel blij van te worden.

Marcel Haerkens ☆☆☆☆

OOK VERSCHENEN

het Amerikaanse folkduo **West Of Roan**. Hun QUEEN OF EYES is opgenomen met één microfoon in een piepklein hutje, om de intimiteit zo veel mogelijk te bewaren. Het klinkt heel traditioneel, ook al hebben deze door Anne Briggs geïnspireerde dames vrijwel alles zelf geschreven. Vanwege de emotionele eerlijkheid zal deze plaat nog decennialang meegaan (Spinster ☆☆☆☆). Veteraan **Carey Hudson** heeft een verleden in het door hem en bassist John Stirrat (Wilco) opgerichte Blue

Mountain en maakte tussen 2002 en 2014 zes soloalbums. OLE BLUE is zijn comeback en verrassend veelzijdig. Hudsons muzikale wortels liggen in zijn geboortestaat Mississippi, maar hij swingt net zo makkelijk als hij croont en combineert shuffles met ballads. Al met al een heerlijke toverbal (Old Trace Records ☆☆☆☆). TRAIL OF FLOWERS van **Sierra Ferrell** is een eigenzinnige, vaak traditioneel klinkende, maar ook barokke en stoere countryplaat, waarop Ferrells fraaie lichthese stem uitste-

kend tot zijn recht komt (Rounder/Universal ☆☆☆☆). Ook mooi: MERCY van **Torgeir Waldemar**. Dit keer heeft de Noor gekozen voor een erg sober geluid. Naast zijn stem en gitaar (soms ook banjo) horen we slechts één muzikant op viool (en wat achtergrondzang). MERCY is een puur singer-songwriteralbum dat hier en daar wordt vergeleken met werk van Townes van Zandt (Jansen/Suburban ☆☆☆). **Muddy Gurdy** is de band van de Franse zangeres Tia Gouttebel. Ze trok naar Louisiana

om met lokale artiesten SEVEN op te nemen, een bijzonder rootsalbum waarop onder andere hurdy gurdy (draailier) te horen is (Buda/Socadisc/XMD ☆☆☆☆). Minder exotisch zijn de instrumenten die zangeres/gitariste **Lolly Lee** bespeelt. Ze beweegt zich al sinds de jaren tachtig in de muziekscene van Birmingham, Alabama, maar brengt pas nu op 63-jarige leeftijd haar solodebuut LOLLY LEE uit. We horen vooral rootsrock, al is er ook een uitstap naar country. Ze zingt hoog en emotioneel, trekkend aan

Holly & The Reivers

THREE GALLEYS

Birnam Music/XMD

In jaren niet zo'n prachtig folk-album gehoord! Ho, eerst de feiten. Holly & The Reivers is een trio uit Noordoost-Engeland en bestaat uit zangeres Holly Clarke (die ook gitaar speelt) plus Merle Harbron (zang, viool, hammered dulcimer) en Bertie Armstrong (zang, banjo, lap-steelgitaar). THREE GALLEYS is hun debuut en grotendeels gevuld met oude traditionals en covers, waarbij de keuze gelukkig niet erg voor de hand ligt. Nou goed, *Willie O'Winsbury* is natuurlijk een klassieker (onder meer van John Renbourn), maar overbekend is hun repertoire zeker niet. Het drietal beperkt zich overigens niet tot Engels materiaal; zo is er een fraaie versie van *The Bold Marauder* van Richard en Mimi Farina, waarover ze melden dat de song niet alleen beelden van kruistochten oproept en middeleeuwse veldslagen, maar bij nadere bestudering ook een anti-Vietnamoorlogsong blijkt te zijn. Het album is vernoemd naar het prachtige *The Three Danish Galleys*, over een jonge vrouw die weigerde met een Deense lord te trouwen, waarna er een bloedige strijd losbarstte tussen de Denen en de inwoners van Porlock in Somerset. Naast tekstueel interessant is dit album vooral een feest

om te beluisteren. Er wordt schitterend gezongen, waarbij bovenal de heldere, krachtige stem van Clarke eruit springt. En hoewel ze maar met z'n drieën zijn, laat de instrumentale inkleuring niets te wensen over. Dit is tijdloze muziek van een tijdloze schoonheid, die niet alleen folkiefhebbers zal aanspreken, maar een veel breder publiek. **Kees van Wee** ★★☆☆☆

Hungrytown

CIRCUS FOR SALE

Big Stir

Het is zeventien jaar geleden dat we in Heaven aandacht vroegen voor het Amerikaanse indiefolkduo Hungrytown. Destijds naar aanleiding van hun titelloze debuut. In de beginjaren van Heaven waren we dusdanig onder de indruk geraakt van de twee soloalbums van zangeres Rebecca Hall (SINGS! uit 2000 en SUNDAY AFTERNOON uit 2002), dat we uiteraard heel benieuwd waren naar het nieuwe werk dat ze maakte met echtgenoot Ken Anderson, onder de naam Hungrytown. Sindsdien raakte het tweetal uit zicht, totdat onlangs door het powerpoplabel Big Stir een nieuw Hungrytown-album werd aangekondigd: CIRCUS FOR SALE. Op zich is Big Stir een vrij merkwaardig label voor een folkact, maar nadat we ons verze-

Ray LaMontagne

kerd hadden dat het wel degelijk dezelfde Hungrytown betrof, waren we natuurlijk zeer benieuwd. Met powerpop heeft het album in elk geval niets te maken en hoewel CIRCUS FOR SALE hier en daar wel folkpopachtige trekjes vertoont, is het als geheel toch meer een folk- dan een popplaat, zij het op een enigszins jaren zeventig Renaissance-achtige wijze. Halls stem is nog even prachtig als twintig jaar geleden en datzelfde geldt ook voor de veelal akoestische liedjes die dartelen als vlinders in een zonnige tuin. Een welkome hernieuwde kennismaking.

Eric van Domburg Scipio

★★★★☆

Ray LaMontagne

LONG WAY HOME

Liula Records/Bertus

Twintig jaar geleden zag TROUBLE, het zeer fraaie debuut van singer-songwriter Ray LaMontagne, het levenslicht. Zijn talent was direct onmiskenbaar. Hij kon niet alleen verdomd mooie liedjes met sterke teksten schrijven, hij wist ze ook nog eens prachtig te vertolken met een bijzondere soulstem. In 2014 sloeg hij andere muzikale wegen in door psychedelische invloeden te integreren. Achteraf bezien bleek dat niet zijn sterkste periode. Na drie albums keerde hij met MONOVISION terug naar zijn 'oude sound' en met zijn nieuwste troef geeft hij daar een passend vervolg aan. Op voorhand be kroop mij het gevoel dat 'weer eenzelfde LaMontagne' misschien te veel van het goede zou zijn, maar dat nam hij weg met de soulvolle openingstrack *Step Into Your Power*. LaMontagne is de vijftig gepasseerd, een moment waarop nog weleens in de achteruitkijkspiegel wordt gekeken. Hij vormt daarop geen uitzondering en gelet op de tekst van *I Wouldn't Change A Thing* – let op die prachtig door Carl Broemel bespeelde pedalsteel – blik hij tevreden terug. Kniesoren zullen wellicht wijzen op het feit dat van de negen tracks er twee overbodig aanvoelen,

haar woorden, en laat haar stem soms effectief overslaan, waarbij haar teksten vaak een andere invalshoek hebben dan die van veel jongere debutanten (Admiral Bean Records ★★☆☆☆). Ook uit Amerika: **Mark Brown**. Toen hij op zijn zesde een lp van Johnny Cash bemachtigde, koesterde hij die. Dat Cash een grote invloed is hoor je bij beluistering van zijn derde album HAPPY HOUR, zowel in de composities als in de zang. Brown heeft een mooie, rijpe stem, met een fijn rafelrandje. Wel gaat

hij geregeld van het countrypad af, waardoor dit album gevarieerder is dan een gemiddeld album van zijn inspirator (Eigen beheer/Hemifrån ★★☆☆☆). I LOVE STRING is het nieuwe album van het Nijmeegse **Mummy's A Tree**. Bij het verschijnen verklaarde voorman Stefan van de Berg dat dit na bijna dertig jaar ook meteen het laatste Mummy's A Tree-album zou zijn en dat hij zich voortaan met andere muziekprojecten gaat bezighouden. Door voor de hoes een aangepaste versie

van het debuutalbum uit 1996 te gebruiken geeft hij ook visueel aan dat de cirkel nu rond is. Dat is best jammer. Hoewel de band met hun indiefolkpop in de marge opereerde, vond hun eigenzinnige, goudeerlijke muziek weerklank bij gelijkgestemde geesten over de hele wereld. Het album blijft in zijn bescheidenheid en eerlijkheid boeien en ontroeren, lang nadat veel rijker kinkende platen alweer zijn vergeten (Eigen beheer/Olé ★★☆☆☆).

Redactie: Kees van Wee

namelijk *La De Dum La De Da* en het instrumentale *So, Damned, Blue*. Ze vormen echter onmisbare voorbodes tot twee hoogtepunten, namelijk *My Lady Fair*, dat zo weg lijkt te zijn gelopen uit de jaren zestig-catalogus van Van Morrison en *Long Way Home*, een werkelijk bloedmooie ballad, waarmee hij zowel tekstueel alsook instrumentaal 'thuiskomt'. LaMontagne herhaalt zichzelf, maar overtuigt zeer. **Ed Muijtens** ★★☆☆

Emily Haden Lee
THE WOMAN I WOULD BE

EHL Music/Dibbs Records

Bij de eerste klanken van *Gentle Man*, het openingsnummer van THE WOMAN I WOULD BE, moest ik direct denken aan *Fotheringay* van Sandy Denny. Dat is best merkwaardig, want behalve een generatie ligt er een hele oceaan (de Atlantische) en een half continent tussen Denny's geboorteplaats Londen en die van Emily Haden Lee, afkomstig uit het zuiden van Missouri. Ze werd bovendien bepaald niet grootgebracht op een dieet van pastorale folk; in haar jeugd was het meer poëzie, jazz, Crosby Stills & Nash en Bonnie Raitt wat de klok sloeg. Maar toch ademt haar debuutalbum, ook al door de spaarzame begeleiding, dezelfde introspectieve en wat bedroefde sfeer als veel van het werk van Sandy Denny. Misschien is dat omdat het schrijven van liedjes haar uitlaatklep was voor de emoties die gepaard gingen met zowel het langzame verlies van haar vader aan kanker en de nasleep van zijn overlijden, als met de worstelingen van haar familie met het alcoholisme, de depressie en de uiteindelijke dood van haar broer. Dat klinkt allemaal niet vrolijk, maar toch is de sfeer op THE WOMAN I WOULD BE eerder melancholisch dan depressief. Op nummers als *Forever Blues* en vooral *Begin Again* toont Haden Lee bovendien dat ze niet bij de pakken neer gaat zitten: *I'm learning now, I'm pushing through and I will begin again*. Dat soort

Eva Cassidy
WALKIN' AFTER MIDNIGHT
Blix Street

Omdat er al tien jaar geen nieuw materiaal meer van de in 1996 overleden Eva Cassidy was uitgekomen, en die release toen ook al een behoorlijk bijeengeschraapte indruk maakte, ging ik ervan uit dat al het postume materiaal nu wel op was. Ik was dan ook stomverbaasd toen onlangs WALKIN' AFTER MIDNIGHT uitkwam, een album met livemateriaal, twee maanden eerder opgenomen dan LIVE AT BLUES ALLEY. Nog verbaasder was ik dat de opnames niet alleen geweldig klonken, maar ook dat Cassidy in een spaarzamere bezetting dan normaal, met niet eerder gehoorde Western Swing vioolbegeleiding, misschien wel

mooier en vrijer dan ooit klonk. Want ook al kennen we het repertoire (vrijwel allemaal *standards*) merendeels van andere releases, gaat er zoiets vreugdevols uit van deze opnamen dat je weer met frisse oren naar haar gaat luis-

teren en weer helemaal begrijpt waarom zij rond de eeuwwisseling ineens zo'n grote sensatie was. Postuum helaas, maar daarom niet minder verdiend.

Pieter Wijnstekers
★★★★☆

prachtige, ingetogen liedjes maken van THE WOMAN I WOULD BE een debuut van een zeldzaam niveau. **Roeland Smits** ★★☆☆☆

Laura Marling
PATTERNS IN REPEAT
Chrysalis/Konkurrent

Voor haar doen heeft Laura Marling lang gedaan over een nieuwe release. PATTERNS IN REPEAT volgt op SONG FOR OUR DAUGHTER (2020). Op dat album was de dochter nog fictief, in de tus-

sentijd is de zangeres inderdaad bevallen van een dochter. PATTERNS IN REPEAT is opgenomen in Marlings thuisstudio in Londen en heeft mede daardoor een intiem karakter. De meeste liedjes zijn geschreven in de periode na de geboorte van haar dochter, in de uren waarin de baby in de wieg lag te slapen. De (met uitzondering van *Interlude*) akoestische liedjes zijn enkel opgesmukt met wat violen en incidenteel een koortje. Ze klinken bedachtzaam en breek-

baar. Marling reflecteert in de liedjes op het moederschap, dat, in haar eigen woorden, een nieuw perspectief biedt op het vrouw-zijn. Het album is mooi geproduceerd, met de tegelijk warme en afstandelijke stem van Marling op de voorgrond, en tekstueel komen er rake passages voorbij: *And I knew, of course I knew/ That one day she'd tear me apart/The shadow that she left on my heart*. Het levert een ontroerend album op. De single *No One's Going To Love You Like I Can* is een hoogtepunt, een heel direct liedje van moeder aan dochter. *Caroline* is dan weer heel grappig. Het is dan ook niet goed mogelijk om één hoogtepunt aan te wijzen. Het album is gewoon als geheel heel sterk, zoals we van Marling gewend zijn. **Edwin Fagel** ★★☆☆

Laura Marling

Michael McDermott
LIGHTHOUSE ON THE SHORE/EAST JESUS

Pauper Sky

Het is niet voor het eerst dat een singer-songwriter gelijktijdig twee

verschillende albums uitbrengt, een akoestisch en een elektrisch. Tegelijkertijd is het ook niet voor het eerst dat beide albums minder van elkaar verschillen dan de artiest zelf denkt. Dat althans is mijn gevoel bij het beluisteren van de twee uitstekende albums die Michael McDermott onlangs uitbracht, waarbij LIGHTHOUSE ON THE SHORE het akoestische album is en EAST JESUS het elektrische. Ja, het een is meer rustig en folky, terwijl het andere rockender is. Maar omdat beide platen met vrijwel dezelfde muzikanten zijn opgenomen, vormen ze toch meer een eenheid dan je misschien zou verwachten. Daar komt bij dat de scheidslijn niet altijd even strak getrokken wordt. Een ballad als *East Jesus* zou prima op LIGHTHOUSE passen, terwijl omgekeerd *I Am Not My Father* probleemloos EAST JESUS zou hebben gevuld. Als één ding beide albums namelijk bindt, is het de kwaliteit van de liedjes. Hoewel McDermott altijd al opviel door zijn sterke songs, heb ik toch het gevoel dat hij zichzelf hier heeft overtroffen. Bovendien lijkt hij extra passie in dit materiaal te leggen, waardoor hij nog meer dan voorheen naar Springsteenachtige hoogten reikt. Of het echt nodig was deze nummers over twee afzonderlijke cd's te splitsen, is een vraag waar ik niet zo snel het antwoord op weet. Persoonlijk heb ik een playlist gemaakt waarop nummers van beide cd's door elkaar worden gespeeld en die wisselwerking tussen de rockender liedjes en het meer ballade-achtig materiaal vind ik zeker zo aantrekkelijk.

Pieter Wijnstekers ☆☆☆☆☆

Jana Mila

CHAMELEON

New West Records

Is het ooit eerder voorgekomen dat een Nederlandse singer-songwriter op goed geluk naar Nashville vertrok met zelfgeschreven liedjes in haar bagage, om op basis daarvan een platendeal los te

peuteren bij een gerenommeerd Amerikaans label? In heel kort bestek is dit het verhaal van de Amsterdamse Jana Mila Doorten en haar debuut CHAMELEON. Niet dat ze in Nederland onopgemerkt was gebleven trouwens, want dankzij Giel Beelen en Ilse DeLange gold Mila reeds als tiener als talent om in de gaten te houden. Een talent dat ze op CHAMELEON ook volop etaleert met heerlijke americana-getinte folkpopsongs, die zich al na één draaibeurt in je hoofd nestelen om daar nooit weer uit te gaan. Voor hardcore americana-fans zal het wellicht allemaal een beetje licht zijn, maar de kwaliteit van haar zang en de betere liedjes is onmiskenbaar en kan beslist de vergelijking aan met iemand als Kacey Musgraves, aan wie Mila hier misschien nog wel het meest doet denken. Ze mocht CHAMELEON opnemen met producer Todd Lombardo en een hele schare gerenommeerde (country) muzikanten, al wil ik benadrukken dat het artistieke succes voor het grootste deel toch aan het talent van Mila te danken is.

Pieter Wijnstekers ☆☆☆☆☆

India Ramey

BAPTIZED BY THE BLAZE

☆☆☆☆

Mule Kick Records

Jenny Don't and The Spurs

BROKEN HEARTED BLUE

☆☆☆☆☆

Fluff & Gravy Records

Wie moderne country (of wat daar althans voor door moet gaan) maar niks vindt, kan natuurlijk altijd oude stijlen weer tot leven proberen te wekken. Dat lijkt de voornaamste raison d'être voor twee van de opvallendste Amerikaanse retro-country singer-songwriters van de laatste jaren: India Ramey en Jenny Connors (alias Jenny Don't). Beiden brachten onlangs albums uit. Als er één ding beide dames bindt is het de bezieling waarmee ze countrystijlen uit de jaren vijftig

Jenny Don't and The Spurs

en zestig nieuw leven inblazen. Ramey lijkt daarbij vooral nog de hoogste ogen te gooien, mogelijk omdat ze bepaald geen gemakkelijke jeugd had wat je terughoort in haar stem en liedjes. Hoewel die stevig teruggrijpen naar het verleden, zijn het toch voortreffelijke, gevarieerde songs die ook met alle pit gebracht worden door haar vijfpersoons begeleidingsband met een heerlijke pedalsteelgitarist. Het is een van de grootste verschillen met The Spurs, de driemansband die Jenny Don't bijstaat en veel meer rechttoe rechtaan (country)rock uitvoert die regelmatig richting rockabilly en zelfs cowpunk koerst. Daardoor laat BROKEN HEARTED BLUE een bredere variëteit aan retrostijlen horen. Grootste trekpleister is evenwel Jenny Connors' fijne stem, waarvan de heerlijke galm geknipt is voor dit soort materiaal en zelfs het minste liedje nog boven zichzelf doet uitstijgen.

Pieter Wijnstekers

The Red Clay Strays

MADE BY THESE MOMENTS

RCA Records

Stelt u zich eens voor dat Paul Cauthen de leadzanger is van Kings Of Leon? Zo ongeveer klinkt MADE BY THESE MOMENTS, het tweede album van The Red Clay Strays uit Mobile, Alabama. Wat mij betreft zijn we dan meteen

aanbeland in de eredivisie van de rootsrock. Zeker ook met Dave Cobb als producer. Negen Grammy's staan er bij hem op zijn nachtkastje. Cobb werkte samen met Chris Stapleton, Jason Isbell, Rival Sons, Slash en is de producer van de soundtrack A STAR IS BORN. Cobb heeft een neus voor talent. Er zullen ongetwijfeld honderden van deze bands in Alabama rondreizen, maar weinigen zullen Brandon Coleman als leadzanger hebben. Hij zingt over zijn geloof in God, over zijn getormenteerde familie, over zijn depressies en zijn leven in trailers. Kortom, hij doet waar Amerikanen goed in zijn: of je maakt er een Netflix-serie van, of je gaat er gepassioneerd over zingen omringd door scheurende gitaren. MADE BY THESE MOMENTS is een lust voor het oor. Met *Disaster* geven Coleman c.s. direct hun visitekaartje af. Het nummer *Wanna Be Loved* knalt in Huize Struis dagelijks uit de speakers. *I'm Still Fine* heeft die typische zuidelijke soul. Ballad *Drowning* staat bol van de clichés, maar wordt zo heftig gezongen dat het gaandeweg boven alles uitstijgt. Soms moeten we ons als luisteraar iets te veel door allerlei gospeluitingen ploegen, maar dan komen we tenslotte uit bij het prachtige *Moments*. *There's joy and trials as you walk down every mile*, zingt een bevlogen Coleman. En zo

is het maar net. **Michael Struis** ★★★★★

Swamp Dogg

BLACKGRASS: FROM WEST VIRGINIA TO 125TH ST

Oh Boy Records

Hoewel het eerder dit jaar leek alsof Beyoncé met COWBOY CARTER een uniek verband blootlegde tussen soul en countrymuziek, gaat deze wisselwerking al veel verder terug en zou je zelfs kunnen zeggen dat er al vanaf het vroegste ontstaan van deze genres een overlap bestond. Zo had je eind jaren zestig bijvoorbeeld de gerenommeerde zwarte producer Jerry Williams Jr. die niet slechts klassieke deep soul albums produceerde voor onder anderen Doris Duke en Irma Thomas, maar ook de carrière van country-artiesten als Johnny Paycheck en John Prine vooruit hielp. Een dienst die wederzijds bleek, toen Williams onder de naam Swamp Dogg zijn eerste hit als zanger/muzikant scoorde met het door Prine geschreven anti-Vietnam nummer *Sam Stone*. Het overlijden van Prine, vier jaar geleden, was voor Williams, die als Swamp Dogg een hele reeks behoorlijk excentrieke soul- en funkplaten op zijn naam heeft staan, aanleiding hem eer te betonen met deze onvervalste bluegrassplaat en die zelfs op Prine's Oh Boy-label uit te brengen. Swamp Dogg zou echter niet Swamp Dogg zijn als hij niet zijn eigen, zwarte draai aan deze muziek zou geven, die hij dan ook niet voor niets *blackgrass* noemt.

Met behulp van grootheden als Jerry Douglas, Sierra Hull, Chris Suggs en Kenny Vaughan en gasten als Margo Price, Jenny Lewis, The Cactus Blossoms en Vernon Reid, laat Williams deze muziek grotendeels voor zichzelf spreken, zonder rare fratsen uit te halen, zoals hij de laatste jaren veelvuldig met auto-tune doet. Het resulteert in een van Williams' mooiste en meest unieke platen.

Pieter Wijnstekers ★★★★★

Blaudzun foto Hugo Thomassen

Being Dead

EELS

Bayonet Records/Konkurrent

Eels is de opvolger van het door mij vorig jaar bejubelde WHEN HORSES WOULD RUN. Het duo Falcon Bitch en Shmoofy/Gumball schreef wederom alle nummers, op *Godzilla Rises* en *Rock n' Roll Hurts* na, die ze samen met bassist Nicole Roman-Johnston schreven. Het is een wervelende trip, van garagepsychedelica tot dromerige Laurel Canyon folkpop. Er komt van alles voorbij, echo's van surfende gitaarriffs tot verbaazingwekkende, gelaagde vocale harmonieën. Hun fragmentarische wendingen zijn eigenlijk allemaal

kleine muzikale mozaïeken die fraai in elkaar vallen. De zestien nummers verbazen continu, denk aan een mix van Pixies, Syd Barrett, Meat Puppets, Violent Femmes en The Mamas & The Papas. Energiek, experimenteel, enthousiast en gevoelig, alles met enigmatische allure. EELS is puur genieten en net als de palingen waarnaar het album is vernoemd, bewegen ook hun idiosyncratische songs zich kronkelend in alle richtingen voort. **Henk Rijkenbarg** ★★★★★

Blaudzun

LATTER DAYS

Labeltje Labeltje

Vernoemd naar de Deense wiel-

renner Verner Blaudzun heeft singer-songwriter Johannes Sigmund zijn muzikale meters inmiddels wel gemaakt. LATTER DAYS is na LONELY CITY EXIT WOUNDS uit 2022 alweer het zevende album van zijn hand. De vraag hangt zoals altijd boven de markt of Blaudzun zijn alom gelauwerde laatste creatieve eruptie kan overtreffen. Om de cliffhanger maar gelijk om zeep te helpen, dit is volkomen gelukt. *I don't wanna fall a sleep, cause I don't wanna wake, wake up/I wanna quit to reality, I want to shut you up*, klinkt het in *Coma*, een refrein dat zich al na de eerste luisterbeurten op een warm plekje in je brein nestelt. Het belangrijkste instrument van Blaudzun, en daarmee zijn wapen, is en blijft zijn stem. Samen met de muzikale omlijsting krijgen de nummers een overduidelijke en kenmerkende signatuur mee. Het album staat vol met mooie tekstuele vondsten die, nadat ze tot je zijn doorgedrongen, in eerste aanleg raar lijken te zijn, maar toch qua gevoel volledig lijken te kloppen. Zoals in *Summer Song* waar hij zingt: *It won't get summer before we remove all the Christmas lights*, waarmee hij het gevoel van optimisme, hoop en perspectief perfect in één zin lijkt te hebben samengevat. Het is een beproefd recept: melancholie met een scheutje hoop, maar ook in *Faint Of Heart* en in de single *Shades* vallen deze op heerlijke

OOK VERSCHENEN

Prachtig uitgegeven in een 100 pagina's dik hardcoverboek + cd bereikte ons BROEDERBAND van **Hulst**, de nieuwe naam waaronder de broers Auke en Hans Hulst, hun intelligente nederpop op ons loslaten. Voorheen opereerden de broers onder de naam De Meisjes. Als Hulst brengen ze een verbeterde versie van hun eigenzinnige, melodische singer-songwriterpop (Young Guns/www.hulstbroederband.nl ★★★★★). THE FOREST IS

THE PATH, het nieuwe album van **Snow Patrol**, hun eerste sinds 2018, heeft ook een mooie hardcover. Afgeslankt tot trio, beginnen de meeste liedjes mooi ingetogen, om vervolgens steevast halverwege om te schakelen naar festival-modus waarbij alle subtiliteit verdwijnt. Slecht is dit nieuwe album niet, maar die neiging tot bombast is wel iets waar je van moet houden (Polydor/Universal ★★★★★). Dan heb ik toch meer

met de zachtmoedige gitaarpop van Iris James Garrison alias **Bloomsday**. HEART OF THE ARTI-CHOKE is het tweede album dat zij maakte met multi-instrumentalist Alex Harwood en bevat beeldschoone, dromerige singer-songwriterpop die liefhebbers van Adrienne Lenker beslist zal aanspreken (Bayonet ★★★★★). Eigenzinniger en folkier, is de muziek van oud-Goat Girl **Naima Bock** op BELOW A MASSIVE DARK LAND. Klonk op haar

MJ Lenderman

MANNING FIREWORKS

Epitaph

De Amerikaanse muzikant MJ Lenderman heeft twee petten op. Hij is gitarist van de stevige indierockgroep Wednesday, geleid door Indigo De Souza die net als hij afkomstig is uit Asheville, North Carolina. Daarnaast heeft Lenderman ook een solocarrière als rootsy singer-songwriter. Beide uitingen zitten de laatste paar jaar behoorlijk in de lift. Waar Wednesday vorig jaar met RAT SAW GOD een van de indierockalbums van 2023

foto Charlie Boss

maakte, lijkt het raar te moeten lopen wil Lenderman solo niet hetzelfde kunstje gaan flikken met dit recent verschenen hoogprezen vierde soloalbum. Waar

Wednesday onmiskenbaar onder indierock valt, vaart Lenderman solo een minder duidelijke koers en wisselt hij pure folkrootsliedjes af met stevig rockender materiaal;

een beetje zoals je dat van Neil Young kon verwachten, al doet Lenderman eerder aan Wilco dan Young denken. Het maakt MANNING FIREWORKS een vrij lastig te categoriseren album. Net als je denkt dat het album het beste onder Roots/Folk te plaatsen is, pakt hij weer uit met een stevige rocksong waardoor je gaat twifelen. Dan helpt het ook niet dat hij in beide genres excelleert, als liedjesschrijver en als gitarist, waardoor je ook op die gronden geen onderscheid kunt maken. MANNING FIREWORKS staat nu dus onder Rock/Pop, maar voor hetzelfde geld hadden we hem ook onder Roots/Folk kunnen zetten. **Pieter Wijnstekers** ☆☆☆☆

wijze samen, zonder ook maar iets aan spanning te verliezen. Met een positieve boodschap als: *We lived, we loved, let's do it all again*, kan iedereen vooruit.

Jeroen van der Vring ☆☆☆

Nick Cave & The Bad Seeds

WILD GOD

Bad Seed/PIAS

Tot mijn niet geringe verbazing las ik iemand die zei dat hij dit nieuwe album van Nick Cave maar saai vond. Dat mensen dat over zijn vorige albums (SKELETON TREE, GHOSTEEN en CARNAGE) riepen,

kon ik nog wel begrijpen, want dat waren sombere, sobere albums, die aandachtig luisteren vergden om de kwaliteit van de nogal eenvormig klinkende liedjes tot je te laten doordringen. Niettemin waren het platen waarop Cave, aangeslagen door de ongelukkige dood van zijn 15-jarige zoon in 2015, zijn innerlijke Leonard Cohen misschien wel het allermooist tot uiting wist te brengen. Dat hij twee jaar terug een andere zoon verloor op 31-jarige leeftijd, heeft er echter niet toe geleid dat hij die trieste sfeer op WILD GOD weer voortzet. Integendeel: als om zich

te wapenen tegen verder onheil, zoekt hij op het album juist weer het licht op en komt hij met zijn meest vreugdevolle, optimistische plaat ooit. Een rijk gearrangeerde plaat ook, waarop The Bad Seeds heel anders en stukken voller klinken dan we van hen gewend zijn. Voor Cave geldt dat typisch genoeg eigenlijk minder, want hoewel veel minder somber, zingt hij nog altijd met dezelfde overgave en geeft hij diverse nummers een welhaast gospelachtige kracht mee, die we ook van vroeger werk kennen. Daardoor is WILD GOD een typische Cave-plaat, die toch

anders klinkt dan anders.

Eric van Domburg Scipio

☆☆☆☆

Daryll-Ann

SPRING

Excelsior Records

Terwijl op de Britse eilanden het verkeer vastloopt vanwege de wederopstanding van Oasis, gebeurt hier in de Lage Landen hetzelfde, zij het op bescheiden schaal. Waar de broers Gallagher gaan teren op oude hits, is Daryll-Ann de studio uitgekomen met uitsluitend nieuw materiaal. In de jaren negentig van de vorige eeuw trakteerden Jelle

debuutalbum GIANT PALM (2022) haar deels Braziliaanse afkomst nog redelijk door, op dit nieuwe album is daar niet veel meer van te merken. De plaat wordt daar niet minder van. Bock destilleert een uniek geheel uit heel diverse invloeden (Sub Pop/Konkurrent ☆☆☆). Dat laatste kunnen we ook weer zeggen van MY METHOD ACTOR, het jongste album van de Britse **Nilüfer Yanya**, al heeft haar singer-songwriterpop veel

minder een folky karakter en is er meer soul en indierock te horen. Net als voorgangers MISS UNIVERSE (2019) en PAINLESS (2022) werd het album gemaakt samen met geluidstovenaar Wilma Archer en blinkt het uit in prachtliedjes die een heel eigen universum oproepen zonder aan toegankelijkheid in te boeten (Ninja Tune/PIAS ☆☆☆☆). Toegankelijkheid is ook geen probleem op MEMOIR OF A SPARKLE-

MUFFIN, het nieuwe dubbelalbum van de Britse zangeres, model en actrice **Suki Waterhouse**. Het behoorlijk uit de kluiten gewassen album mist een deugdelijke visie en hoewel dat op de mindere momenten wordt gemaskeerd door een uitbundige productie, kan dat niet verhullen dat Waterhouse als zangeres en liedjesschrijver toch enigszins tekortschiet. Niet slecht, maar ook niet echt heel goed (Sub Pop/Konkurrent ☆☆☆).

Visie laten de twee dames van het Californische **Sour Widows** wel horen op hun debuut-lp REVIVAL OF A FRIEND. Susanna Thomson en Maia Sinaiko (beiden gitaar en zang) nemen jaren negentig indierock als uitgangspunt en geven er een eigen draai aan. Ze tonen zich even uitstekende als innemende zangeressen en liedjesschrijvers (Exploding In Sound ☆☆☆☆). Shara Worden heeft met FIGHT THE REAL TERROR een nieuw **My**

X
SMOKE & FICTION

Fat Possum

Hoewel de Californische groep X omhoogkwam in de eerste West Coast punkgolf, had hun muziek

altijd meer te bieden dan zomaar simpel rechttoe rechtaan rammen en bezat de band in zangeres Exene (Cervenka), zanger en bassist John Doe, gitarist Billy Zoom en drummer D.J. Bonebrake, sowieso misschien wel de meest onderlegde groep muzikanten in het hele genre. Waar hun debuutalbum LOS ANGELES uit 1980 als een van de grote punkmeesterwerken geldt, bewezen ze op hun daarop-

volgende albums muzikaal veel meer te kunnen, zonder daarbij hun punkenergie te verliezen – al kwam hun country hobby-

clubje The Knitters in 1985 voor menigeen toch als een verrassing. Toch ging de fut er langzaam uit, waarna met name Doe vanaf

1990 een geslaagde, veel meer roots-gerichte solocarrière begon. De magie van X werd echter toch steeds meer gemist, wat vier jaar geleden leidde tot het comebackalbum ALPHABETLAND, waarbij de band in de originele bezetting liet horen nog prima voor de dag te kunnen komen (ook al kon je horen dat de jaren toch begonnen te tellen). Met de mededeling dat het hun afscheidsalbum zou worden bracht X recent SMOKE & FICTION uit. En ze stoppen met een hoogtepunt: de band roept nog eenmaal de vroege punkenergie op die net als op hun vroege meesterwerk WILD GIFT gecombineerd wordt met melodisch veel doorwrochter materiaal. **Eric van Domburg Scipio** ☆☆☆☆

Paulusma en Anne Soldaat ons op juweeltjes zoals HAPPY TRAUM en TRAILER TALES. Prachtige albums, waarop gitaren en samenzang zich konden meten met The Band of CSN & Y. Er is goed nieuws te melden van het front, want op SPRING zetten de heren (een kwart eeuw ouder) de lijn moeiteloos door. Sterker nog, Daryll-Ann klinkt gepassioneerd en zoals Soldaat al aankondigde, is dit een gitaar gedreven album geworden. Zo trekt Soldaat op *Life Can Be Amazing* de registers open. Jam-

mer dat het nummer iets te vroeg in de fade gaat. SPRING is een album dat een bepaald volume vereist, waardoor het specifieke gitaarspel goed uit de verf komt. Als de invloeden op tafel komen is een combinatie van Westcoast ontmoet The Beatles en The Kinks nooit ver weg. Toch is het niet zinvol om het over al die invloeden te hebben. Daryll-Ann creëert dankzij de unieke samenwerking tussen Paulusma en Soldaat een geheel eigen sound. Net als Golden Earring, Nits en Boudewijn

de Groot is Daryll-Ann een monument in het Nederlandse muzikale landschap. Fijn dat ze terug zijn!
Michael Struis ☆☆☆

Brian Eno
ENO

Opal/Universal

De invloed van Brian Eno in de popmuziek sinds de jaren zeventig kan niet worden onderschat. Weliswaar had hij het meeste succes als producer bij acts als U2, Coldplay en Talking Heads en bleven zijn eigen platen daar qua

verkopen ver bij achter. Dat neemt niet weg dat zijn eigen werk vaak heel baanbrekend was en theoretisch ook heel invloedrijk. Dat zo'n originele denker een uitstekend onderwerp voor een documentaire zou zijn, spreekt bijna vanzelf – en als je de waarde van zo'n film zou kunnen afmeten aan de kwaliteit van de bijpassende soundtrack zit je met ENO op de eerste rang. In een lange carrière die ruim vijftig jaar beslaat, raakt het 75 minuten durende album zo'n beetje aan alle punten van zijn muzikale meester-

OOK VERSCHENEN

Brightest Diamond-album uit en pakt soms ruiger uit dan we van haar gewend zijn, al zijn haar vocale vermogens weer ongeëvenaard. Een donkere, bezwerende plaat in de lijn van de zes jaar oude voorganger A MILLION AND ONE, waarmee My Brightest Diamond een gedurfd muzikaal pad kiest (Western Vinyl/Konkurrent ☆☆☆). Donker en bezwerend, maar dan in een meer traditionele rockstijl is AFRAID OF TOMORROWS, het tweede album van **The Myster-**

rines uit Liverpool. Weliswaar is frontvrouw Lia Metcalfe een veel minder begaafde zangeres dan Shara Worden, maar binnen haar eigen stijlkader is ze uitermate effectief en voorziet ze de songs van het juiste drama (Fiction/Universal ☆☆☆☆). Dat de heren zich in dit segment ook niet onbetuigd laten bewijst AVANTI, het debuutalbum van Alex Konschuh onder de naam **Malice K**. Zijn mengeling van bezwerende elektrische rock en akoestische folk à

la Elliott Smith, is misschien nog wat ruw aan de randjes, maar laat onomstotelijk horen dat Malice K het talent heeft om het ver te schoppen (Jagjaguwar/Konkurrent ☆☆☆). Een andere nieuwkomer waar we veel van verwachten is **Ben Seretan**. Op ALLORA wisselt hij lange psychedelische gitaarrockers af met compactere meer singer-songwriterachtige liedjes. Seretans klaaglijke, hoge stem past perfect bij de emotievolle muziek die hij maakt, al is zijn

gitaarspel evenmin te versmaden (Tiny Engines ☆☆☆). Na decenia bij het label Barusk onderdak te zijn geweest, vinden we MOON MIRROR, de nieuwe van **Nada Surf**, op New West. De band scoorde in 1996 met het rockalbum HIGH/LOW en de alternatieve hit *Popular*. Sindsdien bracht de groep rond zanger/liedjesschrijver Matthew Caws meer een powerpop met steevast geweldige nummers. Dat is op MOON MIRROR niet anders, al lijkt ook de muziekkritiek eindelijk

schap. Zijn productionele klussen worden daarbij overgeslagen, de focus ligt puur op zijn eigen werk. In zijn vooruitstrevende popliedjes, zijn ambientwerk en samenwerkingen David Byrne, John Cale, Fred Aguin, Cluster en anderen, ligt zo'n schat aan muzikale ideeën dat het bijna ondoenlijk is om hier niet door geïnspireerd te raken. De wijze waarop je op dit album op niet-chronologische wijze door zijn carrière wordt geleid, maakt dat je niet anders dan grote bewondering kunt hebben voor Eno's veelzijdigheid en originaliteit. Zijn oeuvre biedt meerdere instapmogelijkheden, ENO geeft alle haltes voorbeeldig weer.

Eric van Domburg Scipio

☆☆☆☆☆

Margo Guryan

WORDS AND MUSIC ☆☆☆☆

Numero

Diverse Artiesten

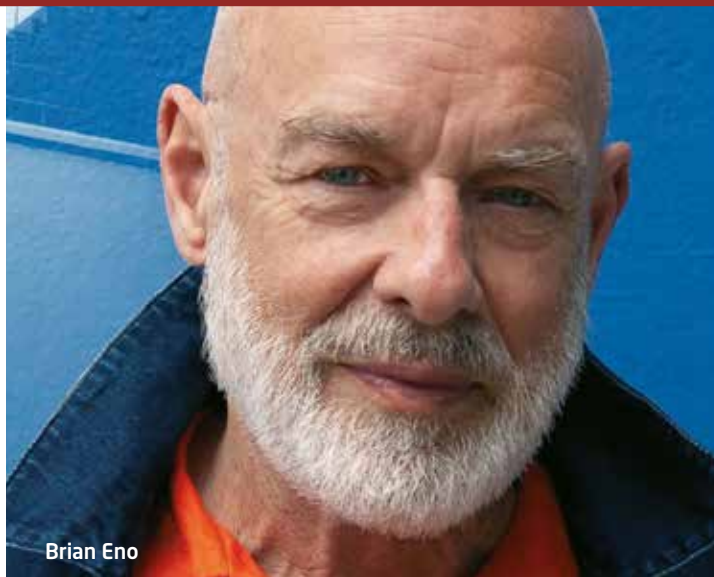
LIKE SOMEONE I KNOW: A CELEBRATION OF MARGO GURYAN ☆☆☆☆

Sub Pop/Konkurrent

De term 'cultartiest' lijkt uitgevonden voor de Amerikaanse Margo Guryan. Een verlegen meisje dat nimmer ambieerde zelf in de *spotlights* te staan. Ze studeerde aanvankelijk piano maar richtte zich al snel op componeren, omdat ze dan

.....

door te hebben hoe goed *Nada Surf* eigenlijk is. Even perfecte als tijdloze melodische gitaarrock (*New West/V2* ☆☆☆☆). En dan hebben we nog net ruimte om *EN-SOULMENT* voor te stellen, de fijne comeback van **The The**. Het is een terugkeer die zich al geruime tijd aankondigde, maar Matt Johnson laat horen niet over één nacht ijs te zijn gegaan. Het zal zijn fans niet teleurstellen (*Earmusic/V2* ☆☆☆☆). **Redactie: Eric van Domburg Scipio**

Brian Eno

meer op de achtergrond kon blijven. Eind jaren vijftig werd ze als songwriter bij Atlantic Records aangenomen. De eerste tien jaar ging haar belangstelling vooral uit naar jazz en schreef ze teksten bij allerhande jazzcomposities. Dat veranderde toen ze in 1966 *God Only Knows* van The Beach Boys hoorde en onder invloed daarvan zelf popliedjes begon te schrijven. Ze wist diverse van haar eerste popliedjes aan anderen te slijten, waaronder haar meest succesvolle song *Sunday Mornin'* dat in 1968 tot de meest gecoverde songs van dat jaar behoorde. Dat jaar nam ze ook haar enige eigen elpee op, *TAKE A PICTURE*, vol met lichte, barokke popliedjes gezongen met een lichte, charmante stem. Een succes was het bepaald niet, maar dertig jaar later werd het herontdekt en was Guryan plotse-ling een gevierde naam onder liefhebbers van sixties barokpop. Diverse re-issues volgden, ook van demomateriaal dat nooit eerder was uitgebracht, waarmee Guryans status als cultartiest gevestigd was. Dankzij Numero is met de 2-cd compilatie *WORDS AND MUSIC* nu de meest volledige uitgave van haar werk verschenen, van haar jazzy beginperiode tot de geweldige jaren zeventig demo's, die pas deze eeuw werden herontdekt en haar schrijftalent volledig onderstrepen. En alsof dat al niet genoeg is, verschijnt begin

november ook een tribute-album, getiteld *LIKE SOMEONE I KNOW: A CELEBRATION OF MARGO GURYAN*, waarop hedendaagse navolgers zoals Clairo, Margo Price, Frankie Cosmos, Bedouine en Barrie haar eren met bijzonder mooie, sympathieke versies van de beste liedjes van dit lang veronachtzaamde talent. **Pieter Wijnstekers**

Half Waif

SEE YOU AT THE MAYPOLE

Anti

In de zomer van 2021 liet Nandi Rose alias Half Waif, Brooklyn achter zich om zich terug te trekken in een kleine blokhut in de Catskill mountains, met uitzicht op een vijver. Ze liet zich inspireren door de sereniteit van de omringende flora en fauna. Een maand later ontdekte ze dat ze zwanger was, maar helaas verloor ze de baby begin december. Ineens was haar perspectief op de toekomst totaal veranderd. Met name *Figurine* is nogal aangrijpend en reflecteert op die gedachte: *I love you when it's snowing/I love you when it's warm/I felt it growing in me and now everything is gone*. Het verlies is hoorbaar, maar ze zag tevens nog licht om door te gaan. *SEE YOU AT THE MAYPOLE* is een zeer persoonlijk album geworden, maar gelijktijdig een roep om verbintenis. Om haar songs tot leven te brengen werkte ze samen met haar vriend Zubin Hensler en Andrew Sarlo

(*Big Thief, Bon Iver*). Het album is uiteindelijk bijzonder rijk in klankkleur geworden, met een tental medemuzikanten op viool, klarinet, harp, gitaar en contrabas. Haar eigen keyboards geven er met elektronische elementen nog eens extra sfeer aan. Ondanks haar verdriet voorzag ze haar songs van een nieuwe levenslijn. Of zoals ze het zelf verwoordt: 'Er is geen schaduw zonder licht.'

Henk Rijkenburg ☆☆☆☆

The Hard Quartet

THE HARD QUARTET

Matador/V2

In *The Hard Quartet* komen vier instrumentalisten en songwriters bijeen die ieder voor zich al de nodige faam hebben vergaard voordat ze besloten de handen ineen te slaan. Zo noem ik oud-Pavement-voorman Stephen Malkmus, Emmett Kelly van The Cairo Gang (maar vooral bekend van zijn werk met Angel Olsen), Bonnie 'Prince' Billy en Ty Segall, Matt Sweeney (wiens cv zo breed is dat het sneller is iedereen op te noemen met wie hij niet heeft samengewerkt) en de fenomenale Australische drummer Jim White. Waar in menige supergroep de afzonderlijke ego's elkaar in de weg zitten, lijkt daar in *The Hard Quartet* geen sprake van te zijn en stelt iedereen zich dienstbaar op. Dat de songs van Malkmus het meest vertrouwd aandoen, komt waarschijnlijk omdat ik het meest bekend ben met zijn repertoire. Dat neemt niet weg dat iedereen hier zijn beste beentje voorzet en dat hun losse indierock bijzonder goed in elkaar past en vrijwel het hele album lang van vergelijkbaar niveau blijft. Diverse groepsleden hebben dan ook al verklaard dat ze *The Hard Quartet* niet zozeer als een gelegenheidsproject zien, maar als een echte band. En zo klinkt het ook: als een veelzijdige band waarvan we in de toekomst nog veel kunnen verwachten.

Eric van Domburg Scipio

☆☆☆☆☆

Frank Zappa

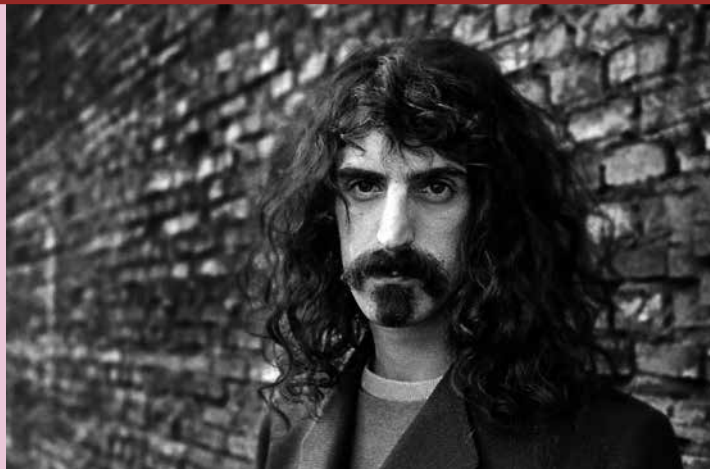
APOSTROPHE (') (50TH ANNIVERSARY EDITION)

Zappa Records/Universal

Nadat we vorig jaar konden genieten van een opgevaardeerde versie van een van Frank

Zappa's beste en meest toegankelijke albums, OVER-NITE SENSATION, volgt nu een luxe uitgave van het album dat Zappa daarna uitbracht en dat vaak in één adem met die voorganger genoemd wordt. Het volgt een voor Zappa-begrippen toegankelijke koers en is boven-

dien nog meer gelaardeerd met van die typisch melige Zappa-iaanse humor die doorgaans nog altijd wel een grote glimlach

ontlokt. In de Zappa-catalogus is dit beslist een van zijn meest essentiële, genoeglijke albums, al is het de vraag of je als 'gewone'

Zappa-liefhebber de nieuwe luxe versie met 5 cd's en 1 blu-ray ook echt nodig hebt. Met allerlei outtakes en alternatieve versies, nieuwe mixen en twee volledige liveshows heeft de box voor de fanatieke fan veel te bieden, maar ik betwijfel of al die extra's ook nodig zijn voor de modale muziekliefhebber. Iets wat naar mijn mening overigens voor vrijwel al dit soort boxen geldt. Wat niet wegneemt dat APOSTROPHE(') de eerste plaat is die ik mensen zou aanraden die iets van Frank Zappa in huis willen halen.

Eric van Domburg Scipio

★★★★☆

Haven Of Echoes

MEMENTO VIVERE

Construction

Haven Of Echoes is een Duits/Engelse progrockband, waarvan Paul Sadler (zang, gitaar, bekend van de Britse band Spires) en multi-instrumentalist Andrea Hack (bekend van Frequency Drift) de belangrijkste componisten zijn. De line-up wordt gecompleteerd door Merissa Schwarz (ook Frequency Drift) op elektrische harp en toetsen en drummer Wolfgang Ostermann (jawel, ook Frequency Drift). Hun debuut THE INDIFFERENT STARS verscheen twee jaar geleden en toen introduceerde het kwartet de term 'cinematic progressive rock', een genreschrijving die hout snijdt. Dit

tweede album telt slechts vier songs, twee van acht minuten en twee epics van respectievelijk 14 en 17 minuten, zodat progfans zich kunnen onderdompelen in bijna vijftig minuten attractieve progrock. De vier songs kennen fijne sferen, de soepele stem van Sadler en composities die erom smeken om telkens weer opnieuw te worden beluisterd. Persoonlijke favorieten zijn lastig aan te wijzen. Mogelijk het prachtige openingsnummer *Non Sum - Non Curo*, maar ook het door Schwarz geschreven *Ad Infinitum* is van grote schoonheid. De derde track *It Walks Among Us* houdt je bij de les met fraaie zangpartijen en imposante orkestraties en dat geldt in dezelfde mate voor het

afsluitende *Assimilation*.

Joop van Rossem ★★★★☆

Memorials

MEMORIAL WATERSLIDES

Fire Records/Konkurrent

Memorials is het muzikale project van Verity Susman en Matthew Simms. Dit is hun eerste release die niet gerelateerd is aan een filmproject/docu. Hun surrealistische pop met avant-gardistische eigenzinnigheid werkt bijzonder aanstekelijk. Het panoramische geluid is mooi geïntegreerd met gelaagde vocalen, grooves en analoge elektronica. Daarbij is het geheel geïnspireerd door de *reel-to-reel* tape experimenten, waarbij ze live ook het geluid van een complete band kunnen realiseren. Het regelmatig opdoemende orgeltje klinkt heerlijk jaren zeventig. De diversiteit van de nummers transformeert van lieflijke vocalen naar drogerende klanken en ritmes. Susmans stem heeft op momenten een meisjesachtige, dromerige intonatie, soms is het net of ik Trish Keenan van Broadcast hoor zingen, met name op het groovy *Lamplighter*. *The Politics Of Whatever* kent engelachtige zang, waarin de gelaagde vocalen je meevoeren. *Cut It Like A Diamond*, gebaseerd op een

baslijn, is heerlijk psychedelisch, met naar het einde gemanipuleerd saxgeluid waar Susman overheen zingt; wat een climax! Ook *Name Me* is hemels door haar gezongen, over dwalend orgelgeluid. *False Landing* vibreert en refereert aan *Vanishing Twin*. Het bijna negen minuten durende *I Have Been Alive*, met meerdere overgangen, van koorzang naar mysterieuze geluiden, kent wederom een geweldige climax. MEMORIAL WATERSLIDES is een geweldig inventief, transcenderend album geworden.

Henk Rijkenbarg ★★★★

Molecular Steve

MOLECULAR STEVE

Strolling Bones Records

Molecular Steve is een achtmansformatie die bestaat uit de gelijknamige zanger/gitarist/toetsenist, zijn zoon en zes muzikanten uit Texas, met wortels in onder meer The Damnations, Meat Puppets en Grand Champeen. Hun titelloze debuut biedt een mix van collegierock, (power)pop en een snuffe roots. Bij vlagen zijn er wat associaties met andere bands, zoals R.E.M. en Elliott Brood, maar de formatie heeft een eigen geluid, vrij energiek, maar soms ook wat rustiger en melodieuzer. Niet alle veertien songs zijn top, maar er

Heaven of Echoes

zijn wat catchy momenten en ze halen een ruime voldoende (al valt het tegendraadse *Crisis, Patience, Allegiance* wel totaal uit de toon, mede vanwege de praatmuziek). Al met al is dit een niet onverdienstelijk debuut. Het leuke klaphoesje (dat een gezichtsluise hoofd toont, omgeven door een moleculaire constructie) sluit overigens prima aan op de bandnaam, maar niet op het vrij traditionele, meestal door gitaren gedomineerde geluid.

Kees van Wee ☆☆☆☆

Nap Eyes

THE NEON GATE

Paradise Bachelors/Konkurrent

De Canadese singer-songwriter Nigel Chapman heeft eigenlijk een onorthodoxe manier van songschrijven. De door hem opgenomen demo's worden door de andere drie bandleden via patronen en schematische kaders later ingevuld. Hij laat zich tekstueel vaak leiden door psychologische reflecties en surrealisme. Daarnaast zijn er ook gedichten die bepalend zijn in zijn teksten, zoals die van de Russische dichter Aleksandr Poesjkin op *Demons* en W.B. Yeats op *I See Phantoms Of Hatred And Of The Heart's Fullness And Of The Coming Emptiness*. Verassend genoeg zijn *Dark Mystery Enigma Bird* en *Feline Wave Race* dan weer gebaseerd op dierenfabels. De negen meeslepende songs met interessante structuren en improvisaties, met referenties richting Peter Perrett, Nikki Sudden en Bright Eyes, zijn heerlijk laidback en meeslepend. **Henk Rijkenbarg**

☆☆☆☆

Alan Sparhawk

WHITE ROSES, MY GOD

Sub Pop/Konkurrent

Het kan haast niet anders of dit eerste soloalbum van Alan Sparhawk zal vooral worden beschouwd in het licht van het overlijden, twee jaar geleden, van zijn echtgenote en muzikale partner Mimi Parker (op 55-jarige leeftijd aan kanker). Met haar vormde hij het hart van

Alan Sparhawk

Low, de slowcore band met een haast mytische uitstraling. En het eerste wat dan opvalt is dat Sparhawk vooral heeft proberen te vermijden om een plaat te maken die ook maar enigszins als Low klinkt. Door een sterk elektronische basis aan de liedjes te geven en deze vervolgens in te zingen via vocoders en andere elektronische apparaten (auto-tune), klinkt *WHITE ROSES, MY GOD* absoluut niet als Low, waarbij ook het trage tempo van veel Low-materiaal grotendeels ontbreekt. Er is dan ook amper sprake van de tristesse die je zou verwachten na zo'n ingrijpende levensgebeurtenis. Het is moeilijk te doorgronden of Sparhawk met *WHITE ROSES, MY GOD* de dood van Mimi probeert te ontkennen of deze hernieuwde vrijheid heeft aangegrepen om een heel ander pad in te slaan. Voor Low-fans is *WHITE ROSES, MY GOD* in elk geval compleet iets anders en hoewel ik daar zeker geen aversie tegen heb en de liedjes beslist meeslepend genoeg zijn, weet ik nog niet of de kunstmatige vocalen op de lange duur niet tegen zullen gaan staan. Dapper is het wel om met deze plaat op

de proppen te komen, al kan ik me eigenlijk niet voorstellen dat dit echt Sparhawk's nieuwe stijl gaat worden. **Eric van Domburg Scipio**

☆☆☆☆☆

Wand

VERTIGO

Drag City Records

Ik noemde eerder in dit blad gitarist en songwriter Cory Hanson. een eigentijdse Gram Parsons, wat een enkele trouwe lezer me niet in dank afnam. Het draaide toen om het prachtige soloalbum *WESTERN CUM* uit 2023. Hanson maakt al sinds de oprichting in 2013 deel uit van Wand. Onlangs verscheen *VERTIGO*, hun zesde studioalbum. Het moet gezegd worden: de band uit L.A. is niet makkelijk in een hokje te plaatsen. Nieuw werk van Wand is altijd even wennen. De groep kan de luisteraar enigszins uit zijn of haar comfortzone halen. Een prachtig opgebouwd nummer kan zomaar eindigen in een kakofonie van geluid. En andersom. *Vertigo* is dus niet voor een gat te vangen en vraagt een opperste concentratie van wie het aanschaft. De beloning is dan ook daar. Na een aantal draaibeurtjes openen de songs zich stuk voor stuk en, om de metafoor af te ronden, dan staat heel *VERTIGO* in volle bloei. Naast het klassieke instrumentarium is er ruimte voor violen, cello, contrabas, fluit en een arsenaal aan blaasinstrumenten. Het album schept zijn eigen, kleine universum. Soms onheilspellend, dan weer van een vervreemdende schoonheid. Wand is niet bekend bij het grote publiek. Is dat jammer? Soms is het wel lekker om het klein te houden.

Michael Struis ☆☆☆☆

Wishy

TRIPLE SEVEN

Winspear

Na enkele ep's vorig jaar, debuteert de band Wishy uit Indianapolis met het heerlijke *TRIPLE SEVEN*. Vijf personen sterk, van wie songwriters/vocalisten Kevin

Krauter en Nina Pitchkites de dragende krachten zijn, brengt *Wishy* een brede variëteit aan stijlen, van noise, droompop, shoegaze, alt.rock, powerpop, balladepop en zelfs metal, allemaal gevangen in krachtige liedjes met heerlijke melodieën en onweerstaanbare refreïnen. Tel daarbij twee uitstekende zangers, van wie met name Pitchkites de charme in persoon is, en *TRIPLE SEVEN* klinkt bijna als een soort 'best of' van moderne indierock, door een band die alle kanten op kan en bewijst in al die stijlen te kunnen excelleren.

Eric van Domburg Scipio

☆☆☆☆☆

Steve Wynn

MAKE IT RIGHT

Fire/Konkurrent

Na zowat 33 albums op zijn naam, heeft Steve Wynn ook zijn eerste boek gepubliceerd: *I Wouldn't Say It If It Wasn't True*. Over opgroeien in L.A., songs schrijven en muziek maken, wat uiteindelijk leidde tot de oprichting van zijn legendarische band *The Dream Syndicate*. *MAKE IT RIGHT* is het album bij het boek en tevens zijn eerste solo-plaat in meer dan een decennium. De liedjes zijn ontstaan tijdens het schrijven van het boek en hebben dan ook een sterk verhalende inslag; Wynn is beslist een talentvolle storyteller. De sterke opener *Santa Monica* verwijst naar zijn geboorteplaats en klinkt verwant met *Way Down Now* van *World Party*, ook een heerlijk nummer. *Roosevelt Avenue*, een lofi jam, is dan weer de plek in New York die hij momenteel thuis noemt. Het stemmige titelnummer bevat een prachtige slidepartij en *What Were You Expecting* klinkt als een film noir-soundtrack in de huid van een rocksong. *Cherry Avenue* is moody late night muziek, een naar de maan huilende trompet inclusief. *MAKE IT RIGHT* is een fijne verzameling vrij ingetogen songs. Een nog groter plezier doe je jezelf met het boek bij de hand.

Marc Vos ☆☆☆☆

The Jamie Baum Septet

WHAT TIMES ARE THESE

Sunnyside/XMD

Ik zou liegen als ik zou zeggen dat fluit een van mijn favoriete jazzinstrumenten was. Niet

dat ik iets tegen het instrument heb en op zijn tijd kan ik platen van fluitisten als Herbie Mann, Hubert Laws en onze eigen Ronald Snijders best waarderen, maar als ik een stukje jazz wil luisteren, trek ik zelden een plaat van een fluitist uit de kast. Toch ben ik helemaal gek van dit nieuwe al-

foto Erika Kapin

bum van de Amerikaanse fluitiste Jamie Baum. Al ligt dat misschien minder aan haar fluitspel, hoe goed ook, maar meer aan de

wijze waarop Baum met haar septet een totale jazzervaring neerzet – in tien buitengewoon boeiende stukken van eigen hand,

die zowel kunstzinnig als swingend zijn, emotioneel indringend en origineel. Veelal gebaseerd op gedichten van mij onbekende vrouwelijke dichters en gezongen door vier gastvocalisten, van wie ik alleen Theo Bleckmann ken, creëert Baum een wonderschoon album dat vanuit telkens wisselende gezichtspunten commentaar levert op de wereld waarin we leven. Haar fluit is in dit geheel slechts een van de instrumenten en zeker niet hét instrument. Zelden hoorde ik zulk ensemblespel in zulke diversiteit bijeengebracht met zulke mooie, kunstzinnige liedjes.

Eric van Domburg Scipio

★★★★☆

Laurie Anderson

AMELIA

Nonesuch/Warner

In een kleine 35 minuten trekt het nieuwe album van Laurie Anderson aan ons voorbij. Liefhebbers van haar werk zullen er zich beslist geen buil vallen. In haar bekende stijl vertelt Anderson het verhaal van de laatste vlucht van de befaamde vrouwelijke luchtvaartpionier Amelia Earhart, die bij een poging om als eerste vrouw rondom de wereld te vliegen ergens boven de Stille Oceaan verdween om nooit teruggevonden te worden. Zo baanbrekend als Andersons eerste platen waren is AMELIA misschien niet, maar dat neemt niet weg dat haar mengeling van neoklassiek, pop, electro en spoken word hier toch vele fraaie momenten oplevert. Voeg daarbij vijf mooie bijdragen van Anohni en het resultaat is een van Andersons meer innemende, luisterwaardige platen.

Eric van Domburg Scipio

★★★★☆

Chris Bergson Band

COMFORTS OF HOME

Continental Blue Horizon

De New Yorkse bluesgitarist Chris Bergson maakt al sinds

1996 albums: de twaalf songs op COMFORTS OF HOME vormen zijn negende. De meeste ervan schreef hij met zijn vrouw Kate Ross en twee met de daarop ook meezingende soulzanger Ellis Hooks. Ze zijn losjes verbonden met 'familie' als thema, al is het in zijn teksten niet altijd pais en vree. Bergson vangt veel facetten in zijn songs, bijvoorbeeld in *Chloe's Song*, dat hij voor zijn dochter schreef toen ze twee was en waarin ze op dit album meezingt. De *associate professor of guitar* aan het Berklee College of Music in Boston nam ze op met net zo door de wol geverfde bandleden als hij zelf is en gastdrummer Bernard Purdie. Bergson

schreef songs die blues combineren met soul en incidentele jazzinvloeden en is een veelzijdige gitarist: hij kan zijn gitaar laten zingen, huilen en gieren en blijft ook een geëmotioneerd, soulvol zanger, die in twee instrumentale stukken ook nog refereert aan respectievelijk Bachman-Turner Overdrive's akkoordenschema in *Lookin Out for #1* en de examenstof van Berklee's gitaarstudenten.

Ruud Heijjer ★★★☆

Chuck Johnson

SUN GLORIES

Western Vinyl

Slechts zes stukken telt SUN GLORIES, de instrumentale cd van

gitarist en multi-instrumentalist Chuck Johnson, maar hij neemt je mee op een even betoverende als bedwelmende reis door een welhaast mythisch klinkend americana-landschap. Waar menige gitarist zijn kunnen wil laten zien in de virtuositeit waarmee hij de snaren beroert, gebruikt Johnson zijn instrument(en) om een ambient totaalbeeld op te roepen. Dat vraagt weliswaar veel meer van de verbeelding van de luisteraar, maar zeker wanneer het zo knap in elkaar steekt als op SUN GLORIES, raakt het de emoties veel dieper. Voor virtuositeit en vingerflugheid hoeft je bij Johnson niet te zijn, maar de beelden die hij oproept zijn zeker zo imponerend.

Pieter Wijnstekers ★★★☆

Jeroen Houben

Jeroen Houben

TORCH SONG OST

Snowstar

De film hebben we nog niet gezien, maar de soundtrack die regisseur en componist Jeroen Houben bij zijn eigen film maakte is alvast heel mooi. Met een neoklassieke mix van stemmige pianomuziek, met vibrafoon en strijkers, roept de soundtrack direct beelden op van een sfeervolle, ingetogen film die misschien niet meteen

uitnodigt om met een grote bak popcorn in de bioscoop te bekijken, maar om thuis te beluisteren zonder de beelden erbij des te aantrekkelijker is. Naast Houben zelf wordt de muziek gespeeld door een tiental musici, onder wie de Zwitserse hoofdrolspeelster Carla Juri, bij het Nederlandse publiek waarschijnlijk nog het meest bekend van haar rollen in de films *Brimstone* en *Blade Runner 2049*. Ze laat hier op vier nummers horen ook als zangeres prima uit de voeten te kunnen.

Pieter Wijnstekers ☆☆☆☆

Lady Blackbird

SLANG SPIRITUALS

BMG/Bertus

Lady Blackbird maakte indruk met haar debuut *BLACK ACID SOUL*: haar soulstem was indrukwekkend en haar emotionaliteit huiveringwekkend. Verlatenheid en verlangen vochten om voorrang en de dwalende piano achter haar versterkte die nog. In haar elf (weer met producer Chris Seefried opgenomen) songs bepalen dit keer beats en bassen het geluid. Vervormde toetsen en strijkers drukken Blackbirds zang en teksten over verlangen naar acceptatie, zelfbevrijding en liefde bovendien naar achteren. Ook refereren sommige songs

Lady Blackbird foto Christine Schwan

direct naar Amy Winehouse' album *BACK TO BLACK* en de gloriëtijd van de soul. Blackbird moest zich voor dit album 'uit een graf' graven om zichzelf te zijn, maar wie is ze dan? Natuurlijk blijft ze een uitzonderlijke zangeres: bewijzen zijn het akoestische *Man In A Boat*, het gospelgetinte *If I Told You* en ballads *Someday We'll Be Free* en *Whatever His Name*, waarin zij overigens verdwijnt in een geluidsorkaan. Dit tweede album is daarmee ambitieus en veelzijdig, maar stuurloos: Lady Blackbird staat niet centraal, maar is verworden tot voertuig voor een sound. Daardoor rijst de vraag hoe gemeend haar debuut was. Dat is in ieder geval muzikaal onverenigbaar met haar opvolger.

Ruud Heijjer ☆☆

Lava La Rue

STARFACE

Dirty Hit

Met *STARFACE* debuteert de Brits-Jamaicaanse Lava La Rue met een bijzonder geslaagd album vol futuristische scifi hiphop en r&b. Geboren in Londen als Ava Laurel uit een Letse vader en een zwarte Britse moeder, identificeert La Rue zich als non-binair en ontwikkelde een concept rondom de futuristische persoonlijkheid Scarface, waaruit dit album ontstond. Met hulp van diverse gasten wordt op het album een heel verhaal rond deze Starface verteld, waarin La Rue een aanzienlijk deel van hun creativiteit kon leggen. Het levert een hiphop/r&b-plaat op die anders klinkt dan andere, maar tegelijkertijd niet zo anders dan

dat ze niet al bij de eerste luistersessie liefhebbers van avontuurlijke r&b zal aanspreken. In deze genderfluïde tijden, zal La Rue's verhaal wellicht niet ieders kopje thee zijn, maar laat je hierdoor niet afschrikken, aangezien het personage Starface op een heel natuurlijke manier door de zeventien liedjes op het album wordt verweven. Het gaat geen moment ten koste van de verleidelijkheid van de songs.

Eric van Domburg Scipio

☆☆☆☆

Little Steve & The Big Beat

CIRCLES

Timezone

We hebben na hun overrompelende debuut *ANOTHER MAN* (2016) even moeten wachten op de opvolger, maar troost gevonden bij de vele optredens die Steven van der Nat alias Little Steve (zang, gitaar), Martijn van Toor (tenorsaxofoon), Evert Hoedt (bariton-saxofoon), Bird Stevens (bas) en Jody van Ooijen (drums) in de tussentijd verzorgden. Het heeft hun ensemblespel op *CIRCLES*, opgenomen bij Tub Thumper Records, de studio van bassist Stevens, alleen maar strakker gemaakt, al wordt er genoeg ruimte voor korte improvisaties en solo's

OOK VERSCHENEN

Dankzij het Eclipse-label leek het de afgelopen weken wel een Finse invasie op de burelen van Heaven. Zo kwam de zespersoons jazzfusionband **Peela** onder aanvoering van gitarist/componist Johannes Granroth met zijn meest uitgebreide plaat tot nu. Op *NOTBAD* treffen we naast virtuoze fusionjazz ook meer soul/r&b-gericht werk. Dat laatste is vooral de verdienste van zangeres/toetseniste Maja Mannila die met drie prachtliedjes de belangrijkste bijrol vervult (*Eclipse/XMD* ☆☆☆☆). **Sanna Ruohoniemi** is een Finse

singer-songwriter die *LET EVERYTHING HAPPEN* vult met emotioneel diepgravende, moderne nummers, zowel zingend in het Fins, Zweeds en Engels. Ze toont zich een flexibele vocaliste die van vele jazzmarkten thuis is en dat met haar uitmuntende kwartet begeleiders geweldig over het voetlicht brengt (*Eclipse/XMD* ☆☆☆☆). Albums met jazzstandards zijn er in allerlei soorten en maten, dus je moet van goeden huize komen om er echt iets aan toe te voegen. De Fins/Zweedse **Simon Zion** en het Ville Luukkonen Trio

slagen er op *THE BALLAD SESSIONS* in om de overbekende liedjes te laten klinken alsof je ze voor het eerst hoort. Een bijzondere prestatie (*Eclipse/XMD* ☆☆☆☆). Tot slot van dit rondje Finland het tienkoppige gezelschap **Astro Can Caravan**, dat een mix van bigband-jazz en rock brengt die af en toe blaaspop-instituten als Chicago en Blood, Sweat & Tears in herinnering roept. *ASTRAL PROJECTIONS* is echter volledig instrumentaal en geen gemakkelijk te verorberen maaltijd (*Eclipse/XMD* ☆☆☆☆). Een stuk zuidelijker treffen we het

Italiaans/Spaanse duo **Sirjo Cocchi & Balta Bordoy** met *HEADS UP!*. De mannen bekwamen zich in lekkere bluesongs die weliswaar geen muzikale revolutie zullen ontketenen, maar meer dan de moeite waard zijn (*Continental* ☆☆☆). De pas overleden **Nick Gravenites**, die ooit samen met Paul Butterfield en Michael Bloomfield aan de wieg van de blanke blues stond, levert samen met de vooral van sessiewerk bekende Pete Sears, een prima 'piano based' bluesalbum af met liedjes die hem na aan het hart liggen. Het lukt Gravenites

ingeruimd. Zoals de prachtige, messcherpe gitaarsolo van Van der Nat in *Anna Lee*, het aanstekelijke blaasarrangement van *Alive* of de fraaie baritonsolo van Hoedt in *Find Me A Way*. De vintage rhythm-and-bluessound staat nog steeds fier overeind en de balans tussen swingend en slepend is als vanouds. Alleen zijn de songs van Van der Nat persoonlijker geworden en verwoordt hij met het titelnummer zelfs een scherp maatschappijkritisch standpunt. Dat doet verder niks af aan het spelplezier en de vitaliteit. Little Steven & The Big Beat klinken als het Nederlandse equivalent van James Hunter Six. En voor de goede orde: dat is een groot compliment. **Marcel Haerkens** ☆☆☆

Max Richter
IN A LANDSCAPE

Decca/Universal

Max Richter, de Britse componist van Duitse afkomst, behoort tot de vooraanstaande moderne componisten. Met *IN A LANDSCAPE* is hij toe aan zijn negende album met puur eigen werk, al heeft hij als veelgevraagde filmcomponist een aanzienlijke hoeveelheid soundtracks op zijn naam staan. Op het album haakt Richter terug naar de muziek uit zijn begin-

Max Richter

periode, toen hij als doel had om neoklassiek te verenigen met moderne elektronica, en de grote ideeën van het leven met het persoonlijke en intieme. Het leidt tot bloedmooie muziek, die veelal behoorlijk verstillend is, maar toch te veel ontwikkeling kent om ambient genoemd te kunnen worden, iets wat in zijn begintijd wel vaak het geval was. Variërend op piano of elektronische toetsinstrumenten, regelmatig bijgestaan door strijkers en heel af en toe enkele blaasinstrumenten, bouwt Richter aan prachtige, lange slepende stukken, afgewisseld met veel kortere stukken om de kalme en kalmerende sfeer telkens net in een andere richting te sturen. Het zal weinig mensen onberoerd laten. **Pieter Wijnstekers** ☆☆☆☆

Wadada Leo Smith & Amina Claudine Myers

CENTRAL PARK'S MOSAICS OF RESERVOIR, LAKE, PATHS AND GARDENS

Red Hook Records

De opnames van dit fraaie album van trompettist Wadada Leo Smith en organiste en pianiste Amina Claudine Myers dateren uit november 2021 en verschenen dit jaar op een lers label. Het album is een tribute aan het beroemde stadspark. De lokale begraafplaats aldaar was vele jarenlang een druk bezochte groene plek, tot het New Yorkse stadsbestuur in 1855, op aandringen van onder meer landschapsarchitect Downing, tot het aanleggen van een stadspark besloot. Eén van zijn curieuze argumenten: zelfs

Den Haag heeft een stadspark! De twee artiesten, beiden in de tachtig, gedenken op dit album onder meer het feit dat in het park jarenlang een vrije, zwarte gemeenschap woonde. Daarvoor woonden er trouwens 'native Americans'. De combinatie van de lyrische trompet van Smith (riep daar iemand Miles Davis?) en het brede geluid van Myers – van gospel tot free jazz – blijkt intussen een gouden combinatie. Bijzonder is de track *Imagine*, een 'mozaïek' opgedragen aan John Lennon. Een zeer geslaagd debuut (!) van dit duo.

Cees Bronsveld ☆☆☆

Thee Sacred Souls
GOT A STORY TO TELL

Daptone

Op hun tweede album trekken drummer/gitarist Alex Garcia, drummer/bassist Sal Samano en zanger Josh Lane de lijn van hun debuut door. Ze legden hun twaalf nieuwe songs vast met toetsenist Riley Dunn, gitarist Shay Stulz en achtergrondzangers Viane Escobar en Astyn Turrentine. Hun nummers zijn daarbij opnieuw gebaseerd op de klassieke soul van de jaren zestig, waarbij bijvoorbeeld de falset van Marvin Gaye en de tenor van Sam Cooke leadzanger Lane zeer duidelijk inspireerden. Ook de call-and-response-koortjes

om dit werk geloofwaardig te vertolken met behulp van onder anderen Charlie Musselwhite en Lester Chambers (*Continental* ☆☆☆). Blues uit Nederland dan, met **King Of The World** op het verse album *GET UP, GET DOWN & GET WITH IT*. Ruud Weber is in deze band de grote roerganger maar in de loop van de tien jaar dat de band bestaat, werd de inbreng van de andere groepsleden groter. Met name gitarist Stef Debaere en drummer/zanger Marlon Pichel vallen op. Er zijn tevens gastrollen voor de Britse bluesgitarist

Matt Schofield en de soulvolle Amerikaanse zangeres Christine Tambakis die voor extra variatie en dynamiek zorgen en bijdragen aan het feit dat het nieuwe album niet louter rootsy blues bevat, maar ook een fikse scheut rhythm-and-blues (Eigen beheer/CRS ☆☆☆☆). Die laatste stijl is de belangrijkste pijler onder de muziek van **Mojo Man** op *LOVE & REVOLUTION*. Tien personen sterk met een vijfmans blazerssectie, brengt het heropgerichte Mojo Man een swingende mix van soulvolle rhythm-and-blues en rock, zoals we ook van

Southside Johnny & The Asbury Jukes kennen. Nog steeds leunt de groep vooral op de compositorische kwaliteiten van zanger/voorman Marcel Duprix en de blaasarrangementen van saxofonist Reinier Zervaas. Het leidt tot een voor Nederlandse begrippen zeldzaam dynamisch klinkend album (*Continental Europe*/CRS ☆☆☆☆). **Jungle By Night** gold als een echte grooveband, maar voor SYNERGY hebben ze de vocalisten Spinvis, Merol, Pitou, Meral Polat en Sef uitgenodigd om een heel divers poppy album te maken. Niet slecht,

maar voor wie een echt funky plaat had verwacht, toch even wennen (*V2* ☆☆☆). Eind jaren tachtig stond **Galliano** aan de basis van de acidjazz. Na een tijd onzichtbaar te zijn geweest, heeft oprichter Rob Gallagher samen met partner Valerie Etienne de band uit de mottenballen gehaald. *HALFWAY SOMEWHERE* past moeiteloos in de catalogus van de band, een heerlijk ontspannen plaat, soms vrolijk kabbelend op de achtergrond en bij vlagen dominant aanwezig (*Talkin' Loud* ☆☆☆). **Redactie: Joop van Rossem**

Meshell Ndegeocello

NO MORE WATER: THE GOSPEL OF JAMES BALDWIN

Blue Note/Universal

In het eerste jaar van Heaven schreef ik een uitgebreide recensie van het album A LOVER'S

QUESTION van de Belgische jazz-muzikanten en componisten Pierre van Dormael en David Linx, gewijd aan de teksten en met spoken word van de zwarte Amerikaanse schrijver, dichter en activist James Baldwin. Naast een cd bevatte de uitgave een 154 pagina's dik boekwerk met teksten van Baldwin en vormde zo een fraaie introductie

tot de wereld van deze vooraanstaande denker. Dat de invloed van diens ideeën en teksten, zeker onder de zwarte bevolking van de Verenigde Staten, nooit zijn

verdwenen, bewijst dit nieuwe album van bassiste, zangeres en componiste Meshell Ndegeocello: NO MORE WATER: THE GOSPEL OF JAMES BALDWIN. Ze gebruikt de

nog immer actuele teksten en ideeën van James Baldwin om ons te laten zien hoe de wereld, 37 jaar na de dood van Baldwin, nog altijd in elkaar steekt. Behalve een broodnodige geschiedenisles, is NO MORE WATER ook muzikaal heel gedegen met zijn kunstzinnige mengeling van moderne jazz, r&b, spoken word en fraaie songs. Zo'n mooi boekwerk als A LOVER'S QUESTION bevat NO MORE WATER niet, maar met het essay van Hilton Als kun je flink uit de voeten met het doorgronden van dit meesterlijke album dat beeldschone muziek afwisselt met tot nadenken stemmende teksten.

Pieter Wijnstekers

★★★★☆

passen naadloos in de traditie van de achtergrondzangers die veel soulacts uit de jaren zestig hadden: ze herhalen niet alleen Lane's tekstregel, maar variëren daarop en anticiperen op wat hij gaat zingen. Ook de muziek ligt in de lijn van hun debuut. In Gabriel Roths kenmerkende Daptone-geluid bepalen Garcia's redelijk luchtig tikkende drums het ritme, terwijl Samano's bas daaromheen plopt, waarbij een hoop echo de stilte benadrukt. In andere songs duiken meezoemende strijkers op, die de gelijkenis met Gaye wel erg groot maken, bijvoorbeeld in *Live For You*, waarbij Lane ook nog vaak *get up now* zingt, zo ook nog tamelijk rechtstreeks naar die soulgrootheid verwijzend. Op die manier creëren Thee Sacred Souls een tijdmachine waarin het goed reizen is, al eren ze het verleden wel heel uitbundig.

Ruud Heijjer ★★★★★

The Watercolors

LA GRANDE ODYSSÉE

Eclipse/XMD

De bandnaam The Watercolors reflecteert perfect de subtiele, vloeïende klanken die de muzikanten uit Helsinki voortbrengen. Onder de bezielende leiding van componist

Janne Saarinen, die tevens hobo bespeelt, ontstaat er een unieke mix van jazzimprovisaties, art-muziek met klassieke elementen, rijke melodieën en swingende ritmes. De bijzondere bezetting van de zes personen tellende band wordt verder aangevuld op vibrafoon, viool, altviool, cello, contrabas en drums. De composities gaan voorbij aan conventionele muzikale barrières, ze navigeren daarbij in hun belevenissen tussen sneller spelen en weer temporeren. Continu is er een bepaalde elegantie in verschillende nuances. Uiteindelijk resulteerde het in een wonderschoon geheel dat de essentie van de albumtitel volledig waarmaakt. LA GRANDE ODYSSÉE is een prachtige reis geworden.

Henk Rijkenbarg ★★★★★

Norma Winstone/Kit Downes

OUTPOST OF DREAMS

ECM

OUTPOST OF DREAMS is de debuutsamenwerking van de Britse jazzveterane Norma Winstone met de 45 jaar jongere Britse pianist en componist Kit Downes. Beiden werkten in hun carrières vaker voor ECM en zoals van het

label verwacht mag worden, is OUTPOST OF DREAMS een sobere, spaarzame, maar buitengewoon sfeervolle plaat, waarop louter Downes' smaakvolle pianospel de gevoervolle zang van Winstone ondersteunt, wier stem vrijwel nergens verraadt dat ze de tachtig reeds enkele jaren gepasseerd is. Op de bekende traditional *Black Is The Colour* na, tekent Winstone ook voor alle teksten, ook van de vijf composities die niet door Downes geschreven werden. Niet dat dat de eenheid van het album verstoort, want de zanglijnen die Winstone toevoegt aan stukken van Carla Bley, Ralph Towner en anderen bezitten toch een heel vergelijkbare, kunstzinnig emotionele feel. Het levert 41 minuten prachtige en verfijnde muziek op, al zal ik niet ontkennen dat ik na afloop wel altijd zin heb in iets compleet anders.

Eric van Domburg Scipio

★★★★☆

Jontavious Willis

WEST GEORGIA BLUES

Strolling Bones/V2

Het titelnummer, a capella met prachtige meerstemmige zang (Jontavious Willis zelf met Lloyd

Buchanan en Jayy Hop), waarmee zijn derde album aftrapt, is een stemverklaring. De 28-jarige Willis heeft zich ten doel gesteld de bluesfakkelt traditiegetrouw brandende te houden. Als protegé van Keb' Mo' en Taj Mahal kom je dan van goeden huize. En het is er alleen maar beter op geworden. Willis hanteert een kleurrijk palet. Op het Piedmont-getinte *Charlie Brown Blues* demonstreert hij zijn geweldige fingerpickin' stijl, terwijl *Broken Heart, Moan* en *Too Close To The Finishing Line* Delta blues volgens het boekje zijn. Willis' stem lijkt soms een beetje op die van Ted Hawkins. Luister eens naar het soulvolle *Keep Your Worries On The Dance Floor*, dat niet zou misstaan op een plaat van Sam Cooke, en tegelijkertijd zijn kwaliteit als songschrijver onderstreept. Gaandeweg komt zijn elektrische gitaar uit de kast en sluiten zich meer begeleiders aan (toetsenist Ethan Leinwand, bassist Rodrigo Mantovani, gitarist Jon Atkinson). Zo komt de geest van Muddy Waters in beeld (*Lost Ball*), waar de spontaan klinkende *instrumental West Georgia Grind* daar nog eens een flink schepje bovenop doet. Missie alvast geslaagd.

Marcel Haerkens ★★★★★

Atse Tewodros Project

MAQEDA

Gallileo/XMD

Het Atse Tewodros Project is een gemengd Italiaans-Ethiopisch gezelschap, geleid door zangeres en schrijfster Gabriella Ghermandi. Op MAQEDA (de Ethiopische naam van de koningin van Sheba) staat de historische en mythologische rol van de vrouw in de Ethiopische cultuur centraal. Dat vertaalt zich in negen fraaie liederen, waarvan de muziek Ethiopisch is, en de (Ethiopische) tekst telkens van de hand van Ghermandi. Nu eens meer ethiofunk, dan weer meer singer-songwriterachtig, maar telkens minder schel klinkend dan we vaak uit Ethiopië gewend zijn, biedt het Atse Tewodros Project een vrij toegankelijke ingang tot de wereld van de Ethiopische muziek. Ghermandi voegt een heel interessante vrouwelijke kijk toe op die muziekcultuur, die zeer goed bevalt. Zachtmoediger, maar zeker niet minder muzikaal, met een schat aan oorspronkelijke Ethiopische instrumenten, biedt MAQEDA een nieuwe kijk op de muziek van dit Oost-Afrikaanse land.

Pieter Wijnstekers ☆☆☆

Buzz' Ajaz

BUZZ' AJAZ

Glitterbeat/XMD

De Grieks-Cypriotische muzikant Antonis Antoniou is geen onbekende voor Heaven. In het niet al te verre verleden kwamen we hem vaker tegen als een vooruitstrevende muzikale kracht die de inheemse folktraditie van het eiland koppelde aan westerse indierock, veelal met psychedelische inslag. Dat deed hij zowel onder eigen naam, zoals op het voortreffelijke THROISMA, maar ook als leidsman van de groepen Monsieur Doumani en Trio Tekke. Buzz' Ajaz is de naam van zijn jongste project en opnieuw zorgen hij en zijn drie bandleden voor een mengeling van rebetiko en psychrock die buitengewoon opzwepend en zelfs be-

A Moving Sound & Ethel

THE WHEEL OF LIFE

ARC

Deze cd is het resultaat van een unieke samenwerking tussen het moderne

Taiwanese folkgezelschap A Moving Sound en de New Yorkse strijkers van Ethel. Twee zeer uiteenlopende muziektradities die samen een prachtig album opleveren. Met beide, curieus genoeg, via Nieuw Amsterdam en Formosa, Hollandse historische wortels. De geschiedenis van New York zal bekend zijn, maar het is ook goed om te weten dat de Chinezen die in 1949 al op het toenmalige Formosa woonden, daar in de zeventiende eeuw door de Hollanders

dwelmend genoemd mag worden. Met iedere nieuwe groepsvorm lijkt deze mix nog krachtiger en overtuigender te worden. Je hoeft zeker geen kenner of zelfs liefhebber van rebetiko te zijn om je te laten meeslepen door de rockende klanken van Buzz' Ajaz, want dit is muziek die van zichzelf opwindend genoeg is om iedereen met een muzikaal hart te overtuigen.

Eric van Dornburg Scipio

☆☆☆

Kokoko!

BUTU

Transgressive

De Democratische Republiek Congo, en zeker hoofdstad Kinshasa, heeft altijd al een opmerkelijk vooruitstrevende muzikale scene gehad, met groepen die veelal op zelfgebouwde instrumenten dynamische (dans)muziek maken. Konono No. 1, Kasai Allstars en Congotronics International zijn de bekendste voorbeelden, al krijgen ze de laatste jaren concurrentie van een opkomende band

heen geslept werden. Albumtitel THE WHEEL OF LIFE is een begrip dat wortelt in het boeddhisme. Wie daarbij allerhande zweverigheid verwacht, heeft het gelukkig mis. Op de track *Dynasty Falls* horen we vooral de grote kwaliteiten van zangeres Mia Hsieh. *Crying Song* gaat over de vele mainland-Chinezen die naar Taiwan vluchtten. Op

Rite De Passage, sowieso een geweldig nummer (en met als titel een antropologische vakterm) horen we behalve een wederom de sterren van de hemel zingende Hsieh, een schitterende cellopartij van de New Yorkse Dorothy Lawson. Al met al een verrassend album, even bijzonder als prachtig.

Cees Bronsveld ☆☆☆☆

als Kokoko! Volgde debuutalbum FONGOLA (2019) nog de blauwdruk van die eerdere groepen, op BUTU volgen ze veel meer een elektronische richting en krijgt hun dynamische dansmuziek op bijbehorende authentieke ritmen een moderne make-over die bijzonder goed uitpakt. Weliswaar is de rol van zelfgebouwde instrumenten afgenomen, maar daar is BUTU niet slechter van gaan klinken, terwijl het Congolese karakter van hun muziek er ook niet door is aangetast. Het maakt BUTU voor westerse oren toegankelijker, zonder dat het vlakker of commerciëler klinkt. Zo bezorgt Kokoko! de elektronische muziek uit onverwachte hoek nieuwe impulsen.

Pieter Wijnstekers ☆☆☆

Dario Muci

TALASSA

Zero Nove Nove/XMD

Talassa is Grieks voor zee. Het mag dan ook geen wonder heten dat alle acht nummers op dit album van Dario Muci gaan over de zee.

Muci is een verhalenverteller, meer nog dan een zanger; op veel nummers is er dan ook meer sprake van zingzeggend vertellen, dan van melodische zang. De muzikale achtergrond van die acht verhalen wordt gevormd door een indrukwekkende mix van wereldmuziek, dub, minimal music (*Ommuammare* en *Mohammed*), jazz (het titelnummer) en Arabische invloeden (*Moi Ca Nc'É Lu Sule*). Zijn teksten over de zee, migratie, uitbuiting en milieuactivisme zingt Muci afwisselend in het Salento (een Italiaans dialect), Grieks, Italiaans en Arabisch. TALASSA gaat daarmee over alle aspecten van de rol die met name de Middellandse Zee speelt in het huidige tijdsgewricht. Een uiterst actueel album, dat gelukkig nergens te zwaar aanvoelt. Daarvoor spat er te veel spelplezier af van TALASSA en is het muzikale avonturisme te groot. Keerzijde van dit grote palet aan ambities, invalshoeken, stijlen en invloeden is overigens wel dat, ondanks het verbindende

thema van de zee, het album af en toe alle kanten op waaiert. Dat neemt niet weg dat TALASSA een aantal fraaie hoogtepunten kent, zoals het eerder genoemde *Ommuammare* en vooral het slotnummer *Ulivi*, met een hoofdrol voor de mandola, een octaaf dieper gestemde mandoline. TALASSA is échte wereldmuziek en van een hoog niveau.

Roeland Smits ☆☆☆☆

Carla Pires

VAIVEM

Ocarina/XMD

Acht jaar geleden schreef ik dat het werk van Carla Pires zich qua opnametechniek en internationale allure nog niet kon meten met dat van de echte toppers in het fadogenre. Daar is op VAIVEM, waarmee Pires haar twintigste verjaardag als artieste viert niets meer van te merken. Gebleven is het innemende stemgeluid. De uitstekende repertoirekeuze en de prachtige opnames doen de rest. Liederen als *Aprende O Meu Coração*, het deels a capella gezongen *Sozinha Comigo* en het met piano begeleide *Volta A Ser Criança* raken je rechtstreeks in het hart. Dat Pires de grote fadogitarist Custódio Castelo wist te strikken om haar te begeleiden op *Boca Da Noite* zegt natuurlijk ook wel iets. VAIVEM is het indrukwek-

kende, volwassen bewijs dat Pires tot de absolute top van de huidige fadogeneratie is gaan behoren.

Harmen van Aurich ☆☆☆☆

Barbara Pravi

LA PIEVA

Universal

Met het nummer *Voilà* en eigenlijk haar hele debuutalbum *ON N'ENFERME PAS LES OISEAUX* ontpopte de Franse zangeres Barbara Pravi zich in 2021 als een moderne opvolger van Edith Piaf. Geboren in Parijs, met Servische roots (haar eigenlijke achternaam is Piévic), is het natuurlijk de vraag of ze na die eerste successen nog meer succes zou gaan najagen door een meer commerciële koers te varen, of dat ze zich op natuurlijke wijze zou blijven ontwikkelen. Blijkens het door haar Servische voorouders geïnspireerde LA PIEVA is het beslist het laatste geworden. Hoewel heel anders klinkend dan haar debuut, is het zeker geen minder persoonlijke plaat geworden, ook al zet openingsnummer *Bravo* je met zijn poppy refrein even op het verkeerde been. Het blijkt een uitzondering op de plaat, waar Pravi je verder toch vooral tegemoet treedt als een chanssonnière die weliswaar niet aan de popmuziek is voorbijgegaan, maar deze toch met historisch besef in haar eigen

Barbara Pravi

muziek verwerkt. Het resulteert in een uitstekende opvolger die op voorbeeldige wijze voortbouwt op haar eersteling, zonder er een mindere kopie van te zijn.

Pieter Wijnstekers ☆☆☆☆

Manu Sissoko

MÉTISSE

Absilone/XMD

Manu Sissoko is een wat raadselachtige artieste. Vast staat dat MÉTISSE haar eerste album is. Behalve dat ze zangeres is, danst ze ook al sinds haar dertiende bij verschillende Afrikaanse en inter-

nationale gezelschappen. Ze zingt in het Frans en in het Bambara, een Afrikaanse taal die voornamelijk wordt gesproken in Mali. Behalve dat, is haar achtergrond onduidelijk. Volgens sommigen is ze Frans, volgens anderen een Malinese die lang in Frankrijk heeft gewoond. Zelf laat ze het in het midden; ze meldt slechts dat Frankrijk en Mali haar beide even dierbaar zijn. Maar eigenlijk is Sissoko's exacte achtergrond niet relevant. Zeker is, dat ze zich hartstochtelijk vereenzelvigd met de Malinese muziekcultuur en

OOK VERSCHENEN

Een beetje vreemde eend in deze bijt is de Belarussische band **Molchat Doma**. Hun post-punk heeft an sich weinig met 'gewone' wereldmuziek te maken, maar omdat ze Russisch zingen en internationaal ook flink aan de weg timmeren, maken we hier graag plek voor hun nieuwe cd *BELAYA POLOSA*. Elektronischer dan voorheen, doet de band soms denken aan Depeche Mode (*Sacred Bones/Konkurrent* ☆☆☆☆). De Jemenitische undergroundband **El Khat** komt met *MUTE*, hun derde

album. Even rauw, dynamisch als intens, baseren deze onlangs naar Berlijn uitgeweken musici hun muziek op traditionele Jemenitische melodieën, maar dan met een onverschrokken indie-felheid (*Glitterbeat/XMD* ☆☆☆☆). Beduidend rustiger gaat het eraan toe bij de naar Zweden uitgeweken Iraaks/Israëlische joden **Yinnon Muallem** en **Saman Alias**. Op hun duoalbum *2GETHER* brengt het ûd/klarinet-duo op traditionele Iraakse muziek geënte liederen die veelal instrumentaal zijn, al doet

Muallem zich af en toe als zanger gelden. Ondersteund door piano en bas, roepen Muallem en Alias een betoverende Midden-Oosterse sfeer op (*Eigen beheer/XMD* ☆☆☆☆). Verder oostwaarts treffen we de virtuoze Indiaase violiste **Jyotsna Srikanth**. Op *CARNATIC NOMAD* zet ze Zuid-Indiaase klassieke muziek om naar viool. Door de begeleidende percussie en dynamische raga's, zal *CARNATIC NOMAD* voor de meesten heel traditioneel Indiaas in de oren klinken. Maar zelfs voor niet-kenners is zonneklaar dat

Srikanth een uitzonderlijk begaafde instrumentaliste is (*ARC/XMD* ☆☆☆☆). Dat je ook kan imponeren zonder vernieuwend te zijn, bewijst de Finse poprocker **Lauri Schreck**. Begeleid door de band Puhuri horen we op het album *TAPAHTUU* hoogwaardige in het Fins gezongen rock die conventioneel is, maar niettemin heel levenslustig uit de speakers komt (*Eclipse/XMD* ☆☆☆). Dat is wel een ander soort levenslust dan je tegenkomt bij latin big-bandorkest **Orquesta Akokán**. De

MOMO
GIRA

Batov Records

Voor zijn zevende album toog de Braziliaanse singer-song-writer Marcelo

Frota alias MOMO naar Londen om zich daar in de bloeiende lokale jazzscene onder te dompelen en met hulp van sommige sterren uit die scene (onder wie Alabaster DePlume en Carwyn Ellis) GIRA op te nemen. Waar op MOMO's eerdere platen gitaar en zang

altijd leidend waren, vormt op GIRA de groove het uitgangspunt en stuurt die als het ware telkens het liedje aan. Het geeft MOMO's muziek een hernieuwde vrijheid die misschien niet meteen even onberispelijke Braziliaanse songs oplevert, maar wel een vreugdevol gevoel creëert, waarin Braziliaanse en Londense elementen op sublieme wijze samenkomen. Gezien het feit dat MOMO sinds hij uit Rio de Janeiro vertrok in Angola, de Verenigde Staten, Spanje en Portugal neerstreek en nu alweer drie jaar in Londen woonachtig is, is hij een typisch voorbeeld van een moderne globetrotter die zijn Braziliaanse roots nooit verloochent en deze stevast combineert met invloeden die op hem afkomen. In dit geval heeft dat een machtige plaat opgeleverd, die op unieke wijze de Braziliaanse en Londense muziekcultuur in zich verenigt.

Eric van Domburg Scipio
★★★★☆

onder meer Salif Koné op gitaar, die vooral excelleert op het titelnummer, maar ook op *Ko Béé Juru*. **MÉTISSE** is een album dat sterk wortelt in de Afrikaanse traditie, maar ook vernieuwend is, zoals blijkt uit het gebruik van strijkers en elektronica op *Kano Fo*, naast het titelnummer een van de hoogtepunten op dit uitstekende album.

Roeland Smits ★★★★

Spilar

VANDAAG EN ALLE DAGEN

Trad/XMD

De band Spilar uit Oostende brengt met dit album folk(rock) in de beste traditie van landgenoten als Kadriil en Laïs. Eigen nummers worden afgewisseld met bewerkingen en vertalingen van traditionals en songs van enkele coryfeeën uit het genre en minder bekende tekstschrijvers. Zo is de tekst van *Zoete Lief* afkomstig uit het *Antwerps Liedboek* (1544). Ook de ingetogen schoonheid van het lied *IJslandvaarder*, op een tekst van Kamiel Top uit 1941, doet de oren spitsen. *Verliefd En Verdwaald* is een stemmige bewerking van Richard Thompsons *Waltzing For Dreamers* en *Wa Ga Je Gie Doen* is de Oostendse lezing van *What Cha Gonna Do* van Bela Fleck. *Acht Soldaten* (op muziek van Pierre Bossière en Manu Théron) doet denken aan de lyriek van Willem Vermandere over de oorlogskerkhoven in Flanders Fields. Het aller mooist is *Rug Naar 't Land* (*Hier staan 'k met de rug naar 't land/ik hoor de zee vertellen/vergulde wolken staan in brand/een gletsjer, 't is gelijk diamant*), een bijwijlen magische interpretatie van de dichtkunst van Wannes Van De Velde – verstillend als een wad in de tijd. En dat laatste is beslist een groot compliment.

Marc Vos
★★★★

alleen dat al maakt haar multicultureel. In haar teksten brengt ze een duidelijke boodschap over allerlei grote maatschappelijke vraagstukken, zoals vrouwen en

hun plaats in de wereld, de rijkdom van multiculturaliteit en het belang van het overdragen van etnische tradities. Voor **MÉTISSE** ging ze een samenwerkingsver-

band aan met Vincent Lasalle, artiestennaam Vesco, die voor nagenoeg alle songs op het album de muziek schreef. Ze wordt op **MÉTISSE** verder begeleid door

band met toptalenten uit Havana en New York speelt op **CARACOLE**s oude latinstijlen als rumba, mambo en chachacha maar laat die weer tintelfris klinken (Daptone/V2 ★★★★★). Tintelfris is ook een term die opkomt bij het nieuwe werk van de eigenninnige Portugees/Kaapverdische wereldjazzartiest **Carmen Souza**. **PORT' INGLÊS**, opnieuw gemaakt met echtgenoot Theo Pascal, focust op haar jeugd in Kaapverdië en is een van haar mooiste platen (Gallileo/XMD ★★★★★). Op het nieuwe album

YIÊH doet de uit Gabon afkomstige **Pamela Badjogo** qua eigenzinnigheid wel aan Souza denken, ook al klinkt haar jazzy afropop toch heel anders. Badjogo deed hier voor het eerst van zich horen in de Afrikaanse vrouwen-supergroup Les Amazones d'Afrique. De feministische houding van deze Afrikaanse amazones vinden we ook terug op **YIÊH**. Het bezorgt het boeiende album mede daardoor een unieke eigen sound (Absilone/XMD ★★★★★).

Redactie: Pieter Wijnstekers

COUNTRY TO COUNTRY

8 + 9 MARCH 2025
ROTTERDAM RTM STAGE

LAINY WILSON ★ MIDLAND

49 WINCHESTER ★ CHASE MATTHEW ★ NATE SMITH

TANNER ADELL ★ THE CASTELLOWS

TUCKER WETMORE ★ WYATT FLORES

AND MANY MORE TO BE ANNOUNCED

TICKETS NOW ON SALE

C2C-COUNTRYTOCOUNTRY.NL

PRESENTED BY GREENHOUSE TALENT, AEG PRESENTS & S.I.M. CONCERTS

Heaven #153

NOV/DEC 2024

www.heavenmagazine.nl

Redactieadres

Poppelenburgerstraat 18,
4191 ZT Geldermalsen
0345-575 917

redactie@heavenmagazine.nl

Redactie

Ludo Diels, Eric van Domburg Scipio, Han Ernest,
Louis Nouws, Steven Walter, Sander Warmerdam-
Abrahams, Maurits S. Westerik

Medewerkers

Eddie Aarts, Sandy Abrahams, August Hans den
Boef, Rogier Boogaard, Bert Broere, Cees Bronsveld,
Flip van der Enden, Edwin Fagel, Marcel Haerkens,
Ruud Heijjer, Albo Helm, Félice Hofhuizen, Bertram
Mourits, Ed Muijtens, Jules Roosenboom, Joop van
Rossem, Henk Rijkenbarg, Wiebren Rijkeboer, Bram
van Schaik, Peter Schong, John Schoorl, Jos Schuring,
Edith Sierink, Roeland Smits, Michael Struis, Hugo
Thomassen, Thomas van der Vliet, Marc Vos, Jeroen
van der Vring, Kees van Wee, Pieter Wijnstekers

Oud-redactieleden: Geert Henderickx, Paul Stramrood

Vormgeving

Louis Nouws

Bladmanagement

Virtúmedia, Rob van der Linden
rvanderlinden@virtumedia.nl : 030 692 06 77

Correspondentieadres

Uitgeverij Virtúmedia,
t.a.v. Heaven magazine,
Postbus 595, 3700 AN Zeist
E-mail: klantenservice@virtumedia.nl
Telefoon: 030-692 06 77

Druk

Veldhuis Media BV, Meppel

Advertenties

Daily Productions, Mariska Jankovits
mjankovits@virtumedia.nl : 030 693 11 77

Abonnementen

6 nummers per jaar
Nederland en België: € 44,95 (automati-
sche incasso)
of € 47,95 (acceptgirokaart)
Europa € 57,50
Buiten Europa: € 62,50

Abonnementen kunnen ieder nummer ingaan
en worden elk jaar vernieuwd. Abonnee worden
kan via www.popmagazineheaven.nl of recht-
streeks bij de klantenservice. Adreswijzigingen
graag schriftelijk doorgeven met vermelding van
het oude en het nieuwe adres en het nieuwe
telefoonnummer. Opzeggingen 2 maanden voor
vervaldatum doorgeven aan de klantenservice.

Verspreiding

Betapress, Gilze-Rijen

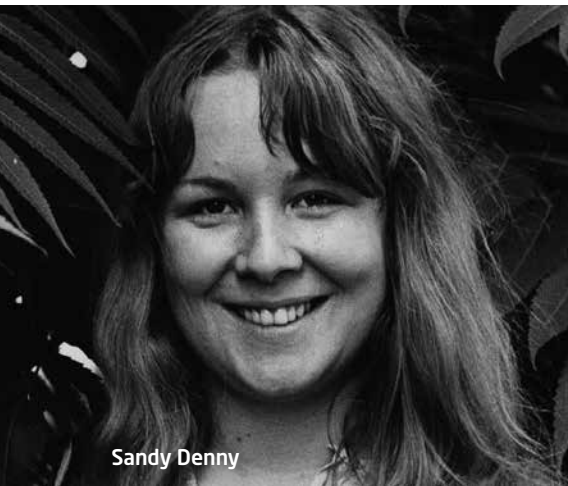
Niets uit deze uitgave mag worden verveel-
voudigd en/of openbaar gemaakt door middel
van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever. Heaven wordt tevens elektro-
nisch opgeslagen en geëxploiteerd. Alle auteurs
van tekstbijdragen aan Heaven, in de vorm van
artikelen of ingezonden brieven, worden geacht
daarvan op de hoogte te zijn en daarmee in te
stemmen.

ISSN 1389-8345

UITLOOPGROEF WHO KNOWS WHERE THE TIME GOES?*

Ik kijk elke ochtend
Naar de kerktoren
Met de klok zonder wijzers
De klok is niet alleen
Tijdloos geworden
Maar ook zwijgzaam
En gewichtloos
De tijd staat niet stil
De tijd is verdwenen
Je hoeft je niks
Meer af te vragen.

JOHN SCHOORL

Sandy Denny

**Who Knows Where The Time Goes?* is geschreven en gezongen door Sandy Denny (1947-1978). Het komt uit 1969 en stond op het album UNHALFBRICKING van Fairport Convention. Het was Denny niet gegeven veel tijd op aarde rond te brengen. Ze kwam op haar 31ste om het leven na een val van de trap, naar verluud onder invloed van drank en drugs.

DE 10 FILMMUZIEK

IN ELKE HEAVEN HERINNEREN WE ONS ALBUMS, NUMMERS OF ARTIESTEN MET EEN GEZAMENLIJK EN ACTUEEL THEMA.

10 Diverse artiesten

PERFECT DAYS (2023)

De soundtrack van Wim

Wenders' jongste film *Perfect Days* bestaat grotendeels uit songs die de hoofdpersoon – gespeeld door Koji Yakusho – uit zijn verzameling vintage muziekcassettes afspeelt als hij van of naar zijn werk gaat. Hij is een wat oudere alleenstaande man in dienst van The Tokyo Toilet, een echt bestaand bedrijf dat een serie openbare toiletten in stadsdeel Shibuya onderhoudt. In verhaaltjes tussendoor kom je meer te weten over wie de hoofdpersoon is en wat hem beweegt. Rustgevend en inspirerend, onderstreept door sixties en seventies rock van onder meer Velvet Underground, Patti Smith, Van Morrison, Nina Simone en uiteraard Lou Reed. **Albo Helm**

9 Miles Davis

ASCENSEUR POUR L'ÉCHAFAUD (1957)

Ik heb talloze soundtracks aangeschaft waarop één uniek nummer van een favoriete artiest staat. Als album in zijn totaliteit grijp ik toch het vaakst terug naar deze filmmuziek. Bezonnen, sfeervol, af en toe duizelingwekkend en ook zonder beelden zeer de moeite waard. Deze fraaie krachtsinspanning van Miles Davis de componist is een van mijn meest geliefde platen uit zijn hele oeuvre. Overigens is de film zelf ook een aanrader voor wie hem nog nooit zag.

RHarmen van Aurich

8 Diverse Artiesten

ALMOST FAMOUS (DELUXE EDITION) (2000/2020)

Almost Famous is een muziekmovie uit 2000 van oud Rolling Stone-journalist Cameron Crowe over een popjournalist die op tournee gaat met de fictieve band Stillwater. De luxe editie (2 schijfjes i.p.v. 1) is een lekker hapje voor classic rockliefhebbers met songs van Lynyrd Skynyrd, Rod Stewart, The Who, Led Zeppelin, Todd Rundgren, Simon & Garfunkel, Fleetwood Mac, Jethro Tull en The Beach Boys,

maar ook van vergeten acts als Thunderclap Newman en The Raspberries. Ook de liedjes van Stillwater zijn uitermate sterk.

Joop van Rossem

7 Bill Withers

AIN'T NO SUNSHINE (1971/1999)

Mijn favoriete soundtrack van een hele film? Dat is te ambitieus. Daarom houd ik het maar op het meest effectieve gebruik in een film van een enkel liedje. Dat brengt me al snel bij *Notting Hill*, een film met diverse scènes waarin muziek en beeld zeer knap zijn verweven, met als mooiste die waarin in 1 minuut 58 het voorbijgaan van één jaar wordt verbeeld op *Ain't No Sunshine* van Bill Withers. We zien de jaargetijden verglijden: zomer, herfst, winter, lente. Daarnaast worden liefdesverdriet en berusting, nieuwe liefde en het einde ervan, als ook relatie, zwangerschap en geboorte verbeeld in (schijnbaar) één take. Superieur gedaan.

Roeland Smits

6 Michel Legrand

LES PARAPLUIES DE CHERBOURG (1964)

Het was lastig kiezen tussen enkele grootste film-musicals met wereldberoemde liedjes: *West Side Story*, *The Sound Of Music* of de Franse cultklassieker *Les Parapluies de Cherbourg*, een musical van Jacques Demy met een jonge Catherine Deneuve en met prachtige muziek van Michel Legrand. Bijzonder is dat in tegenstelling tot Amerikaanse musicals, waarin acteerweek en liedjes elkaar afwisselen, bij Demy geen onderscheid wordt gemaakt tussen gesproken tekst en liedjes en dat de hele film van begin tot eind wordt gezongen. Waarbij kan worden opgemerkt dat Deneuve niet zelf zong, maar dat haar stem werd ingedubd door Danielle Licari.

Eric van Domburg Scipio

5 Jim White

PRESENTS MUSIC FROM THE WRONG-EYED JESUS' (2005)

Singer-songwriter Jim White nam ons op zijn eerste drie albums al diep mee in de moerasen van Florida, maar voegde daaraan in de

Albo Helm tekende Perfect Days (zie 10)

documentaire *Presents Music From The Wrong-Eyed Jesus* een bonte verzameling beelden, verhalen en geestverwanten toe. Ook zonder de beelden doemt uit de soundtrack het even betoverende als beklemmende landschap op uit de parallelle wereld die aan de onze raakt, maar heel anders is met haar altijd aanwezige God en haar overal loerende duivel.

Ruud Heijer

4 Roy Ayers

COFFY (1973)

In de hoogtijdagen van Black Power in de jaren zeventig ontstond een nieuw soort cinema: Blaxploitation. Dat zijn films waarin zwarte Amerikanen de held speelden, in plaats van het lijdend voorwerp van slapstick te zijn. De films, die al snel ook weer omstreden werden omdat zwarte mensen ook vaak als pooiers en drugsdealers werden afgeschilderd, zijn weinig memorabel. De funky soundtracks hebben de tand des tijds wel doorstaan. SHAFT van Isaac Hayes en SUPERFLY van Curtis Mayfield zijn klassiekers. Mijn favoriet is COFFY van vibrafonist Roy Ayers. Quentin Tarantino speelde leentjebuur voor de soundtrack van *Jackie Brown*, en het logo is gebaseerd op *Foxy*

Brown. In al deze films speelt overigens Pam Grier de hoofdrol. **Peter Schong**

3 Diverse artiesten

PEAKY BLINDERS - SMALL HEATH BIRMINGHAM 1919

(2019)

De serie is verslavend en het knappe van de soundtrack is vooral het eigentijdse geluid. Het verhaal speelt zich af in Birmingham in de jaren rond de Eerste Wereldoorlog. Je hoort geen orkesten maar hardrockers uit Birmingham, zoals Black Sabbath. Verder Nick Cave, The White Stripes, Radiohead en een staalkaart aan alternatieve muziek. Want staal is het! Beeld en geluid zijn verrassend complementair. Mijn ultieme soundtrack!

Michael Struis

2 Aimee Mann

MUSIC FROM THE MOTION PICTURE MAGNOLIA (1999)

Filmmaker Paul Thomas Anderson schreef het scenario van *Magnolia* geïnspireerd op songs van Aimee Mann. Die liedjes vormen tegelijk (het merendeel van) de soundtrack en die is zo dan ook weer een ode aan

haar muziek. Een hoogtepunt in de film is *Wise Up*, waar de personages, met prijswinnende rollen voor onder meer Tom Cruise en Philip Seymour Hoffman, in een fraai gemonteerde sequentie met Mann meezingen.

Louis Nouws

1 Tony Joe White/Emil Dean Zoghby

CATCH MY SOUL (1973)

Wikipedia zegt dat *Catch My Soul* (een musical gebaseerd op *Othello* van Shakespeare) in 1974 verscheen. Mijn plaat geeft 1973 aan. De film schijnt matig te zijn maar de soundtrack is fe-no-me-naal. Maar liefst dertien nummers zijn geschreven door Tony Joe White, soms samen met Jack Good (die de film produceerde). White is ook de belangrijkste zanger. Heerlijk broeierige blues en soulvolle muziek, avontuurlijker dan zijn soloplaten. Ook Richie Havens levert een belangrijke vocale bijdrage en verder zijn onder meer Delaney en Bonnie Bramlett van de partij. Een soundtrack van de zeldzame soort, waarbij de muziek recht overeind blijft zonder beeld. Helaas nooit op cd uitgebracht. **Kees van Wee**

EEFJE DE VISSER

AMSTERDAM

14 feb • AFAS Live support ão

info & tickets: mojo.nl/eefjedevisser

MOJO